

tre'

tết thái

TƯỜNG NĂNG TIẾN

cuộc chiến thương mại

VŨ HIẾN

trăng thiên

TIM NGUYỄN

vĩnh biệt jimmy!

ĐOÀN XUÂN THU

“chuyện thường ở huyện”

DU UYÊN

4 con dê

HỒ ĐẮC VŨ

phi trường giữa biển

NHẬT QUANG

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 11210 Bellaire Blvd. #143
Houston, TX 77072

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnnguyễn (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đổng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LUU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể
hiện quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos.
Contents reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước
một tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG
5	
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN
9	AN SINH XÃ HỘI
10	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN
12	BÊN LỀ THỂ THAO
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ
16	TRUYỆN NGẮN
21	Y TẾ & ĐỜI SỐNG
23	MIẾNG NHÀ QUAN
24	DUYÊN SÀI GÒN
28	GIAO TIẾP
29	BẠN CÓ BIẾT
30	TRUYỆN NGẮN
33	HỘP THƯ TRẺ
34	
36	PHÓNG SỰ VIỆT NAM
40	SOMETHING & ANYTHING
43	MẸO VẬT
44	
46	THỜI TRANG
48	TRANG THƠ
50	Kiến thức phổ thông
51	
56	PHIẾM
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ
59	Ơ RÊ KA
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ
63	LUẬT DI TRÚ
64	THẾ GIỚI QUANH TA
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT
66	
68	
70	CÁI NHÀ CỦA TA
72	SẢN PHẨM MỚI
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC
76	PHÓNG SỰ
81	
84	TRONG HẦM RƯỢU
89	BIỆM HỌA
90	
95	SỔ TAY KHÁCH HÀNG
96	
99	PHÓNG SỰ VIỆT NAM
104	MỖI TUẦN 1 CON SỐ
106	ĐỌC BÁO VIỆT NAM
110	SỔ TAY THƯƠNG DÂN
115	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM

Như Sao	Cô gái đi xe buýt
Mộc Mạc	Hai trái táo
Vũ Hiến	Cuộc chiến thương mại mới
Angie Hồ Quang	
Trần Lý Lê	Cây đút rễ
Trẻ	
Tim Nguyễn	Trăng Thiên
Hồ Đắc Vũ	4 con dê
Triệu Minh	Vài thắc mắc
Bánh Bèo	
Du Uyên	Những “chuyện thương ở huyện”
Minh Hải	Bạn bè
Hoàng Vũ	Tin đáng chú ý năm qua
Tiểu Tử	Đã mòn nhưng dạ chẳng mòn
Trẻ	
Tạ Phong Tấn	Chữ Tín giá bao nhiêu?
Uyển Ca	Thợ ngói âm dương
Ian Bùi	Peter Pan
Hoàng Hương	Vệ sinh đồ dùng
Trịnh Thanh Thủy	Hoạ sĩ Khánh Trường sẽ trở về
Điều Cô Nường	Phụ kiện hiện đại
Sao Khuê	Đi cùng nhịp mùa
Phượng Nghi	Những apps quan trọng
Nhật Quang	Phi trường giữa biển
Đoàn Xuân Thu	Vĩnh biệt Jimmy!
Du Face	
Trẻ	
Trang Nguyễn	Đền Sài Gòn ngọn xanh ngọn đỏ
Lê Minh Hải	Du lịch ngoài Hoa Kỳ với tư cách là Thường Trú Nhân
Dương Hùng	Hạt dẻ nướng. mùa đông nước Ý
Bảo Sơn	Những điều bất lợi của Medicare Advantage
Tám Vạn	Chiều lạc lõng
Gió Vivu	Mắt rắn
Thiên Hương	Nhà nhỏ
Bảo Sơn	
Trẻ sưu tầm	
Nguyễn & Bạn Hữu	Thi sĩ Vũ Hữu Định. còn chút gì để nhớ
Lê Kung Diễm	Nhà cổ, phố cổ, hàng tuyết & ...
Đặng Mai Lan	Cuộc rượt đuổi
Hồ Đình Vũ	Phương Ngủ Miền Nam
Trẻ	
Đào Duy Hòa	Những mối tình của Alain Delon!
Hạnh Việt	Mua kiếng đeo mắt theo toa
Đào Thị Thanh Tuyền	Lan man bánh thuẫn
Nguyễn Sinh	Bảy lửa làm việc nước ngoài
Trẻ	
B.Tuyền	
Tưởng Năng Tiến	Tết Thái
Trẻ cười	

NHƯ SAO

Đã một năm kể từ khi Susan bị mù vì một chẩn đoán sai của bác sĩ, cô đột ngột bị ném vào thế giới của bóng tối, tức giận, tuyệt vọng và mặc cảm. Và tất cả những gì đủ để cô còn bám víu vào cuộc sống là vì bạn trai cô - Mark, sĩ quan quân đội. Anh rất yêu Susan, đã nhìn thấy cô tuyệt vọng đến mức nào, anh quyết định giúp Susan lấy lại được sức mạnh và tự lập.

Đầu tiên, anh tìm cho cô một công việc dành cho người khiếm thị. Nhưng làm sao cô đến chỗ làm việc được đây? Mark đã tính đích thân đưa cô đến chỗ làm hằng ngày, dù hai người ở hai đầu thành phố. Tuy nhiên, Mark nhận ra rằng đó không phải là giải pháp. Susan sẽ phải tự mình đi xe buýt, tự đến chỗ làm - đó mới là cách đúng. Nhưng Susan rất nhạy cảm, cô ấy sẽ phản ứng thế nào?

Đúng như Mark nghĩ, Susan hết sức hốt hoảng khi nghe tới việc mình phải tự đi xe buýt. “Em bị mù mà...” Cô phản ứng bằng giọng cay đắng. “Làm sao em biết em sẽ đi đến đâu? Anh bỏ rơi em phải không?”

Mark rất đau lòng khi

Một tình yêu cảm động đến nao lòng. Chàng trai ở đây tận tụy, hết lòng với người yêu. Nhưng rồi sẽ đi về đâu. Xin cầu nguyện cho họ.

NS

Cô gái đi xe buýt

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

nghe những lời đó, nhưng anh biết phải làm gì. Anh hứa sẽ cùng cô đi xe buýt mỗi sáng và mỗi chiều, bao lâu cũng được, cho đến bao giờ cô quen với việc đi xe buýt.

Trong hai tuần liền, Mark trong bộ đồng phục quân đội, đi theo Susan đến nơi làm việc. Anh dạy cô làm sao để sử dụng các giác quan khác, nhất là thính giác, để biết mình đang ở đâu và làm sao để quen với môi trường mới. Anh cũng giúp cô làm quen với những người lái xe buýt, nhờ họ để mắt đến cô, giữ cho cô một chỗ ngồi hằng ngày...

Cuối cùng, Susan nói cô có thể tự đi được.

Sáng thứ Hai, lần đầu tiên, họ đi theo hai hướng khác nhau.

Thứ Ba, thứ Tư, thứ

Năm... Mỗi ngày Susan đều tự đi xe buýt đến chỗ làm và đón xe buýt về. Susan cảm thấy rất vui vì cô vẫn tự mình làm được mọi việc.

Thứ Hai của 5 tuần sau đó, Susan đón xe buýt đi làm như mọi khi. Khi cô đang đóng tiền mua vé tháng cho người lái xe, bỗng anh lái xe nói: “Tôi thật ghen tỵ với cô đấy nhé!”

Susan không biết có phải anh ta nói với mình không. Nhưng nói cho cùng, có ai mà lại đi ghen với một cô gái mù đang đấu tranh để mà sống chứ? Cô hỏi:

- Sao anh lại ghen với tôi được?

- Vì cô được quan tâm và bảo vệ. Cô quả là hạnh phúc!

- Tôi được bảo vệ? Anh

nói thế tức là sao?

- Suốt mấy tuần qua, sáng nào tôi cũng thấy một chàng trai mặc đồng phục quân đội lái xe theo, rồi đứng bên kia đường nhìn cô xuống xe. Anh ta nhìn theo đến khi cô đi qua đường an toàn, đi vào nơi cô làm việc và vẫy tay chào cô rồi mới lái xe đi. Cô quả là một người may mắn!

Susan khóc. Vì cô không nhìn thấy Mark nhưng cô cảm thấy Mark ở bên cạnh. Cô là người may mắn vì cô đã nhận được một món quà mà cô không cần phải nhìn thấy tận mắt để tin: món quà của tình yêu có thể mang ánh sáng đến những nơi nhiều bóng tối nhất.

Tình yêu đích thực không bao giờ gục ngã.

NS - THEO CHICKEN SOUP FOR THE SOUL

Hai trái táo

BẢO HUÂN

MỘC MẠC

Một người mẹ hỏi đứa con trai 5 tuổi của mình: “Nếu hai mẹ con ta đang khát nước và chỉ có 2 trái táo này, con sẽ làm gì?”.

Cậu bé con suy nghĩ một lát rồi trả lời: “Con sẽ cắn mỗi quả táo một miếng”.

Người mẹ thở dài, hỏi con: “Vì sao con làm vậy?”

Cậu bé đáp: “Con muốn thử và dành trái ngọt nhất cho mẹ”.

Cô đã bật khóc.

Cuộc chiến thương mại mới

Trong mấy tuần lễ vừa qua, kể từ sau cuộc bầu cử, Trung Quốc đã ráo riết chuẩn bị để đối phó trong trường hợp xảy ra một cuộc chiến thương mại mới với Hoa Kỳ qua việc phô trương những biện pháp mà họ có thể đáp trả Hoa Kỳ, trong đó bao gồm từ việc siết chặt xuất cảng những kim loại cần thiết cho các sản phẩm người dân Mỹ sử dụng hàng ngày đến việc trừng phạt các công ty Hoa Kỳ đang làm ăn tại Trung Quốc.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Nhìn qua thì những biện pháp nói trên không có gì mới và nếu chính quyền Bắc Kinh thực hiện những biện pháp đó một cách mạnh tay thì rất có thể có nguy cơ phản tác dụng.

Mối rủi ro lớn là nếu tấn công các công ty phương Tây và hạn chế xuất cảng các khoáng sản quan trọng và các mặt hàng thiết yếu khác sẽ chỉ khuyến khích Hoa Kỳ và đồng minh gia tăng nỗ lực để tách rời nền kinh tế của họ khỏi Trung Quốc.

Điều đó sẽ gây rắc rối cho

Bắc Kinh là vì cho đến nay Trung Quốc vẫn tiếp tục theo đuổi mô hình kinh tế lâu nay là phụ thuộc quá nhiều vào việc bán hàng hóa của họ cho người tiêu thụ ở các nước phương Tây.

Vũ khí kinh tế của Trung Quốc

Theo các nhà phân tích, mặc dù Trung Quốc có thể gây khó khăn cho Hoa Kỳ bằng các vũ khí kinh tế mà họ có, nhưng có nhiều khả năng chính quyền Bắc Kinh sẽ chỉ sử dụng chúng một cách vừa phải. Thay vào đó, Bắc Kinh có thể sử dụng các biện pháp này để làm áp lực

trong các cuộc đàm phán để đi tới một thỏa thuận hữu chiến với chính phủ Donald Trump nếu ông Trump giữ đúng lời hứa là sẽ áp thuế 60% đối với hàng nhập cảng từ Trung Quốc.

Khi ông Trump bắt đầu áp thuế hàng nhập cảng từ Trung Quốc vào năm 2018, chính quyền Bắc Kinh đã đáp trả lại bằng cách tăng thuế đối với hàng nhập cảng từ Hoa Kỳ như thực phẩm, hóa chất và hàng may mặc.

Với một cuộc chiến thương mại leo thang và căng thẳng hơn đang có nguy cơ

xảy ra, Bắc Kinh đã cho thử nghiệm một số biện pháp cũ nhưng đã được chỉnh sửa lại kể từ cuộc chiến thương mại xảy ra trong nhiệm kỳ đầu của ông Trump - mà họ tin rằng sẽ có hiệu quả hơn so với chiến thuật ăn miếng trả miếng bằng cách leo thang trong việc áp thuế.

Vào tháng 12 vừa qua, Bắc Kinh đã thắt chặt kiểm soát đối với việc xuất cảng nguyên liệu thô được sử dụng trong sản xuất thiết bị điện tử tân tiến và bình điện xe cũng như trong các lĩnh vực kỹ thuật cao khác. Hành động này là để đáp trả lại quyết định của chính phủ Biden nhằm hạn chế việc bán cho Trung Quốc một số chip điện tử cao cấp được sử dụng trong kỹ thuật trí tuệ nhân tạo.

Tuy nhiên, các nhà phân

tích cho biết các biện pháp như hạn chế xuất cảng kim loại hiếm hay nhắm mục tiêu trừng phạt các công ty Hoa Kỳ không phải là những biện pháp đối phó hiệu nghiệm.

Biện pháp hoá giải của Hoa Kỳ

Theo các số liệu từ cơ quan thống kê liên bang, mặc dù Trung Quốc thống trị ngành sản xuất và tinh chế các khoáng sản quan trọng, họ không phải là quốc gia cung cấp duy nhất trên thế giới. Năm ngoái, Hoa Kỳ đã nhập cảng khoáng chất gallium thô từ Canada nhiều hơn từ Trung Quốc và quốc gia cung cấp khoáng chất germani đã qua chế biến hàng đầu của Hoa Kỳ là Đức.

Sự thống trị của Trung Quốc đối với các khoáng

sản quan trọng phụ thuộc một phần vào khả năng cung cấp cho thị trường toàn cầu với giá thấp, khiến các đối thủ không muốn đầu tư vào việc sản xuất như trên vì thấy khó cạnh tranh nổi. Nhưng việc kiểm soát xuất cảng có nguy cơ đẩy giá thị trường lên cao, làm thay đổi cách tính toán đó của họ.

Hơn nữa, như khả năng lách được lệnh trừng phạt của phương Tây của Nga trong cuộc chiến Ukraine hiện nay cho thấy, các quốc gia đệ tam thường sẵn sàng đóng vai trò trung gian trong thương mại toàn cầu, cho phép quốc gia mua hàng có thể tránh được những biện pháp hạn chế áp đặt bởi quốc gia bán hàng. Nếu Trung Quốc cũng rần hơn trong việc xuất cảng khoáng sản sang

Hoa Kỳ, các công ty Hoa Kỳ vẫn có khả năng đặt mua những gì họ cần thông qua việc tái xuất cảng của các quốc gia đệ tam - nghĩa là mua đi bán lại.

Thị trường Trung Quốc hết hấp dẫn

Việc trừng phạt các công ty Hoa Kỳ làm ăn tại Trung Quốc cũng không còn là mối đe dọa mạnh như trước đây nữa. Nền kinh tế trì trệ của Trung Quốc và việc nỗ lực loại bỏ các thương hiệu phương Tây để hỗ trợ cho các thương hiệu trong nước có nghĩa là nhiều công ty Hoa Kỳ đang gặp khó khăn trong việc kinh doanh tại đó. Do đó, Trung Quốc trở thành một thị trường kém quan trọng hơn đối với các công ty Hoa Kỳ so với trước đây.

Vào tháng 12 vừa qua, công ty sản xuất xe General Motors cho biết bị thua lỗ tại Trung Quốc và buộc họ phải đóng cửa một số nhà máy và cung cấp cho thị trường Trung Quốc ít mẫu xe hơn.

Nếu Bắc Kinh siết chặt việc kiểm soát các công ty Hoa Kỳ đang hoạt động tại Trung Quốc thì hành động này có thể thuyết phục các công ty Hoa Kỳ giảm bớt sự hiện diện của họ ở Trung Quốc và làm nản lòng các công ty mới muốn đầu tư vào.

Kinh tế trì trệ khiến thị trường Trung Quốc kém hấp dẫn - BLOOMBERG.COM

Những biện pháp khác của Trung Quốc

Chính quyền Bắc Kinh có thể thực hiện một số biện pháp khác. Chẳng hạn Trung Quốc có thể để đồng bạc của họ yếu đi so với đồng đô la, giúp việc xuất cảng của họ có lợi thế hơn trên thị trường thế giới và tại Hoa Kỳ, đồng thời giúp bù đắp cho mức thuế quan cao hơn. Nhưng hành động này có thể khiến nguồn vốn tháo chạy khỏi Trung Quốc để đem đầu tư nơi khác, điều mà Bắc Kinh rất muốn tránh. Hầu hết các nhà kinh tế cho rằng Bắc Kinh có thể chấp nhận phá giá đồng bạc có giới hạn và có kiểm soát, nhưng không chấp nhận đồng nhân dân tệ

trượt giá mạnh.

Cuối cùng, Bắc Kinh có một lựa chọn tối thượng là bán tháo lượng trái phiếu khổng lồ của ngân khố Hoa Kỳ mà họ nắm giữ. Trung Quốc là nước nắm giữ lượng trái phiếu Hoa Kỳ lớn thứ hai chỉ sau Nhật Bản, với trị giá \$760 tỷ tính đến tháng 10 vừa qua, mặc dù một số chuyên gia cho rằng con số thực sự cao hơn nhiều, có lẽ bằng một nửa trong tổng số \$3.6 nghìn tỷ quỹ dự trữ chính thức của họ. Một số chuyên gia cho biết Bắc Kinh có thể cân nhắc để đánh một con bài thối nát như vậy nếu cuộc xung đột thương mại leo thang mạnh mẽ và họ tìm cách gây ra tình trạng hỗn loạn tài chính để đáp trả lại.

Hoá giải khác của Hoa Kỳ

Tuy nhiên, các nhà kinh tế chỉ ra rằng Ngân hàng Dự trữ Liên bang Hoa Kỳ có thể can thiệp để ổn định thị trường trái phiếu bằng cách mua hết lại, giống như họ đã làm vào năm 2020. Lúc đó, ngân hàng dự trữ đã mua lại \$1 nghìn tỷ trái phiếu từ một số ngân hàng trung ương ngoại quốc và các nhà đầu tư tư nhân đang cần tiền mặt đã bán ra khi đại dịch Covid bắt đầu. Một đợt bán tháo như vậy sẽ khiến Bắc Kinh giữ trong tay quá nhiều đô la mà họ sẽ phải tìm cách đầu tư vào một số tài sản khác. Bán trái phiếu Hoa Kỳ và mua vào đồng nhân dân tệ sẽ đẩy giá trị đồng tiền

của chính họ lên cao gây thiệt hại cho việc xuất cảng.

Theo ý kiến của các nhà phân tích, nhìn chung một cách tổng thể, Bắc Kinh phải cẩn thận với các biện pháp đáp trả của họ đối với Hoa Kỳ như thế nào để thế giới không nhìn họ bằng con mắt nghi ngại. Cũng giống như một số quốc gia lên tiếng lo ngại về sự phụ thuộc của họ vào đồng đô la và hệ thống tài chính Hoa Kỳ, những quốc gia khác cũng có thể sẽ tỏ ra nghi ngại về sự phụ thuộc của họ vào hàng hoá sản xuất của Trung Quốc và đi tìm nguồn cung cấp khác trước khi bị Trung Quốc bắt chẹt. Phòng bệnh hơn chữa bệnh.

VH

Kinh tế
Trung Quốc
phụ thuộc
vào xuất
cảng - ZUMA
PRESS

LỜI GIỚI THIỆU: Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984 theo diện tị nạn, bà quyết định chọn con đường phục vụ đồng hương. Khởi đầu, bà là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Năm 1991, bà làm cho sở An Sinh Xã Hội đến 2020. Bà thường xuyên cộng tác với báo chí, các trang web, các đài phát thanh và truyền hình nhằm hướng dẫn đồng hương trong các luật lệ và các chương trình ASXH. Trẻ hân hạnh được sự cộng tác của bà, và độc giả ở khắp nơi có thể viết thư gửi qua bưu điện hoặc email nhờ bà Angie Hồ Quang giúp đỡ các vấn đề về An sinh Xã hội. Thư từ xin gửi về: Mục "An Sinh Xã Hội"

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044 hoặc Email: bientap@trenews.net

HỎI

Kính gửi chị Angie Hồ Quang.

Em lấy chồng 17 năm thì ly dị, 3 năm sau em lấy chồng lần 2 nhưng được 2 tháng không hợp em ly dị, cho em hỏi như vậy khi đến tuổi nghỉ hưu em có được hưởng tiền già của chồng trước em không? Và ông ấy đã có vợ hơn 10 năm rồi, em nay cũng 60 tuổi rồi.

Cám ơn Chị Angie.

An sinh xã hội quản trị những chương trình khác nhau:

- Hưu bổng
- Người phối ngẫu ăn theo
- Con cái tuổi vị thành niên hay bệnh tật trước tuổi 22 được ăn theo quyền lợi của người cha hay mẹ
- Quyền lợi tàn tật An sinh xã hội
- Quyền lợi tồn sinh

Trong thư chị thắc mắc về quyền lợi của người phối ngẫu ăn theo với hai cuộc hôn nhân. Người làm việc chính trong gia đình khi về hưu có số hưu bổng cao hơn người vợ hay chồng của mình thì người kia sẽ được ăn

ĐÁP

theo dựa trên thời gian kết hôn và tuổi tác.

Nếu hai vợ chồng đang chung sống với nhau thì chỉ cần sau một năm kết hôn, người làm việc chính đã nộp đơn về hưu và người phối ngẫu đạt được tuổi tối thiểu 62 thì sẽ hội đủ điều kiện ăn theo.

Mức độ ăn theo nhiều hay ít tùy thuộc vào số tuổi của người ăn theo. Hiện nay nếu người ăn theo được 62 tuổi thì chỉ được nhận 30% số tiền hưu của người kia, nếu muốn nhận được 50% thì phải đợi đến tuổi hưu toàn phần.

Bên cạnh đó cũng có những hôn nhân đổ vỡ. Theo luật ăn theo của

những đôi vợ chồng cũ thì đòi hỏi về mặt hôn nhân là hai người phải sống với nhau tối thiểu là 10 năm trước khi chia tay.

Trên nguyên tắc sau khi ly dị và chị bước thêm bước nữa thì người đàn ông sau này sẽ là người bao bọc cho chị. Tuy nhiên hôn nhân chóng vánh kết thúc. Hiện nay chị là người độc thân.

Với tình trạng độc thân chị hội đủ điều kiện để hưởng phần ăn theo dưới hồ sơ làm việc của người chồng đầu tiên có 17 năm chung sống.

Việc người chồng đầu tiên có tái hôn hoàn toàn không ảnh hưởng đến việc chị ăn theo dưới tư cách là người vợ cũ.

AHQ

Tre

✓ DỄ ĐỌC ✓ DỄ THẤY ✓ DỄ CẮT ✓ DỄ TÌM

RAO VẬT TRÊN BÁO TRẺ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

Cây đút rế

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Mỗi năm cứ đến mùa Giáng Sinh là người New York mang về trung tâm Rockefeller một cây thông đẹp nhất trong vùng Đông Bắc Hoa Kỳ.

Từ đầu tháng Mười Một, người ta đã cử 'chuyên viên' đi tìm thông, đây là người rành rẽ về canh nông và có con mắt thẩm mỹ (chọn đúng thứ được nhiều người yêu thích). Chọn được thông vừa ý, trình bày với cả một hội đồng giám khảo, được phê chuẩn xong, người ta chờ ngày lành tháng tốt để đưa cây, vận chuyển

về thành phố New York. Năm nay, cây thông tại Rockefeller Center đến từ Massachusetts, cả mấy chục năm mới thấy thông Massachusetts góp mặt với người New York, lần trước là năm 1959! Cây thông Giáng Sinh của Rockefeller thường được chọn lựa từ mấy tiểu bang lân cận như Connecticut, Pennsylvania rồi rinh về New York trên một chiếc xe vận tải kênh cang, và phải di chuyển về đêm để tránh kẹt xe, tránh va chạm, tránh đủ thứ bất tiện. Năm nay cũng thế. Nhưng đường xa xôi diệu vợi hơn.

Thông chưa xong thân được bọc vải bố, gốc quấn những hóa chất để giữ nhựa, cây còn nhựa thì còn xanh tươi. Cây đút lia gốc rế, không còn những cây thông hàng xóm thân tình chung quanh mà chia sẻ ngày nắng tươi, ngày mưa bão, nồng ấm vui buồn nữa. Cây thông đút rế kia sẽ phải tươi tỉnh, xanh mượt cả tháng trời giữa đèn điện sáng ngày đêm chung quanh. Cả mấy chục người đã hì hụi nhiều ngày ròng rã để trang điểm cho cây thông đút rế kia, biến ngọn thông mấy chục tuổi xanh mượt, thân thẳng đứng, cành lá xum xuê rộng tàn

thành tâm điểm của mùa lễ. Cây Giáng Sinh được (bị) cả triệu đôi mắt nhìn ngắm, chụp hình, chụp ảnh ... và phải ... đẹp trong suốt thời gian này.

Người ta cử hành việc thắp đèn cây Giáng Sinh như một ngày lễ, những yếu nhân của thành phố, người nổi tiếng được mời... Hai ba người đặt tay trên chiếc công tắc điện nhỏ xíu để cùng bật đèn. Tên tuổi họ được nêu rõ trên báo chí, đài truyền thanh truyền hình trong bản tin của thành phố, vô cùng danh giá. Cái chỗ đứng để bật đèn kia tốn khá nhiều tiền bạc cho người muốn mua. Quý báu lắm, hân hạnh lắm, đâu phải ai cũng được xía vô cái chiếu sang trọng kia! Chuyện bật đèn xảy

ra trong 30 giây, việc sửa soạn trình trọng [cho sẵn sàng trước ống kính] cả mấy tiếng đồng hồ!

Sau ngày lễ, như mọi tiết mùa, Giáng Sinh cũng sang mùa, người ta cũng sẽ gỡ đèn, tắt điện. Màn hạ. Cây thông xanh mượt một thời chỉ còn là cái xác khô mầu và được cửa thành từng mảnh để đem vứt. Không biết xác thông có được xay nhuyễn làm bột giấy hay không?

Mấy năm trước, Dế Mèn vào thành phố vì công việc, nhằm đúng ngày người New York hạ thông đem vứt. Cảnh vãn tuồng thu dọn sao tiêu điều quá, nhìn thân thông ứa những hạt nhựa khô mà phe ta lẫn lẫn thẩn thẩn hỏi sao người ta

không trồng cây sống mà trang hoàng hàng năm? Bao nhiêu là lý do, trồng cây chọn giống tốt đã đành, cây sống có thể lớn nhưng không thẳng mình, có thể không ra cành theo tiêu chuẩn thẩm mỹ, không đẹp mắt, xấu xí vì tiết mùa, lại phải chăm bón, giữ gìn... Nghĩa là bá tánh không chấp nhận những thứ không hoàn mỹ theo tiêu chuẩn định sẵn.

Cây đứt rễ sống chờ ngày khô nhựa. Cái áo lông lấy bên ngoài che giấu cái chết từ từ chậm chạp bên trong. Người [bị] cắt lìa gốc rễ hẳn cũng phải đội mũ đeo râu giữ trọn vai trò cho đến khi vãn tuồng trên sân khấu.

Ôi, cái kiếp lây lất mòn mỏi đợi chờ sao mà thương quá!

TLL

Sắp đến năm mới, thay vì những bài thể thao “nghiêm túc” như thường lệ, mục xin đổi vài món lạ miệng để quý bạn giải trí... Kính Chúc quý bạn và gia đình cùng bạn hữu một năm mới nhiều điều tốt đẹp hơn năm cũ...

Thi phun hạt cherry

Cuộc thi phun hạt cherry (International Cherry Pit-Spitting Championship) do Herb Teichman, chủ nhân trang trại trái cây Tree-Mendus ở Michigan (Mỹ) bày ra vào năm 1974. Người dự thi nào phun hạt cherry đi xa nhất là thắng giải. Dầu xem có vẻ xàm xí, nhưng nhà vô địch Rick Krause (ảnh bên) cho biết ông phải tập luyện rất dữ, từ việc uốn lưỡi, luyện cơ bắp ra sao và nhiều “kỹ thuật” khác để đoạt giải. Nhưng rất tiếc, năm nay ông bị một ứng viên tài năng hơn giành mất giải thưởng.

Hiện nay Brian “Young Gun” Krause đang giữ kỷ lục với độ phun xa 93 ft (khoảng 28 mét).

Đua đẩy giường

Đua đẩy giường (Bed Racing) là một cuộc thi đồng đội, gồm có một người nằm trên giường và 2 cho đến 6 người đẩy chiếc giường, ai đến đích trước sẽ thắng giải.

Nhiều người cho rằng trò chơi này xuất phát từ thị trấn Knaresborough (Anh quốc) trong một dịp gây quỹ năm 1966 rồi sau đó phát tán đi khắp nơi trên thế giới như Mỹ, Đức, Hy Lạp.... Loại thể thao này cần sự phối hợp đồng đội cao nên có người cho rằng nó được “copy” từ chương trình huấn luyện của quân đội Mỹ, hay quân đội Mỹ “copy” trò chơi này áp dụng vào chương trình huấn luyện của mình. Không ai chắc, nhưng chắc chắn ai “care” :)

Thi một dặm uống bia

“Beer Mile World Championship” là cuộc thi chạy hơi phản thể thao. Thí sinh sẽ chạy 4 vòng, mỗi vòng 400 mét, cứ một vòng dừng lại uống một chai bia. Ai đến đích trước là thắng giải. Cuộc thi đòi hỏi thí sinh phải biết...nhậu, và còn có khả năng của một lực sĩ điền kinh.

Lần đầu giải này tổ chức ở Austin (Texas) năm 2014. Năm 2015, một giải vô địch thế giới mang tên “Beer Mile World Classic” chính thức tổ chức tại San Francisco và lan truyền ra nhiều nơi trên thế giới.

Mỗi chặng 400 mét, các thí sinh phải dừng lại tu hết 1 chai bia rồi chạy tiếp

Ngày này năm xưa...

16-1

1971

Ard Schenk (Hòa Lan) lập kỷ lục thế giới môn trượt băng tốc độ (speed skating) ở cự ly 1,500 mét. Trong sự nghiệp thể thao, Schenk thiết lập được 17 kỷ lục thế giới ở nhiều cự ly, trong đó có cự ly 10,000 mét.

Ard Schenk

16-1

1972

đội Dallas Cowboys thắng đậm Miami Dolphins với tỉ số 24-3 trên sân Tulane (New Orleans, LA) giành cúp vô địch Super Bowl VI.

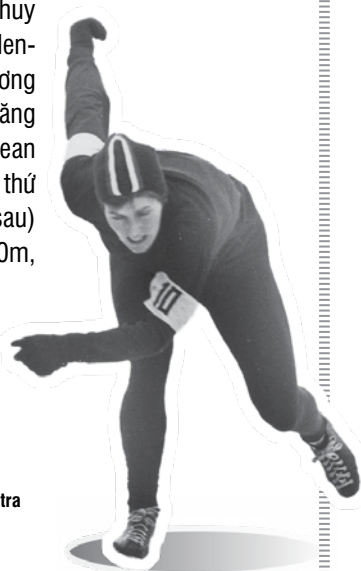
Dallas Cowboys từng lọt vào 8 trận chung kết Super Bowl và thắng được 5 trận (Super Bowls VI, XII, XXVII, XXVIII và XXX). Từ Super Bowl 1996 đến nay, Dallas Cowboys tịt ngòi, chưa nâng cúp thêm được lần nào.

16-1

1972

Hòa Lan bội thu về huy chương khi Atje Keulen-Deelstra đoạt huy chương vàng Châu Âu trượt băng tốc độ nữ (European Allround Champion) lần thứ nhất (và luôn 2 năm sau) ở các cự ly 500m, 1500m, 3000m và 5000.

Atje Keulen-Deelstra

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

JAN 18

THÂN HỮU

NAM HOA KỲ vs VENEZUELA

2:00 PM CST | SÂN CHASE STADIUM, FORT LAUDERDALE, FLA., USA

FEB 20

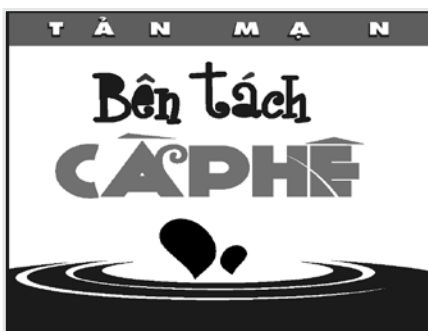
SHEBELIEVES CUP

NỮ HOA KỲ vs COLUMBIA

2:45 PM CDT | SÂN SHELL ENERGY STADIUM, HOUSTON, TX, USA

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Họa sĩ Khánh Trường - NGUỒN
BAOTREONLINE.COM

Trăng Thiền

Giữa mình và Khánh Trường có chút tình văn nghệ tuy thỉnh thoảng mới gặp nhau. Nay Khánh Trường vừa ra đi, xin đăng lại một bài viết về Trăng Thiền cách đây cũng đã nhiều năm nhân Khánh Trường triển lãm một loạt tranh mới chủ đề Đáo Bĩ Ngạn và có gởi cho Nguyễn hình chụp một số bức để đưa lên Phố Văn. Xin mời bạn đọc theo dõi bài viết.

Những ngày gần đây, báo chí và các trang mạng đồng loạt đưa tin và bài về họa sĩ/nhà văn Khánh Trường. Tạp chí Ngôn Ngữ đã ra một số chủ đề Khánh Trường (số 22 tháng 11.2022) với bài viết của các tác giả Hoàng Khởi Phong, Lữ Quỳnh, Luân Hoán. Trương Vũ, Lê Chiêu Giang... Nguyễn vốn có mối thân tình với người chủ trương Hợp Lưu, nhân đây, xin đăng lại một bài tản mạn viết trước đây nhân cuộc triển lãm tranh Thiền của bạn vào tháng 2. 2012 ở Sùng Nghiêm Zen Center, California.

Có không, trăng thiền? Hay chỉ do trí óc đầy huyền hoặc của một con người đang bước xiêu xiêu giữa cõi đời tưởng tượng ra và nghĩ là mình nhìn thấy thật?

Vâng. Quả là đêm nay, một đêm

cuối năm, người viết ngồi nhìn qua khung cửa sổ thấy một mảnh trăng treo lơ lửng trên đỉnh cây phong trụ lá. Và do ảnh hưởng những bức tranh thiền của Khánh Trường vừa gởi tới, trong đó có những bức vẽ vàng trắng khuyết, nên Nguyễn đã nghĩ ra như vậy. Một phần nữa cũng là vì mình vừa trải qua một mất mát quá lớn trong đời nên muốn tìm tới ý nghĩa cốt lõi, dung dị mà thâm sâu của đời sống này. Vì vậy nên Nguyễn mượn hình ảnh mảnh trăng nghiêng kia để nói về những bức tranh Thiền của Khánh Trường. Ôi, cũng thật là đầy mộng và ảo, nên xin bạn đọc tha thứ giùm cho.

Nhưng trước hết xin thưa cùng bạn đọc: Người viết và Khánh Trường quen nhau cũng đã hơn 15 năm nay, từ hồi Khánh Trường còn khỏe mạnh tươi vui và còn làm tờ Hợp Lưu. Còn nhớ trong lần giới thiệu thơ của Nguyễn Nam An và Phan Ni Tấn tại hội trường báo Người Việt vào năm 1996 có sự hiện diện của Mai Thảo, Phạm Duy, Thái Thanh, Đỗ Ngọc Yến, Lê Đình Diểu, Nghiêu Đề, Lê Uyên Phương, Thảo Trường... Khánh Trường đã mời Nguyễn đi dự tiệc chung với mọi người. Đây là lần đầu tiên Nguyễn tiếp xúc với anh em văn nghệ Cali.

Tiếp đến những tháng năm sau, Khánh Trường lâm trọng bệnh phải vô ra nhà thương nhiều lần. Do ảnh hưởng của bệnh, Khánh

Trường nói rất khó khăn và phải đi xe lăn. Chúng ta hãy nghe Đinh Cường: “Đời sống tâm linh đã cứu rồi con người, một con người tưởng như đã chết đi và sống lại, sống lại lắm liệt để Qua Bờ.” Thật vậy, Khánh Trường đã phấn đấu ngày đêm để có thể làm việc và vẽ trở lại. Bây giờ, với 30 bức tranh Thiên sẽ trưng bày ở 11561 Magnolia Street, Garden Grove, CA, vào dịp Tết này Khánh Trường đã cho thấy sự bình an tĩnh lặng trong anh. Thật vậy, Khánh Trường bộc bạch: “Nhẹ nhàng, thoải mái, giữ cho tâm thân lúc nào cũng an bình. Với cá nhân tôi, Thiên chỉ giản dị thế thôi. Nên khi vẽ những bức tranh liên quan đến chủ đề Thiên, tôi luôn tự nhủ sẽ tuyệt đối trung thành với ý niệm trên. Vì vậy 30 bức tranh trong lần triển lãm này đều được gọn lọc, hạn chế tối đa từ đường nét, màu sắc đến đề tài; cũng như không để mình bị cuốn vào những lãnh địa mới, lạ mà hầu hết họa sĩ đều mong thử nghiệm, khai phá. Cũng có nghĩa tôi dùng một bút pháp rất chân phương, mộc mạc để chuyển tải những giáo lý cơ bản nhất của Phật giáo với mong ước ai cũng có thể tiếp cận và hiểu dễ dàng”.

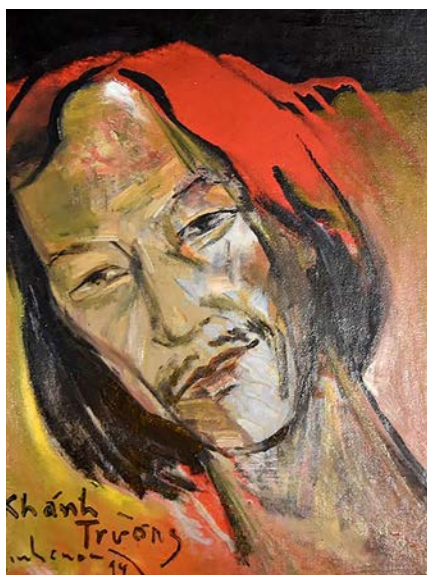
“Lời bộc bạch trên của tác giả -vẫn theo Đinh Cường- như dẫn chúng ta đi vào tranh anh, một thế giới khác so với những thập niên trước, một con người năng động, đầy sắc màu trong văn chương nghệ thuật, cũng phải kể đến thời sung mãn khi anh đứng mũi chịu sào làm tờ Hợp Lưu, một tờ nguyệt san đẹp về hình thức lẫn nội dung, cho đến nay Đặng Hiền vẫn tiếp tục, trong tình hình kinh tế khó khăn, hai ba tháng ra một số...”

Vâng, 10 năm trước Khánh

Trăng thiên - NGUỒN BAOTREONLINE.COM

Trường bị tai biến mạch máu não. Đôi chân hầu như bất khiển dụng, phải ngồi xe lăn, hai tay lóng cọng, cầm đũa rút lên rút xuống, viết, vẽ không được. Mắt mờ, nhìn một thành hai. Nói năng ngọng nghịu khó khăn. Một năm sau bị thêm 2 bạo bệnh, ung thư thanh quản và loét bao tử... Thế mà Khánh Trường vẫn tiếp tục sáng tác được, dù vô cùng khó khăn. Anh đã hoàn thành đến gần 100 tác phẩm. Đây là

Khánh Trường qua nét vẽ Đinh Cường
- NGUỒN BAOTREONLINE.COM

lần triển lãm thứ 3 sau cơn bệnh.

Đinh Cường nhận định tiếp: “Xem qua 30 bức tranh trên internet không bằng đứng trước những tấmtoile nhưng sự xúc động đã đến với tôi, tôi bắt gặp ở đó sự chân thật của cảm xúc và sáng tạo, vẫn Khánh Trường với màu xanh trong mênh mông, vẫn vàng trắng, núi đồi, vẫn tĩnh vật mấy quả táo, vẫn chiếc khăn phơi, vẫn những kỷ niệm từ một thời niên thiếu bên triền cát trắng, đến thời thanh niên với những lần hành quân qua Khe Sanh miền địa đầu giới tuyến trùng điệp núi rừng, bom đạn ... để bây giờ là Bàu Rượu Bể, là Tịch Lặng, là Khổ Hải, là Vô Thường... để đi đến Hành Trình Giác Ngộ như trong Thập Mục Ngư Đồ... Khánh Trường đã thông tay vào chợ, chỉ còn một vòng trống không... người trâu đều quên .Và thật sự Khánh Trường, người họa sĩ tài hoa, nhiều nghị lực ấy đã quên chưa Nghiệp Chương?”

Với Nguyễn, như đã nói từ đầu, tranh Thiên của Khánh Trường gọi ra trong trí óc Nguyễn một vàng trắng khuyết. Như Nguyễn đã nhìn thấy nó ở buổi ấu thời, nơi Vương Phủ, hay sau này trong những bước trắc trở của cuộc đời, hay như mới đây khi Dung bỏ Nguyễn ra đi. Nó không hẳn là vàng trắng tạt nguyên nổi trên biển khổ như Khánh Trường miêu tả. Mà là những mảnh trăng trong Hành Trình Giác Ngộ của bạn. Nó vẫn là hình ảnh đẹp của cõi huyền này nhưng nó bất toàn, bị rơi rụng đầu mất một phần. Và Nguyễn gọi nó là Trăng Thiên để chứng cho cái mà mình có giữa đời này -hạnh phúc chẳng- có thể là thế nhưng đôi khi rừng rưng rưng lệ.

TN

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Mất 4 con dê

Nắng mùa khô của Afghanistan gắt khô mũi, hắt chói chang xuống vùng đồi trọc, đầy cỏ gai, dưới chân đèo Termez, bên làng Iman, sát biên giới Tajikistan. Chị Shaylee lừa đàn dê tới đồi cỏ gai. Đạp nhánh cây khô vô mong những con dê.

- Đi! Đi! Đi

Đàn dê thịt, mập mập chạy tới, chồm lên đám cỏ gai, kéo những cành non nhai ngon lành. Chị Shaylee che bàn tay trên trán tránh nắng, tay kia cầm nhánh cây khô, đếm.

- Một, hai, ba, bốn, năm, sáu, bảy, tám, chín, mười, mười một, mười hai... Mười bốn con.

Chị bước tới cái hốc đầy bóng mát nằm giữa 2 tảng đá lớn, dựa lưng.

Shaylee có chồng, anh làm thông dịch cho lực lượng quân đội Mỹ ở Mazar i sharif, trong cuộc hành quân với toán lính rừng, anh bị Taliban bắt và bắn chết tại đèo Termez, tụi nó ném xác anh xuống vực núi. Shaylee bị khủng hoảng,

đêm kia đốt căn nhà nhỏ, bỏ về vùng đồi trọc Iman, chăn dê thịt và trồng Thầu trong mảnh đất đồi sau nhà kiếm sống.

Đã quá trưa, Shaylee lấy cái túi nhựa đeo sau lưng, lúi ra phần ăn trưa của mình. Vốn vẹn một miếng bánh mì dẹp nướng, mỏng như tờ giấy, bên trong có 2 lát phô mai dê mỏng cũng như miếng bánh mì, lon nhôm đựng phân nửa trà lá Thầu phơi khô. Chị Shaylee ăn hết bánh, uống hết lon nhôm trà nguội ngắt. Những luồng gió mát từ trong hốc núi thổi ra hiu hiu, làm chị ngáp dài. Shaylee nhìn xuống đàn dê đang ăn cỏ gai, rồi lấy nhánh cây, quét sơ trên phiến đá. Chị nằm lăn ra ngủ.

Tiếng xe hơi rú ga, tiếng người la, tiếng dê kêu, làm Shaylee mở bừng mắt, chị ngồi bật dậy, nhìn xuống đồi cỏ gai. 4 người Taliban mặc đồng phục đen, xông vô đàn dê của chị. Tụi nó kêu lên, chạy tán loạn.

- Be he! Be he! Be he!

4 con dê bị ném lên thùng xe.

- Ê! Ê!

Chị Shaylee la lớn chạy ào xuống dốc.

- Ê! Ê ê ê ê ê!

Mấy người Taliban nhảy lên xe. Chiếc Toyota màu đỏ rồ máy chạy đi, phun làn khói đen, nồng nặc mùi xăng. Chị Shaylee cũng vừa chạy tới, ho

sặc sụa.

Nhốt dê xong, Shaylee chạy tới người hàng xóm, nằm bên kia con đường mòn.

- Amir! Mới hồi trưa đây! Chính mắt tôi thấy 4 cha lính Taliban bắt 4 con dê của tôi, bỏ lên xe...

Shaylee ngồi xồm xuống, 2 tay ôm đầu.

- Ala! Ala! Tôi phải làm gì bây giờ đây?... Amir

- Thì chị xuống đồn Taliban...

Anh chỉ tay.

- Ở ngay máy nước, dưới làng... Đòi lại! Chị nên đi ngay bây giờ...

Amir bước ra, coi đồng hồ tay.

- Mới 2 giờ trưa. Đi lẹ đi, còn kịp.

Shaylee chạy về nhà, vô góc phòng, đỡ chân giường lên, lấy ra cái bao nhựa nhỏ. Chị tới bàn đồ ra mớ tiền giấy để dành. Đếm.

- 20... 40... 45... 90, 100 đồng.

Shaylee bỏ bao nhựa vô chiếc thắt lưng vải lớn, cột bên trong áo choàng. Chị lăm bằm.

"Chỉ có chừng đó, đem theo luôn cho chắc ăn!"

Shaylee vô bếp uống ly sữa dê, mở cửa. Chị chạy lẹ xuống con đường mòn, vòng đám ruộng trồng Thầu. Máy người mặc áo choàng trắng, đang lấy nhựa.

- Shaylee! Chạy đi đâu vậy?

Chị đàn bà trong ruộng Thầu hỏi.

- Bị mất dê! Đi khiếu nại!

Khiếu nại ở làng

Đồn Taliban nằm ngay máy nước, cửa khép hờ. Shaylee đẩy chiếc cửa gỗ, 2 cửa sổ phía trước đã bị dán mấy tờ báo che nắng, ngọn đèn bóng vàng khè treo từ trần nhà xuống không đủ sáng, làm căn phòng nhỏ tối thui. Shaylee thấy ánh thép lóe lên của khẩu Ak dựng bên cái bàn gỗ nhỏ. Chiếc giường sắt trong vách, bỗng dựng đứng lên một người mặc đồng phục đen.

- Ê! Vô đây làm gì?

Shaylee chưa kịp trả lời thì có tiếng lên đạn.

Chị lùi lại.

- Khoan! Tôi là dân.

Anh Taliban bước ra khỏi bóng tối.

- Đây là đồn lính của Taliban, không phải tiệm tạp hóa!

Anh để khẩu súng trên bàn, kéo ghế, ngồi xuống.

- Dân hay ai cũng vậy! Phải đứng ngoài cửa, đợi người kêu cho vô.

- Dạ! Xin lỗi!... Tôi chưa bao giờ vô đây... nên không biết!

- Chị tới đây làm gì?

- Dạ! Khiếu nại!

- Khiếu nại gì?

Chị Shaylee vung tay kể lể.

- Mới hồi trưa đây, 4 anh Taliban ở khu này...

Chị đưa ra 4 ngón tay trái.

-... Đã xông vô đàn dê của tôi đang ăn cỏ trên đồi...

Chị đưa ra 4 ngón tay bên phải.

- Bắt mất 4 con, bỏ lên xe tải Toyota nhỏ, màu đỏ ... Chạy mất!

Chị cúi đầu.

- Nèn tôi tới đây khiếu nại, để xin 4 con dê về!

Anh Taliban, cầm súng, đẩy cánh cửa phía sau, đi ra. Nhiều tiếng la, nói, cười, tiếng dê kêu.

Qua khe cửa mở, chị Shaylee thoáng thấy 4 con dê của chị đứng trong thùng xe Toyota màu đỏ, đang đậu phía sau đồn. Chị nhồm dậy thì anh lính Taliban đã bước vô bàn.

- Chị nói rằng 4 lính Taliban đi xe Toyota đỏ đã bắt 4 con dê của chị...

- Đúng!

- ... Ở đồi cỏ gai, hồi trưa này?

- Dạ đúng!

Anh Taliban bỗng đứng dậy, lớn tiếng.

- Ala!... Đàn dê của chị đã ăn cỏ gai tại "Bí mật" của tui tui!...

- Tôi không biết nơi đó "Bí Mật"

- ... Nèn lính Taliban phải bắt 4 con! Để cảnh cáo chị!

- Nếu cảnh cáo thì tới nhà tui cảnh cáo... Sao lại bắt dê?

Anh Taliban cười mũi.

- Taliban Không rảnh tới nhà! Nên bắt 4 con dê làm tang vật!

Chị Shaylee bắt đầu sụt sùi.

- 4 con dê là cả một gia tài của các người nghèo khổ như tui... Tui nuôi dê bán thịt để sống qua ngày!...

Shaylee khóc to hơn...

- Hu hu! Những con dê đã nuôi tui bằng 4 Lít sữa mỗi ngày... Bán thịt, tui còn bán luôn da, kiếm thêm vài đồng... Phòng khi bệnh hoạn...

Shaylee khóc rú lên, căn phòng như muốn bùng nổ, anh Taliban bật tai.

- ... Vậy mà Taliban đã đã man bắt mất của tôi! Aaaaaaaah! Vậy tui sống bằng gì đây hỡi Ala? Aaaaaaaah!

- Im... mmmm!

Anh Taliban đập tay xuống bàn.

- Rầm!

Chỉ tay

- Chị im liền!

Shaylee mở to mắt, tay bật miệng. Im.

- Ở đây không phải nhà quán, nhà xác! Không có đám ma! Đây là đồn của Taliban.

Anh xuống giọng, nói thật chậm.

- Chị- tới- đây- khiêu- nại, xin 4 con dê về!... Phải không?

Chị Shaylee nói qua hơi thở.

- Dạ!

Anh Taliban ngồi phịch xuống bàn, chỉ tay ra sau nhà.

- 4 con dê của chị còn ngoài kia.

Anh đứng dậy, mở cửa sau, giậm chân.

- Be he! Be he! Be he!

Mấy con dê kêu, mặt chị Shaylee tươi lên.

- Dạ! anh sẽ cho lại ngay bây giờ?

Anh Taliban bước tới.

- Tôi sẽ cho lại chị 3 con dê...

- 4 chứ!

- Không! Chỉ 3 con... Và chị phải đóng 3 đồng tiền phạt...

Anh Taliban nói thật nhỏ, đủ cho chị Shaylee nghe.

- Chị phải đóng 3 đồng tiền phạt, bằng tiền mặt, đưa tận tay tôi...

Anh ngồi xuống ghế.

- Taliban sẽ tịch thu của chị 1 con dê... À! À! Làm tang vật!

...

Trời đã bắt đầu tối, ráng đỏ rực trên bầu trời phía xa, báo những ngày mưa sắp tới. Amir đang ngồi hút thuốc, uống trà Thầu trước thêm. Shaylee cúi đầu đi về nhà trên con đường mòn.

- Chào chị Shaylee! Sao không lấy dê về?

Shaylee đứng tiu nghỉu.

- Đồ chó! Nó đòi 3 đồng tiền mặt và lấy của tui 1 con dê!

Amir chạy tới Shaylee.

- Vậy sáng mai chị lên thị

trấn khiếu nại ngay ban chỉ huy Taliban ...Họ có quyền hơn đám Taliban ở làng, họ sẽ cho chị lại mấy con dê!

- Đi bộ như tôi thì chiều mới tới... Trễ việc hết!!

Amir cười.

- Hay là tôi chở chị bằng xe lửa của tôi, mình đi từ sáng sớm, xong việc, về sớm, chị còn có thì giờ cho dê đi ăn ...

- Ô! Cảm ơn Amir.

- À hừm!

Amir lấy giọng.

- À! Chị trả tôi 1 đồng cho chuyến đi!

Shaylee tần ngần nghĩ tới 4 con dê, rồi quyết định.

- Được!

Khiếu nại tới thị trấn

6 giờ sáng hôm sau, chị Shaylee ngồi ngủ gật gù trên ghế xe lửa của Amir, trước văn phòng Taliban ở thị trấn Balkh, gần biên giới Termez, trước họ đã có 4 xe, người khác cũng tới khiếu nại. Thấy những người ra khỏi văn phòng, mặt mày bầm tím, chửi thề, văng tục. Shaylee đã hơi nản lòng cho việc của mình.

- Không sao! Mình khác họ, mình đòi lại 4 con dê của mình, không phải nhà của đất vườn... Không có gì rắc rối về pháp luật.

7:30, anh lính Taliban kêu.

- Shaylee, khiếu nại!

Shaylee vô văn phòng.

Ngay bàn giấy nhỏ tại

cửa, anh Taliban hỏi.

- Chị có đơn chưa?

- Đơn... Là gì?

- Là một tờ giấy, chị viết ra những gì muốn khiếu nại.

- Vậy thì không cần đơn! Tôi nói được mà.

- Theo luật pháp, chị phải có đơn khiếu nại để trình lên cấp trên cứu xét.

- Nhưng tôi nói được... Và tôi không biết viết.

- Không sao! Tôi sẽ đánh máy đơn khiếu nại cho chị.

- Dạ! Cảm ơn!

- Chị trả 2 đồng!

Shaylee giục mình.

- Tới 2 đồng cho một tờ giấy?

Shaylee bắt đầu lúng búng trong đầu... Không biết viết, anh ta viết giùm, mất 2 đồng! Nhưng phải lấy 4 con dê về!

- Dạ!... Thôi được anh!

Shaylee bắt đầu kể.

"Tôi đưa bảy dê lên đồi ăn cỏ gai..."

Và chấm dứt.

"...Chiếc Toyota màu đỏ rô máy, chạy đi"

- Chị trả 3 đồng, vì dài 2 trang.

- Nhưng đó là chuyện mà tôi khiếu nại... Không thể cắt ngắn!

Anh Taliban đưa tay, mặt nghiêm lại.

- 3 đồng! Người khác đang đợi sau chị!

Shaylee lúng túng lấy

tiền trong lưng, trả 3 đồng.

- Chị qua bên ghế kia ngồi chờ họ kêu tên.

Shaylee qua ghế bên kia, tay cầm đơn, mặt bần thần ngồi xuống

Sau 2 người. Anh Taliban bước ra.

- Shaylee! Khiếu nại.

Shaylee vô cửa, căn phòng rộng có nhiều cửa sổ, nên sáng trưng, đầy nắng, máy lạnh chạy rì rì. Gần vách trong là một cái bàn lớn, có 2 chồng hồ sơ 2 bên, một ông Taliban lớn tuổi, tóc bồm, râu quai nón, mặt thịt, mập ú, nên 2 con mắt chỉ còn là 2 đốm đen nhỏ chạy tới chạy lui dưới hai cái mí nhô ra như 2 trái ô liu chín

Ông cầm tờ đơn, thả xuống bàn.

- Chị Shaylee!

- Dạ!

- Theo như trong đơn. Và trưa hôm qua. Chỉ thả dê đi ăn trên đồi cỏ gai.

- Dạ đúng!

Ông gần từng tiếng.

- Vậy-là-chị-đã-phạm-tội!

Chị Shaylee tung lên khỏi ghế

- TỘI!

- Vì chị đã cho dê ăn trong khu vực “Bí mật” của quân đội Taliban.

- Tôi đã nói, tôi không biết là khu “Bí mật” Tôi không cố tình! Không có bằng chứng.

- Bí mật mà có bằng chứng

gì?

Ông ta đập tay xuống bàn.

- Rầm!

- Không biết! Vậy bây giờ biết!... Chị đã phạm tội về an ninh quốc phòng của Taliban. Đây là tội phản quốc vì do thám khu “Bí mật” của chúng tôi!

Ông Taliban chỉ tay.

- Chị có thể tử hình.

Shaylee khoanh tay, cúi mặt, sụt sùi.

- Tử hình... Hu hu!

Không ngờ chuyện khiếu nại vì bị lấy mất 4 con dê của chị đã xoay mặt. Từ một người bị mất dê, chị trở thành người phạm tội an ninh quốc phòng của Taliban.

Shaylee sụm xuống sàn.

- Nhưng để chứng minh sự khoan hồng của tôi và Taliban...

Ông Taliban đứng lên, 2 tay dang rộng đáng Ala.

- Tôi miễn án tử hình cho chị, chỉ đóng tiền phạt và trả lại 4 con dê!

Shaylee bật ngay dậy, chùi mặt.

- Dạ! Cảm ơn ông... Tiền phạt bao nhiêu?

- 15 đồng! Và đây là tờ lệnh cho Taliban địa phương trả lại 4 con dê cho chị.

Nhưng Shaylee không kịp lấy tờ lệnh. Chị lại sụm xuống, lăn quay ra sàn, ngất xỉu.

...

Trở về làng

Hôm sau, Shaylee ra đồn Taliban ngay máy nước.

- Đây là lệnh của ông lớn!

Chị hát mặt lên.

- Tôi tới đây, lấy 4 con dê về.

Anh Taliban mặc đồng phục đen, nhìn chị từ đầu tới chân.

- Chị chơi ngon!

Anh đá tấm cửa bước ra sau, chừng 20 phút dất vô 4 con dê, ồm tong teo như 4 con mèo nhúng nước.

- Đây! Dê chị đây! Dắt đi!

- Không phải dê của tôi! Dê của tôi là dê thịt, mập gấp 3 mấy con này!

Anh Taliban hùng hổ.

- Đúng là dê của chị... 2 bữa không ăn, tụi nó ốm.

Shaylee lớn tiếng.

- Dê của tôi màu đen khoang trắng! Dê này không khoang.

- Khoang trắng hay không khoang cũng là dê... Chị phải lấy! Nếu không tôi phải chở đi trả lại cho văn phòng Taliban thị trấn!

- Thì anh trả đi! Tôi chỉ lấy đúng dê của tôi.

Anh Taliban cười.

- Vậy thì chị phải trả tiền vận chuyển 4 con dê từ đây ra thị trấn...

Chị Shaylee trợn mắt.

- Tất cả là 4 đồng!

Anh Taliban nói nhỏ.

Mắt chị Shaylee nhú lại suy nghĩ...

Shaylee thở dài, đành

dắt 4 con dê ồm tong teo ra khỏi đồn Taliban.

Trời mưa đông từ mờ sáng. Mới 2 giờ chiều mà căn nhà nhỏ đã tối thui, chỉ có ngọn đèn LED 2 bóng nhỏ, gần hết bình, sáng ui ui.

Lỗ vốn

Shaylee tóc tai rối bời, như mới từ bệnh xá ra. Chị mặc chiếc váy xanh. ngồi ở bàn, lấy cái bao nhựa đựng số tiền dành dụm, đổ ra bàn.

-- 20... 40...45... 70... 85... 81 đồng... Mất cha nó 19 đồng.

Shaylee nhắm mắt. Bộ óc dưới cái đầu hôi hám vì 2 ngày căng thẳng đã không gọi của Shaylee bắt đầu suy nghĩ.

“Nếu ngay từ đầu, mình làm theo yêu cầu của anh Taliban ở đồn, thì chỉ tốn 3 đồng tiền phạt và mất 1 con dê. Mẹ! Chạy tới tận Taliban thị trấn... Tưởng lấy dê về không...Ai ngờ! Mình lại mất tới 15 đồng tiền phạt, 3 đồng tiền xe lửa của Amir, cả thảy là 19 đồng, và dắt 4 con dê ốm đói như mèo con về!”

Chị Shaylee ôm đầu, cười.

- Hi... Hi... Hi!

Rồi.

- Ha... Ha... Ha!

Và

- Hu... Hu... Hu...

Chị đập đầu xuống bàn... khóc ngon lành.

HĐV

TRẦN HOÀNG VY

đông đã mùa

TRẦN ĐÌNH CƯỜNG

*Đông đã mùa. Chiều lặt bặt
Cây thối lá độ xưa vàng
Tà huy cũ. Xiêm y phơ phất*

*Ai chạm vào da thịt?
Mà thương!*

*

*Mất hôm lành lạnh. À ơi gió
Môi khô. Mùa tái tê buồn
Phong linh nhịp gõ.*

*Chuông cầu kinh mờ sương
Hơi thở ấm...*

*

*Con chim sợ lạnh về phương ấm
Em sợ lạnh tìm anh.
Anh sợ lạnh tìm em*

*Đông đã mùa xưa áo cưới
Đỏ thiệp hồng. Nhen lửa cơm thơm...*

THV

Vài thắc mắc

Buổi sáng, tôi không bao giờ thấy đói. Có nên bỏ bữa sáng không?

Nếu không ăn sáng, khó mà cung cấp đủ chất dinh dưỡng cho cơ thể. Ngoài ra, nếu bạn cần uống thuốc vào buổi sáng với thức ăn (theo chỉ dẫn của y sĩ), hoặc nếu bạn bị tiểu đường và cần duy trì lượng đường trong máu ổn định, thì bữa sáng cũng rất quan trọng. Vậy hãy ăn một bữa sáng nhẹ, hoặc ăn nhẹ vào giữa buổi sáng, có sự kết hợp giữa chất xơ và rau quả hoặc ngũ cốc nguyên hạt với protein. Hãy thử dùng trái cây hoặc oatmeal kèm Greek yogurt, hoặc bánh mì nguyên hạt phết phô mai tươi hay nut butter.

Dùng earphones thông thường thay vì earbuds có tốt hơn cho thính giác không?

Không hẳn. Nếu âm lượng quá lớn, âm thanh từ earphones thông thường hoặc earbuds nhét tai đều có thể làm hư các tế bào lông trong tai, vốn rất quan trọng cho thính giác. Chỉ sử dụng các thiết bị này ở nơi yên tĩnh để có thể giữ âm lượng ở mức thấp nhất có thể. (Nửa âm lượng hoặc thấp hơn là tốt nhất.) Cài đặt giới hạn âm lượng và cảnh báo cho thiết bị của bạn. Ngoài ra, hãy chọn các sản phẩm noise-canceling để giảm tiếng ồn background.

Bệnh về đầu gối và hông khiến tôi khó đi bộ. Có thể làm gì khác?

Để tốt cho tim mạch, bạn có thể đạp xe cố định (hoặc xe đạp thông thường), hoặc sử dụng máy tập cross-trainer có ghế ngồi mà có thể tập cả tay và chân. Đi bộ trong nước, bơi lội và các bài tập thể dục dưới nước có thể nhẹ nhàng hơn cho khớp của bạn so với các bài tập trên đất. Các bài tập trên ghế như nâng chân, nhấc tay, hoặc bước chân tại chỗ khi ngồi cũng có thể giúp tăng cường sức mạnh và dẻo dai. Một số phòng gym có các lớp tập thể dục ngồi. Bạn cũng có thể hỏi ý kiến bác sĩ để được chuyên gia vật lý trị liệu thiết kế chương trình tập luyện.

Xét nghiệm máu ung thư đại trực tràng có thể thay thế nội soi hoặc xét nghiệm phân không?

Tốt nhất là xem xét toàn bộ tiền sử sức khỏe của bạn. Hai xét nghiệm máu để screen ung thư đại trực tràng là Shield của Guardant Health và Epi proColon của Epigenomics - đã được Cục Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm Hoa Kỳ phê duyệt. Chúng dành cho những người có nguy cơ bình thường, không phải người có nguy cơ cao do tiền sử cá nhân hoặc gia đình mắc ung thư đại trực tràng (colorectal cancer) hoặc những người đã có polyps đại trực tràng (colorectal polyps). Và các xét nghiệm này có thể bỏ sót nhiều polyps tiền ung thư (precancerous polyps) và một số loại ung thư. Nếu kết quả dương tính, bạn vẫn cần nội soi.

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ
16-01-2025 - 22-01-2025

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
EVA AIR	3	SJC, LAX, TPE	\$1.378
BRITISH AIRWAYS	2	LHR, DOH	\$1.465
JAPAN/CHINA	2	LAX, HND	\$1.723
JAPAN/ALASKA	2	LAX, HND	\$1.752
AMERICAN AIRLINES	2	LAX, HND	\$1.756
MALAYSIA AIRLINES	2	DOH, KUL	\$1.762
CATHAY/JAPAN	2	LAX, HND	\$1.803
EMIRATES/JAPAN	2	LAX, HND	\$1.864
KOREAN AIR	1	ICN	\$1.913

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,220 VN ĐỒNG
EURO	\$25,477 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,239 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,413 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$156.20 VN ĐỒNG

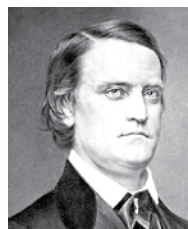
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1 USD	151,189 YEN NHẬT
	0.97102 EURO
	0.80583 BẢNG ANH
	1.44239 CANADA
	0.90841 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

16/1/1821

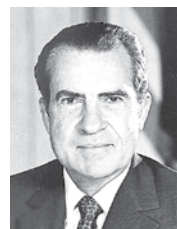
Ngày 16 tháng 1 năm 1821, là ngày sinh của John Cabell Breckinridge, người trở thành Phó tổng thống trẻ nhất của nước Mỹ ở tuổi 36, dưới thời Tổng thống James Buchanan, thứ 15 của Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ. Những ông phó trẻ thứ nhì là J. D. Vance (phó của TT Trump, 2024) và Richard Nixon (phó của TT Dwight Eisenhower, 1953), cùng 40 tuổi.

John Cabell
Breckinridge

J. D. Vance

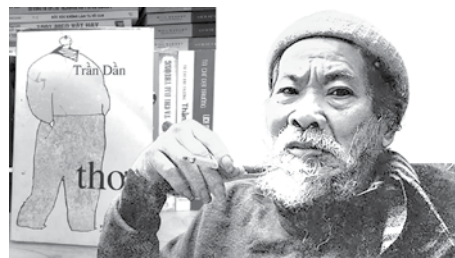

Richard Nixon

17/1/1997

Ngày 17 tháng 1 năm 1997, là ngày mất của nhà thơ Trần Dần. Năm 1955, ông xin ra khỏi Đảng và tham gia phong trào “Nhân văn-Giai phẩm”. Năm 1956 ông bị kết án “mất lập trường giai cấp” và bị giam tại nhà tù Hỏa Lò, Hà Nội.

Ông mất tại Hà Nội ngày 17 tháng 1 năm 1997. Đến đầu năm 2008, Công ty Nhã Nam và Nhà xuất bản Đà Nẵng phát hành cuốn “Trần Dần - Thơ”, sau ông được truy tặng Giải thưởng Nhà nước về Văn học Nghệ thuật năm 2007.

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thuốc ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thuốc đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

“Ăn cơm chúa múa tối ngày”, ăn cơm CS thì bưng bô tối ngày...

“NHÀ NƯỚC VẪN NUÔI ANH EM CHÚNG TA.”

Hữu Thỉnh

Nguyên Chủ tịch Hội Nhà văn
Tổng biên tập Báo Văn nghệ và Đại biểu Quốc hội CSVN

“XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ VĂN NGHỆ SĨ THỰC SỰ LÀ NHỮNG CHIẾN SĨ CÁCH MẠNG KIÊN TRUNG TRÊN MẶT TRẬN VĂN HÓA TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG.”

Tô Lâm - Tổng bí thư CSVN

Cách thu-chi, ăn-chia tiền thuế của dân cũng là kết quả của “công trình nghiên cứu” lâu dài mà!

“KHOA HỌC LÀ CON ĐƯỜNG NGẮN NHẤT ĐI TỚI THỊNH VƯỢNG.”

Phạm Minh Chính
Thủ tướng CSVN

Ai kém, ai lười thì sẽ bị loại bỏ, mà “đồng chí” của ta không ai kém, ai lười cả...

“ĐÁNH GIÁ ĐÚNG CÁN BỘ, LOẠI BỎ NGƯỜI LƯỜI BIẾNG TRONG BỘ MÁY.”

Nguyễn Hòa Bình

Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ CSVN

“TINH THẦN CỦA LÃNH ĐẠO CẤP CAO THÌ CÁC THỦ TRƯỞNG SẼ BỐ TRÍ HẾT, KHÔNG ĐỒNG CHÍ NÀO NGHỈ CẢ.”

Nguyễn Quang Dũng

Chánh Văn phòng Ban Cán sự đảng Bộ Nội vụ CSVN

“ĐẢNG VÀ NHÀ NƯỚC TA ĐÃ DÀNH NGUỒN LỰC RẤT TO LỚN CHO KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ. TUY NHIÊN, TRONG 100 ĐỒNG CHÍ CÓ 13 ĐỒNG CHÍ CHO NGHIÊN CỨU, CÒN LẠI LÀ CHO BỘ MÁY, CHO CHI THƯỜNG XUYỀN.”

Nguyễn Công Long

Ủy viên Thường trực Ủy ban Tư pháp của Quốc hội
Đại biểu Quốc hội CSVN

Những “chuyện thường ở huyện”

Có những chuyện “thường” ở “huyện này” nhưng ở “huyện kia” lại là bất thường... Ví dụ như mới đây, ở Ấn Độ, một người bị rớt điện thoại vào hòm công đức khi đi đền thờ, ông đã bị quản lý ngôi đền này từ chối trả lại điện thoại vì “Cái điện thoại đã thuộc về thần linh.” Chuyện nghe có vẻ tiểu lâm và lạ đời, nhưng khi thấy hai chữ Ấn Độ, nhiều cư dân mạng đã hết thấy bất thường, bởi đây là đất nước thường xảy ra vô số chuyện lạ khác.

DU UYÊN
SAIGON, VN

1. Nước

Những người Trung Quốc coi nước nóng là một loại “thần dược”: khi bị cảm cũng khuyên uống nhiều nước nóng, đau bụng cũng khuyên uống nhiều nước nóng, mệt cũng uống nước nóng mà không mệt không vui không buồn cũng khuyên nhau uống nước nóng. Cũng vì điều này nên các cô gái Trung Quốc khi bị bệnh thường rất ghét bạn trai của mình nói câu “uống nhiều nước nóng sẽ đỡ hơn”, vì khiến các cô cảm thấy bạn trai chẳng hề quan tâm đến mình. Từng có một câu chuyện cười lan tỏa với tốc độ chóng mặt trên các trang mạng xã hội Trung Quốc:

Cô gái: Anh yêu, em bị cảm rồi.

Dẫu bao nhiêu lời cảnh báo, bao nhiêu người chết khi đi “truyền nước biển” ở các phòng khám tư nhân... thì mỗi ngày đều có người Việt đi “vô nước biển” bởi “thấy mệt trong người” - NGUỒN: GOOGLE

Chàng trai: Hãy uống nước nóng đi em.

Cô gái: Mình chia tay nhau đi.

Chàng trai: Anh đau lòng quá.

Cô gái: Anh uống nước nóng là khỏe!

Trong khi đó, người Nhật thì có thói quen uống nước... đá. Sáng ra, họ đã uống nước đá, mùa đông thứ họ mê nhất là ăn kem. Còn người Việt thì thích uống đủ thứ món từ lạnh tới nóng. Nhưng số đông người Việt (ở Việt Nam) có một “công thức” rất đặc biệt: cứ thấy mệt tìm các phòng mạch tư, phòng khám tư thậm chí chỉ là một nhà thuốc tư nhân để vô “nước biển”, vô “đạm” hay vô “mỡ”... (Truyền nước biển là kỹ thuật tiêm các chất dinh dưỡng như muối, nước, vitamin qua đường tĩnh mạch vào cơ thể. “Nước biển” là từ một số bà con ta quen dùng để gọi chung các loại dịch truyền, còn “đạm” tức dịch truyền chứa chất bổ dưỡng là các acid amin, và “mỡ” là dịch truyền chứa chất béo cung cấp năng lượng.) Thậm chí, nhiều người còn tự ý mua các loại dung dịch y tế trên về nhà truyền vào cơ thể, hoặc mượn những người bán thuốc/bác sĩ tư nhân về nhà vô “nước biển”, vô “đạm” hay vô “mỡ” - điều khó có thể xảy ra ở các nước khác. Vì vậy, ở các nước khác, chuyện chết tức tưởi

“Chia nhau tiền thuế của dân” luôn là nghề “hot”
- NGUỒN: FACEBOOK

sau khi đi truyền “nước biển” khó có, còn ở Việt Nam thì đây là “chuyện thường ở huyện”. Mỗi năm đều có, dầu báo chí, truyền thông cảnh báo từ hai-ba mươi năm trước.

Tháng 9-2024 vừa có một người qua đời vì truyền nước biển ở phòng khám tư. Việt Nam là nước không chịu phát triển, đó là điều ai cũng thấy, nhưng nói ra câu đó - bất kỳ ai cũng bị mắng.

2. Bọ ngựa bắt ve chim sẻ chực sẵn

Sáng đầu năm 2025, cư dân mạng trong nước hốt hoảng đăng bài: “Thời buổi bây giờ ra đường gặp đèn đỏ còn mừng hơn gặp đèn xanh.” Té ra, nhà nước Việt Nam mới “khai trương” Nghị định 168. Theo nghị định này thì từ ngày 1-1-2025, ai đi xe hơi mà vi phạm lỗi không chấp hành tín hiệu đèn giao thông sẽ bị phạt từ 18 - 20 triệu VND. Đồng thời, nhiều lỗi vi phạm giao thông khác cũng tăng hàng chục lần giá phạt.

Chuyện vi phạm luật bị phạt không có gì lạ, phạt nặng càng tốt và an toàn cho xã hội (dầu, nhiều người đã bị chết oan mạng vì bị xe lớn tông lên từ phía sau khi đang dừng ở các ngã tư chờ hết đèn đỏ - họ đúng luật giao thông và họ chết). Nhưng chuyện gây cự cãi bởi cái nghị định mới không phải ở số tiền phạt mà ở vấn đề

muôn thuở: Nhiều đèn báo tín hiệu giao thông ở Việt Nam không nhảy số đèn hoàng, đôi khi đèn xanh báo hiệu còn 20 giây cái nhảy thành màu đỏ đột ngột hoặc ngược lại. Ngoài ra, có những nơi đèn tín hiệu giao thông không có chức năng đếm ngược, khiến người dân thấp thỏm nhìn quanh khi “chạm mặt” các cột đèn xanh đèn đỏ. Lúc trước, người ta còn coi đó là chuyện đùa, nhưng khi án phạt quá cao so với thu nhập chung thì chuyện này không còn đùa nữa, nó là chuyện áo cơm... Mà Việt Nam, bị đụng tới “nồi cơm” nhiều (người tự xưng) thầy chùa còn nhảy dựng mà!

Ngoài ra, từ ngày 1-1-2025, cứ mỗi video báo tin vi phạm giao thông, người dân có thể được

nhận 10% mức tiền phạt trên biên bản của công an gửi cho người vi phạm. Ví dụ như quay trúng một người lái xe hơi vượt đèn đỏ, người cung cấp video sẽ được nhận ngay 2 triệu VND (10% của 20 triệu VND). Coi bộ, đây là một cách kiếm tiền béo bở vì việc vi phạm giao thông của người Việt là “chuyện thường ở huyện”. Nhiều người còn dự định bỏ công việc hiện tại, tìm những chỗ dễ thấy người vi phạm giao thông và kiếm tiền bằng cách quay video bằng chứng vi phạm luật giao thông gửi cho chánh quyền. Nhưng, bộ ngựa bắt ve chim sẻ chực sẵn*, nhiều người tin rằng mọi thứ “không dễ ăn” như báo đăng. Đôi khi, tiền nhận được từ việc “báo án” không đủ để mua... thuốc uống và nằm viện

vì bị người ta đánh với tội “mách lẻo”, hoặc đánh vì tội “giành miếng ăn” của người “làm nghề quay các video vi phạm giao thông” khác, xui xui mà quay trúng “con đồng chí nào” có khi đi “mút chỉ cà tha” (đi đầu thì chắc ai cũng hiểu)... Có treo thưởng thì có người sẵn tiền thưởng, có người sẵn tiền thưởng thì có người “sẵn” người sẵn tiền thưởng...

* *Bộ ngựa bắt ve chim sẻ chực sẵn: Chuyện kể rằng hồi xưa có ông Ngô Vương vô cùng ngang ngược, các vị đại thần đều khó mà thuyết phục được ông. Vua chuẩn bị tấn công nước Sở, nói rằng nếu ai can gián thì sẽ giết chết người đó. Các vị đại thần biết được tin này đều rất lo lắng, bởi nếu nước Ngô đem quân đi đánh giặc nước*

khắc thì chính nước Ngô có thể bị một nước khác mạnh hơn tấn công. Thế nhưng, không vị đại thần nào dám can ngăn Ngô Vương.

Trong số các vị đại thần, có một người tính tình chính trực đã nghĩ mọi cách để khuyên can vua. Sáng sớm hôm sau, vị đại thần này đến ngự hoa viên. Khi Ngô Vương đi tới, ông giả vờ không trông thấy, trong tay cầm một cái súng bắn chim, nhìn chăm chú vào một cái cây. Ngô Vương rất tức giận, hỏi: Mới sáng ra khanh đã đến đây làm gì? Tại sao nhìn thấy bản vương mà không quỳ?

Vị đại thần làm ra vẻ vừa nhìn thấy nhà vua, vội vàng quỳ xuống nói: Vừa rồi thần mãi nhìn lên cây nên không biết bệ hạ đến. Xin bệ hạ thứ tội.

Ngô Vương hỏi: Trên cái cây này có gì đáng để xem?

Vị đại thần đáp: Thần nhìn thấy một con ve sầu đang uống sương, không đề phòng một con bộ ngựa đang cong mình chuẩn bị tấn công nó. Nhưng con bộ ngựa không ngờ rằng có một chú chim sẻ cũng đang chực bắt mình, còn

Anh em đi về ngay ngã tư đèn xanh đèn đỏ giao nhau khúc Trần Văn Giàu vs Ngã Tư Nguyễn Cửu Phú (chỗ hội chợ) đèn đỏ dừng rẽ trái hoặc rẽ phải nhak ae , 2 thằng này nó quay video lại để nó kiếm tiền đó nhak ae . (theo luật mới ng nào cung cấp bằng chứng vi phạm sẽ dc hưởng 10% tiền vi phạm)
Ae chú ý , đèn đỏ là ko dc rẽ phải hoặc rẽ trái nha , trừ chỗ nào có đèn báo và biển báo cho rẽ mới dc rẽ .

Có treo thưởng thì có người sẵn tiền thưởng, có người sẵn tiền thưởng thì có người “sẵn” người sẵn tiền thưởng... - NGUỒN: FACEBOOK

con chim sẻ lại không biết rằng trong tay thần đang cầm súng bắn chim định bắn nó. Và thần thì không biết bệ hạ giá lâm...

Ngô Vương nghe xong, ngẫm nghĩ rồi cười: Ta đã hiểu ý của khanh rồi. Cuối cùng, Ngô Vương quyết định không tấn công nước Sở nữa.

(Đó là chuyện thường trong... truyện hoặc chuyện thường thời... phong kiến, chứ thời nay, nhiều khi “vị đại thần” trên đã bị bỏ tù theo điều luật số nào đó. Bởi đám ý kiến ý cò với lệnh của vua, đã vậy còn dài dòng văn tự. Nhiều vị “vua” ghét nhất người có chữ và có não...)

3. “Vé số và bánh mì”

Ở tập phim mang chủ đề “vé số và bánh mì” của mùa 2 phim Squid Game (Hàn Quốc), nhân vật Gong Yoo đã trao cho những người vô gia cư trong công viên 2 sự lựa chọn: “ăn bánh mì để no bụng” hay “chọn vé số để có cơ hội đổi đời”. Kết quả là 99/100 người đã chọn vé số thay vì bánh mì. Không ai trúng số và những ổ bánh mì ngon lành đã bị phá hủy trước mặt những người vô gia cư đang đói khổ. Nhiều người sống đủ đầy sẽ thấy những người này đại khi chọn vé số, nhưng theo số ít phân tích thì khi người ta nghèo khổ,

“Vé số và bánh mì”
- NGUỒN: NETFLIX

đưa bánh mì hay vé số, ít ai chọn bánh mì. Vì với họ, sự đói khổ là “chuyện thường ở huyện” nên nhin thêm một ổ bánh mì cũng không sao, còn vé số là hy vọng nhỏ họ khỏi cái đen tối thực tại. Vé số không trúng, cũng là chuyện thường ở huyện.

Trong phim, nhân vật Gong Yoo còn nói: “Nếu bạn cầm súng, tôi cầm súng, chúng ta có thể nói về luật lệ. Nếu bạn cầm một con dao, và tôi cầm một con dao, chúng ta có thể nói về quy tắc. Nếu bạn đến tay không và tôi đến tay không,

chúng ta có thể nói về lý do. Nhưng nếu bạn có súng và tôi chỉ có một con dao, thì sự thật nằm trong tay bạn. Nếu bạn có súng và tôi không có gì, thứ bạn cầm không chỉ là vũ khí, mà đó còn là cuộc sống của tôi. Những khái niệm về luật lệ, các quy tắc và đạo đức chỉ có ý nghĩa khi chúng dựa trên bình đẳng. Sự thật phũ phàng của thế giới này là khi tiền lên tiếng, sự thật im lặng. Và khi quyền lực lên tiếng, thì ngay cả tiền cũng lùi lại 3 bước. Những người tạo ra các quy tắc, thường

là những người đầu tiên phá vỡ chúng. Quy tắc là thứ kìm kẹp kẻ yếu, công cụ là cho kẻ mạnh. Trên thế giới này, muốn bất cứ điều gì tốt đẹp đều phải giành lấy. Những người cầm quyền đang cạnh tranh khốc liệt để giành lấy tài nguyên, trong khi chỉ có kẻ yếu mới ngồi yên chờ được chia sẻ...”

Thế giới thật bình đẳng, nhưng có những người cầm bánh mì, cầm vé số, cầm súng hoặc cầm quyền sẽ bình đẳng hơn - cũng là chuyện thường ở huyện.

DU

Suy Đi Ngẫm Lại

Đứng xa mà nhìn thì cuộc đời giống như một hài kịch, nhưng nhìn gần thì nó là một bi kịch.

CHARLIE CHAPLIN

Đến khi có cái gì đó mất đi, người ta mới nhận ra những ngày bình thường là hạnh phúc.

KHUYẾT DANH

Kẻ nào ham mê phô trương vẻ ngoài xa hoa phù phiếm thì kẻ đó chắc chắn nghèo nàn về tinh thần.

BELLE STARR

MINH HẢI

Bạn bè

Bạn bè là một kết nối thân tình và bền chặt. Để có được một tình bạn tốt đẹp, cần lưu ý tới những điều sau đây:

- **Luôn gần gũi với bạn mình:** Dù cách xa nhau, hãy luôn thăm hỏi, giữ mối liên lạc với bạn bè, để chia sẻ những ngọt bùi trong đời sống cũng như kịp thời nhận ra tình thế của bạn mình để tìm cách giúp đỡ.

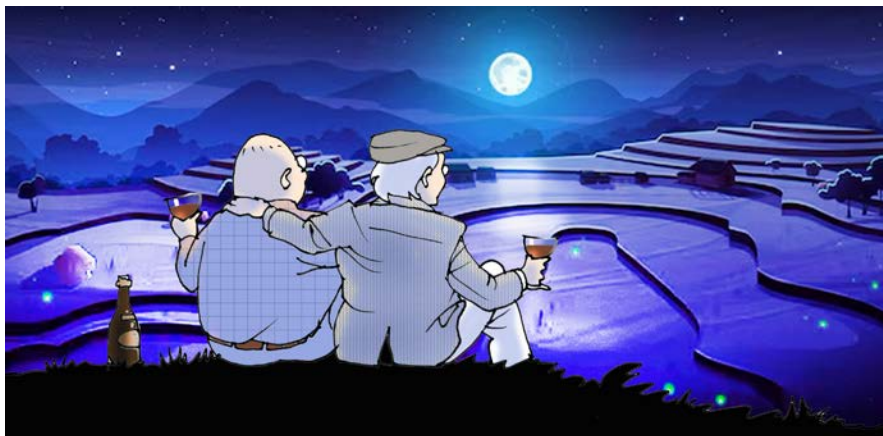
- **Cùng nhau làm một vài việc:** Tình bạn trước hết là một sự trao đổi. Hãy rủ bạn bè cùng làm, cùng thực hiện với bạn một dự định dù nhỏ nào đó, chia sẻ với nhau. Như thế sẽ làm cho người bạn thấy mình được tin tưởng, bạn ấy sẽ hài lòng. Còn bạn cũng thấy vui sướng vì bạn có được tình cảm thân thiết của bạn bè.

- **Đừng luôn kể những điều phiền muộn, bức mình:** Kể cho bạn nghe những gì xảy ra với mình là một việc làm tốt, nó giúp giải tỏa những ức chế trong lòng. Bạn bè có thể là một chỗ dựa cho bạn đấy. Nhưng đừng luôn luôn đem chuyện không vui của mình làm phiền bạn bè, vì bạn sẽ ép người ta nghe để tìm sự thương cảm, khiến bạn thành người yếu đuối, thiếu tự tin.

- **Rút lui đúng lúc:** Ai cũng cần có những khoảng trời tự do của mình. Khi bạn mình mệt, khi ta đã giúp bạn hoàn thành công việc xong, hoặc đơn giản thấy bạn không cần đến mình nữa, bạn hãy “rút lui có trật tự”. Bạn của ta sẽ vô cùng biết ơn một người bạn ý tứ như ta. Hãy lịch sự cáo lui và nói với bạn “nếu cần đến mình, bạn đừng ngại ngần, mình thu xếp được mà”.

- **Thông cảm cho nhau cả khi vắng mặt:** Có những lúc bạn phải dành thời gian cho gia đình, cho người yêu hoặc một công việc gấp rút nào đấy. Và bạn bè của bạn cũng vậy. Việc này làm cho quan hệ bạn bè có những lúc bị xao lãng. Hãy báo trước cho bạn sự vắng mặt của mình, đừng để họ có cảm giác bị bỏ quên, hay mất lòng tin. Và hãy thông cảm cho bạn mình nếu họ quên không thông báo họ vắng mặt.

MH - THEO NGHỆ THUẬT SỐNG

BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

2024 là một năm có nhiều biến động. Xin nhắc lại một số tin được nhiều người theo dõi.

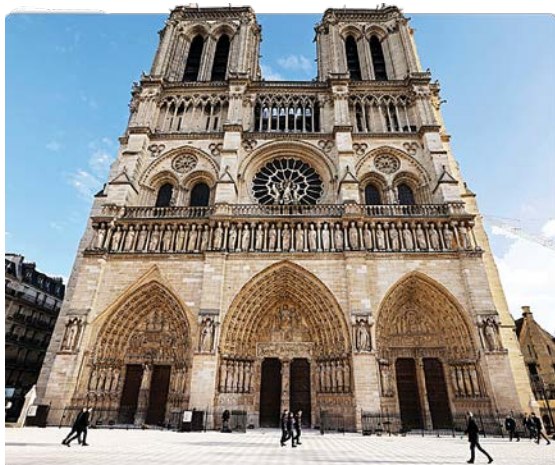
Tin đáng chú ý năm qua

Bầu cử tại Mỹ

Ngày 5 tháng 11, hàng triệu người Mỹ đã bỏ phiếu chọn Donald Trump làm Tổng thống thứ 47.

Ngoài việc đoạt được chức Tổng thống, đảng Cộng Hòa còn nắm quyền kiểm soát Quốc Hội vì giành được nhiều ghế nhất trong Thượng viện (53 vs 47) và Hạ viện (220 vs 215) so với đảng Dân Chủ. Đảng Cộng Hòa còn thắng 8 trong số 11 cuộc đua giành chức thống đốc.

ĐÁNG CHÚ Ý: 13 phụ nữ sẽ cùng lúc giữ chức thống đốc; và New Jersey bầu Thượng nghị sĩ gốc Hàn đầu tiên: Andy Kim.

Nhà thờ Notre Dame mở lại

Ngày 7 tháng 12 tại Paris, Pháp, Nhà thờ Notre Dame đã mở cửa trở lại cho công chúng lần đầu tiên kể từ khi bị hư hại nặng do hỏa hoạn năm 2019. Khoảng 500 lính cứu hỏa đã làm việc để khống chế ngọn lửa. Việc sửa chữa tốn gần \$900 triệu, với khoảng 2,000 công nhân, nghệ sĩ, thợ thủ công, kiến trúc sư và kỹ sư đã cùng làm việc để hoàn thành dự án bằng các phương pháp và vật liệu cổ xưa và hiện đại.

Trong gần 900 năm, nhà thờ Công giáo này đã đứng sừng sững ở trung tâm Paris và được coi là biểu tượng của nước Pháp. Dự kiến sẽ có khoảng 15 triệu du khách thăm nhà thờ trong năm tới.

Robot đi trên Vạn Lý Trường Thành

Robot có tên XBot-L là cỗ máy giống con người đầu tiên có thể bước đi trên Vạn Lý Trường Thành. Tường thành này được xây dựng từ thế kỷ thứ 3 trước Công Nguyên đến thế kỷ 17 CN và trải dài khoảng 13,000 miles ở Trung Quốc.

Không giống như hầu hết các robot, XBot-L (cao khoảng 5 feet.4 inch) có thể di chuyển trên các địa hình khó khăn và khu vực có ánh sáng yếu. Nó được công nghệ học tăng cường, giúp đưa ra quyết định ngay lập tức khi gặp thử thách. Giống như con người, XBot-L bước đi nhẹ nhàng trên những tảng đá gồ ghề của Vạn Lý Trường Thành, leo lên những bậc thang không bằng phẳng và di chuyển qua những lối đi tối tăm mà không mất thăng bằng hay té ngã.

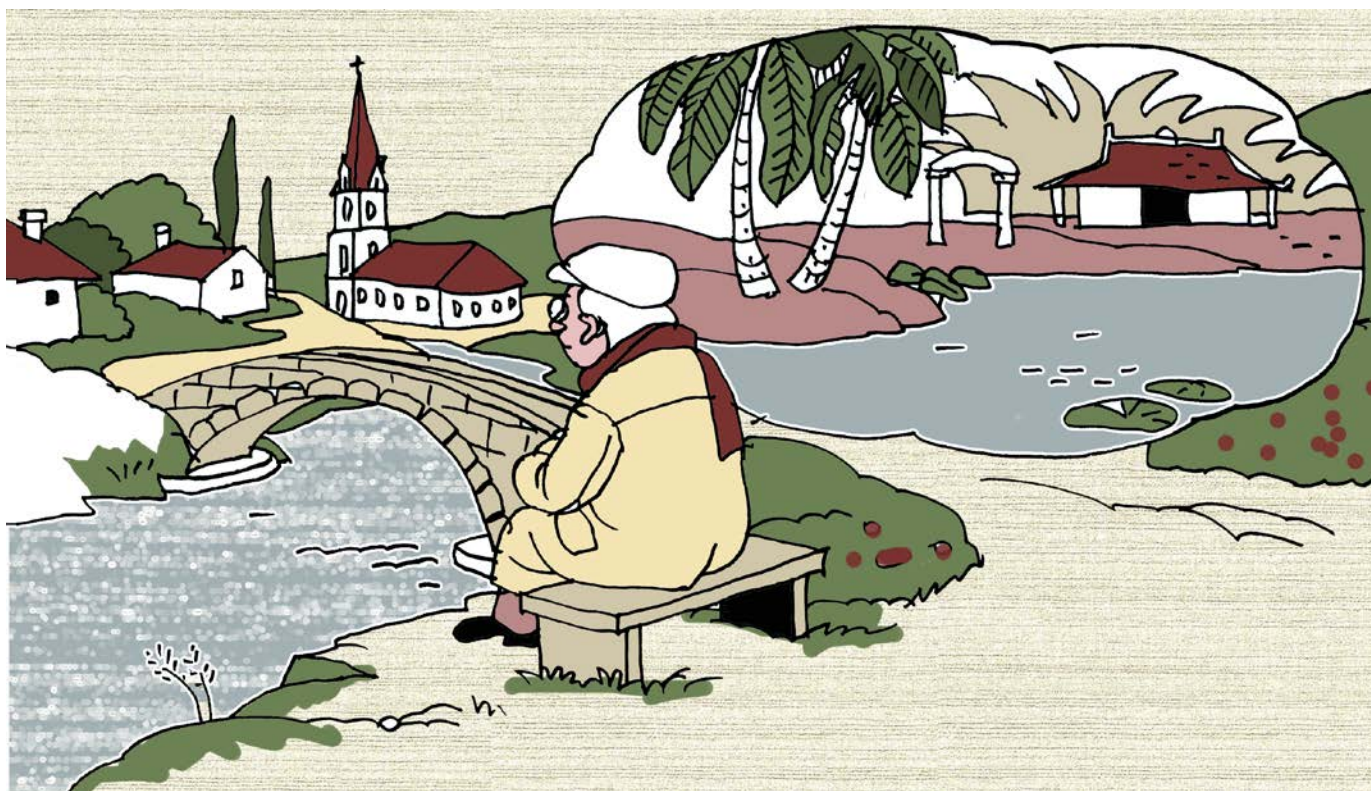

XBot-L on the Great Wall of China

Nhật thực toàn phần

Nhật thực toàn phần đầu tiên ở Bắc Mỹ kể từ năm 2017 xảy ra vào ngày 8 tháng 4, thu hút rất đông người đến mừng sự kiện hiếm có này. 15 tiểu bang từ Texas đến Maine nằm trong “đường đi toàn phần” của nhật thực, một đường chéo rộng 115 dặm nơi Mặt trăng chặn hoàn toàn ánh sáng của Mặt trời. Hơn 32 triệu người sống trên đường đi này đã nhìn thấy bóng tối trong khoảng một phút. Ở những khu vực bên ngoài con đường, bầu trời mờ đi một lúc trước khi sáng trở lại.

Indianapolis Motor Speedway ở Indiana đã thu hút khoảng 50,000 người từ tất cả 50 tiểu bang đến xem sự kiện.

BẢO HUÂN

Đá mòn nhưng dạ chẳng mòn

TIỂU TỨ

Vợ chồng tôi dọn về ở trong cái làng nhỏ này đã hơn 3 tháng. Máy đứa con của chúng tôi nói: Ba má già rồi mà ở trong Paris đâu có tốt. Nội cái không khí ô nhiễm cũng đủ làm cho ba má bệnh lên bệnh xuống hoài. Vậy là chúng nó kiếm mua một cái nhà ở xa Paris ...

Nhà có đất chung quanh, có mấy cây pomme, mấy cây cerise. Hồi dọn về là đầu mùa xuân, mấy cây đó trở bông màu hồng màu trắng đầy cành. Ở mấy nhà hàng xóm cũng vậy, hoa nở rộ hầu như cùng một lúc, nên trông

thật là đẹp mắt.

Biết là mùa xuân nhờ hoa nở và chồi non, chớ thật ra thời tiết ở Pháp mấy năm gần đây đi... trật lất. Mùa xuân mà cứ tưởng như mùa thu, cứ mưa lất phất rồi hết mưa là trời đổ sương mù. Cứ như vậy kéo dài đến bây giờ, theo trong lịch, là đã đầu mùa hè mà vẫn còn nghe lạnh lạnh!

Hôm nay tự nhiên trời bỗng trở nắng. Nắng thật ấm, thật trong. Người ta vội vã mang đồ ra phơi đây sân: quần áo, drap, mền... Đủ màu sắc, đủ cỡ, coi vui nhộn như một ngày lễ!

Tôi cũng thấy phấn khởi, bèn

rủ nhà tôi đi chơi một vòng. Bởi vì từ ngày dọn về đây, ngoại trừ những lúc phải 'xẹt' ra tiệm thịt, lò bánh mì, hàng rau cải v.v... chúng tôi cứ ru rú ở trong nhà vì thời tiết xấu. Nhà tôi không chịu đi, nên tôi đi mình ên ...

Làng này tuy nhỏ nhưng ngăn nắp, sạch sẽ. Ở đâu cũng thấy trồng bông: dọc theo vỉa hè, ở các ngã ba ngã tư, mặt tiền nhà phố... Giữa làng là một nhà thờ nho nhỏ nằm trên một vuông đất cao hơn mặt đường gần một mét, cũng trồng đầy bông.

Chạy ngang qua làng là một con suối nhỏ, rộng độ mười thước, chui dưới cây cầu

đá rồi uốn khúc quanh quanh trước khi rời làng xuôi về phía dưới. Hai bên bờ suối là hai con đường trắng xi-măng chạy dọc theo hai hàng cây. Rải rác, có mấy băng gỗ đóng thô sơ, nhưng vẫn nằm giữa những lùm bông đầy màu sắc. Có nơi, không hiểu sao người ta đặt băng gỗ nằm cạnh bờ nước giống như làm chỗ ngồi cho người đi câu!

Tôi ngồi xuống một cái băng cạnh bờ nước. Vì không nằm dưới tàn cây nên ở đó đầy nắng. Tôi đốt điếu thuốc rồi nhìn quanh: chẳng có ai hết. Nhớ lại, dân trong làng chỉ đổ ra đường vào ngày Chủ Nhật, bởi vì ngày đó nhóm chợ lộ thiên và lại là ngày phải đi Lễ nhà thờ. Còn ngày thường thì chỉ có mấy ông già bà già đi khệnh khệ trên hè phố hay dọc bờ suối khi nào trời tốt. Hôm nay, trời tốt đó chớ, nhưng sao chẳng thấy ai đi. Tự nhiên, tôi cảm thấy bơ vơ lạc lõng... Lại nhìn quanh, chỉ thấy xa dưới kia là gác chuông nhà thờ một mình đứng cao lêu lêu!

Con suối không sâu, nước trong nhìn thấy đáy. Dòng nước chảy nhanh nhanh. Khi gặp mấy tảng đá lớn, nước bắn lên trắng xóa coi thật sinh động, nhìn không chán.

Lòng suối đầy đá cuội tròn tròn. Cũng có những cục đá to nhưng chẳng có viên đá nào còn góc cạnh. Viên nào cũng nhẵn thín.

Nhìn nước chảy, nhìn đá mòn, tôi bỗng nhớ đến hai câu chót của bài học thuộc lòng thuở nhỏ:

"Đá mòn nhưng dạ chẳng mòn,

Tào Khê nước chảy vẫn còn tro tro..."

Hai câu thơ đó không có gì hết, vậy mà nó làm tôi ứa nước mắt! Không phải nó chỉ nhắc tôi thời thơ ấu, thuở học vui học buồn bằng quyển "Quốc Văn Giáo Khoa Thư", mà nó còn nhắc tôi một cái gì sâu đậm hơn là kỷ niệm, một cái gì to rộng mênh mông hơn là không gian thời gian, một cái gì mà trong cuộc đời lưu vong này tôi vẫn mang mệnh trong tâm tư, giống như một chất ma túy: nó nhắc tôi quê hương, cái quê hương xa cách ngàn trùng!

Tính ra, tôi bỏ xứ ra đi đã hơn 24 năm. Một phần tư thế kỷ! Trôi nổi đó đây với nhiều âu lo dằn vặt, thêm tuổi đời cứ chồng chất mãi lên... nên kỷ ức bị xói mòn theo năm tháng. Đến nỗi chuyện gì xảy ra hôm tuần rồi, hôm tháng trước... có khi không nhớ! Vậy mà hình ảnh của quê hương vẫn còn nằm nguyên đâu đó ở trong lòng, với những kỷ niệm vụn vặt của 5, 6 chục năm về trước! Chỉ cần một chút xúc tác là nó bật lên rõ rệt, không thiếu một chi tiết, làm như mình đang sống trong đó mới hôm qua hôm kia... Tình yêu quê

hương sao mà kỳ diệu như vậy được?

Nơi tôi sanh trưởng cũng là một cái làng nho nhỏ. Nó không ngăn nắp sạch sẽ, không được trang hoàng bằng những bông hoa đầy màu sắc như ở đây. Cũng không có con suối nhỏ chảy ngang để hai bờ được nối với nhau bằng cây cầu đá ...

Làng tôi nằm bên tả ngạn một con sông lớn, quá lớn nên thấy cái làng như nhỏ xíu! Con sông đó có cái tên chẳng chút gì 'văn chương': sông Vàm Cỏ. Trong làng chỉ có một con đường trắng nhựa: đó là đường liên tỉnh, cũng còn được gọi là 'con lộ cái' nối xóm trên xóm dưới. Ngoài ra, toàn là đường đất mà tiền thân của chúng nó là những con đường mòn, nối xóm Nhà Máy, xóm Lò Heo qua xóm Lò Gạch, xóm Chùa ... Cho nên những con đường trong làng đều chạy cong cong quanh quanh !

Làng tôi cũng có chợ nhà lồng, ngày nào cũng nhóm, nhưng chỉ nhóm có buổi sáng. Nằm cạnh chợ là 'Nhà Việc', nơi... làm việc của những 'nhà chức trách' trong làng. Xế xế về phía con lộ cái là trường tiểu học với hàng rào cây bông búp, lá xanh um láng mượt.

Làng tôi không có nhà thờ nhưng có một 'kiếng' chùa nằm trên một khu đất cao, có rào tre xanh chung quanh. Hồi tôi

còn nhỏ, thấy cũng nằm xa dân chúng, vắng vẻ u tịch (hồi đó, tôi ít dám đi ngang qua đó một mình vì... sợ ma!) Về sau, dân chúng càng ngày càng đông, nhà cửa cứ xây cất tiếp nối nhau kéo dài ra hướng chùa, rồi 'đi' xa hơn về phía con lộ cái. Vì vậy, chùa bị lọt trũng giữa khu nhà dân, không còn biệt lập như trước.

Nhà cửa trong làng nhỏ lớn gì cũng có hàng rào. Phần nhiều là hàng rào cây xương rồng và cây bông búp (cũng gọi là bông lồng đèn) Xương rồng cũng trở bông lai rai, hoa trắng nõn nà mỏng manh như lụa, khác hẳn với thân cây mang đầy gai góc! Còn bông búp thì cứ nở thè lè đổ cây ...

Đó! Làng tôi đó! Quê tôi! Chẳng chút màu mè. Vậy mà sao tôi vẫn thương.

... Thương những con đường đất mà hai bên là bờ cỏ may. Đến mùa, cọng cỏ may đưa bông lên tua tủa tím ngắt, chỉ chục bím dây ống quần nào bắt chợt đi ngang.

... Thương những đoạn đường quàn, mùa mưa nước ngập phải xắn quần tét áo để đi qua, trong lúc trẻ con một lũ ở trường nằm lăn chập chững, tóe nước nhau cười vui như hội.

... Thương bờ sông Vàm Cỏ với những cây dừa trồng không thẳng hàng, cũng không chia đều

khoảng cách, giống như ‘mạnh ai nấy trồng’! Mấy cây dừa đó, nằm quá gần bờ nước nên rất nhiều cây thiếu đất để giữ gốc, chúng nằm dài ra phía sông cách mặt nước độ một đôi thước rồi uốn mình đưa ngọn đứng thẳng lên cao. Vậy mà cũng đơm bông kết trái! Trẻ con thường trèo lên đó để phóng xuống nước nô đùa lặn hụp, và dân ở dọc bờ sông hay đem mền chiếu ra vắt lên đó để phơi.

... Thương con đường lên chùa có hai bờ tre xanh lá ngọn giao nhau làm cho con đường giống như một cái hang mát rượi. Ở đó, mỗi trưa đứng bóng, những người dọn hàng từ chợ về nhà thường dừng chân núp nắng, và chiều chiều đường vắng cũng thấy thẩn thơ một cặp gái trai ...

... Thương cả cây phượng nằm bên bờ đường trước nhà ông Cả. Thân nó to bằng 3 người ôm, gốc rễ lẩn lộn ra mặt đường. Ai đi qua cũng phải bước vòng để tránh! Đó là cây phượng độc nhút ở trong làng. Không biết ai trồng và tại sao lại trồng ở đó? Chỉ biết hằng năm vào mùa thi là cây trổ hoa đỏ trời. Sau đó là hoa rụng đỏ đất.

... Và còn thương nhiều thứ nữa, kể biết bao giờ cho hết!

Nhà tôi ở trong Xóm Mới. Gia đình tôi nghèo. Cha tôi trồng rau cải, mẹ tôi

hằng ngày gánh xôi ra ngồi bán ngoài chợ. Cha mẹ tôi chỉ có hai đứa con trai: tôi và thằng Cu, nhỏ hơn tôi 6 tuổi. Cha tôi chết bệnh hồi mẹ tôi sanh thằng Cu ...

... Nhớ hoài, thời tôi học tiểu học. Sáng nào, sau khi húp tô cháo với miếng đường thẻ, tôi ôm cặp đựng sách vở mà ông nội tôi làm bằng giấy dầu để khỏi bị ướt nước mưa, đi theo mẹ tôi ra chợ. Vì phải đem thằng Cu theo – lúc đó nó được hơn 2 tuổi – mẹ để nó ngồi trong một cái thúng, giống ở đầu đòn gánh phía trước, còn lá chuối, xôi, nhúm, dừa nạo v.v... dồn trong một thúng giống ở đầu sau. Mẹ gánh như vậy mà bước chân đi sai sải. Đòn gánh nhún lên nhún xuống làm thằng Cu khoái lắm. Lâu lâu, mẹ đổi vai, đầu đòn gánh nhún xuống hơi sâu và tung lên hơi cao làm anh ta cười hắc hắc để lờ bốn cái răng cửa nhỏ xíu. Những lúc đó, anh ta thường gọi tôi để khoe: ‘Hai! Hai! Coi nè! Coi nè!’.

Tôi học chỉ có buổi sáng. Mẹ tôi bán ở chợ cũng vậy. Trưa, chợ tan sớm hơn trường học, mẹ gánh thằng Cu đến ngồi đợi tôi dưới cây trứng cá gần cổng trường. Thấy tôi ra, thằng Cu đứng lên, vừa nhảy tung tung trong cái thúng vừa la: ‘Hai! Hai!’.

Anh ta ở trường – lúc nào cũng ở trường – bên trên bạn áo bà ba vải đen của

bà nội may cho, đầu đội cái nón hình chóp bằng lá chuối mẹ xếp rồi ghim bằng cọng chân nhang... Mẹ đưa tôi gói xôi (đã thành lệ, ngày nào mẹ cũng chứa cho tôi một gói) tôi ngồi xỏm cạnh mẹ, vừa ăn vừa đút cho thằng Cu. Ăn xong, tôi chạy qua bên kia đường xin một gáo nước ở nhà thầy giáo Hiền, rồi mang cho ba mẹ con uống (vì trong trường chỉ có một lu nước, không đủ cho đám học trò nên thầy Hiền đặt trước nhà thêm một lu. Vào giờ ra chơi, học trò bu qua đó đông như kiến) Uống xong, mẹ gánh thằng Cu bước đi thong thả, tôi lon ton chạy theo song song...

Hồi đó, vì phải chạy lúp xúp nên có lần tôi nhìn xuống bước chân của mẹ, coi mẹ đi cách nào mà mình cứ phải chạy theo lúp xúp! Mẹ đâu có bước lẹ, mẹ bước đều. Mẹ đi chân không, mỗi bước chân của mẹ giậm xuống làm tung lên một chút bụi đường. Tôi nhìn chỉ thấy có như vậy. Bây giờ, hơn 60 năm sau, ngồi ở trời Tây này, tôi đâu cần nhìn mà sao vẫn thấy được – thấy rõ – hai bàn chân của mẹ. Hai bàn chân to bề ngang, mấy ngón chân chè bẻ không bao giờ xếp lại được. Hai bàn chân xấu xí đó chưa từng đụng tới đôi giày đôi dép. Hai bàn chân chỉ biết có đôi guốc vòng khi rửa chân đi ngủ, hay khi đi dự đám giỗ, đám

tang... Hai bàn chân đó đã bám lấy đất để đứng vững một mình nuôi hai thằng con, hỏi sao không chè bẻ cục mịch cho được?

Tôi bồi hồi nhớ lại lần tôi lau rửa đôi bàn chân của mẹ. Đó là hồi mẹ tôi mất sau một thời gian dài nằm bệnh ở nhà thương (Mẹ ngã bệnh từ ngày hay tin thằng Cu chết trận ở Đắc Lắc...) Tôi lau chân mẹ lần đó là lần đầu và dĩ nhiên cũng là lần cuối cùng. Tôi lau gót chân nứt nẻ. Tôi lau lòng bàn chân chai mòn. Tôi lau những ngón chân tròn cứng như những hòn sỏi. Tôi lau chân mẹ bằng suối nước mát và bằng tất cả sự thận trọng như khi lau một món đồ thật là trân quý...

Tôi đốt điều thuốc, thổi một hơi khói dài. Lại nhớ hồi học lớp nhút, có hôm tôi bắt chước bạn bẻ lén hút thuốc. Mẹ tôi thấy được, lôi tôi vào nhà bắt đứng khoanh tay để ‘hỏi tội’: ‘Hai! Ai cho mày hút thuốc, hả? Ai dạy mày hút thuốc, hả? Mày bắt chước ai, nói tao nghe coi? Mối có bậy lớn đó mà bày đặt hút thuốc!’. Rồi mẹ chụp cây chổi chà dựng gần đó: ‘Tao phải đánh mày cho mày chữa’. Mẹ vừa nói ‘Chừa nè!’ vừa đập cây chổi lên đít tôi thật mạnh. Cứ mỗi một câu ‘Chừa nè!’ là một phát chổi. Mẹ đánh một lúc rồi liệng cây chổi, trèo lên bộ ván, ngồi co chân, rút cái khăn rằn đắp lên mặt khóc. Tôi đứng chết

điếng, nghe mồ hôi chảy dài theo xương sống, không thấy đau ở đốt mà đau ở đâu trong lòng. Bởi vì đó là lần đầu tiên tôi làm cho mẹ tôi khóc. Tôi mếu máo, rặn ra mấy tiếng: ‘Dạ ... con xin chữa...’

Vậy mà lớn lên, khi ra đời, tôi đã... không chữa! Tôi tập tành hút thuốc hồi tôi đi lính, bởi vì ‘ở tiền đồn trời khuya đêm lạnh, ta chia nhau điếu thuốc ấm lòng’...

Mỗi lần về phép, chẳng bao giờ tôi dám hút ở nhà vì trận đòn chổi chà thuở nhỏ vẫn còn đeo theo ám ảnh! Tôi hút ngoài đường...

Một hôm, đang đứng hút

thuốc với mấy thằng bạn cùng xóm, bất thần mẹ tôi đi qua. Tôi vội vã liệng điếu thuốc xuống đất. Mẹ tôi dừng lại, mỉm cười: ‘Mày làm cái gì vậy, Hai? Mày lớn rồi chớ bộ còn con nít sao. Bây giờ, mày có hút thuốc, tao cũng đâu có bắt mày chữa!’ Rồi bỏ đi một nước!

Mẹ tôi như vậy đó. Quê mùa mộc mạc như làng của tôi, vậy mà tôi vẫn thương. Tôi thương, đâu cần mẹ tôi phải đẹp, quê hương tôi phải sang. Tôi thương, vì tất cả đều gắn liền với tôi từ thuở tôi ra chào đời. Tôi đã quen thở, quen sống trong vòng tay của mẹ, giữa lòng quê hương; đã lớn lên trong cái thật thà chân chất

đó. Cho nên hình ảnh của mẹ, của quê hương đã ghi sâu vào lòng tôi đến độ khi thiếu vắng, tôi thương tôi nhớ. Và tình thương đó vẫn chưa thấy mòn, mặc dầu bây giờ tôi đã ngoài bảy mươi...

-oOo-

Mặt trời đã lên cao. Thấy có vài người húng nắng bên bờ suối. Tôi đứng lên đi về nhà mà miên man nghĩ: «Những hình ảnh mà mình vừa gọi lại khi nãy sao mà dễ thương như vậy. Mình phải viết ra để cho nó có chỗ đứng bên ngoài ký ức, cho các con các cháu của mình thấy và hiểu tại sao hơn 24 năm sống trên đất Pháp, cha và ông

của chúng nó không nói ‘thương nước Pháp’ mà cứ nhắc hoài người mẹ đi chân đất và cái làng quê mùa không có đến hai con đường tráng nhựa!

Vào nhà, tôi đi thẳng lại bàn viết. Vợ tôi chắc đang nấu bếp nên nghe phát ra thơm phức mùi thịt kho tiêu. Tôi lấy xấp giấy trắng, không cần đốt điếu thuốc, không cần hộp mấy ngụm nước trà để trợ hứng. Bởi vì cái hứng đang ở ngay trong tôi, căng đầy ...

Tôi cầm bút nắn nót viết cái tựa bằng chữ hoa: "ĐÁ MÒN NHƯNG DẠ CHĂNG MÒN"...

TT

NGÀY 7-1-2024

Được Chu

Hồi mới qua Mỹ tôi rất thích đọc Hoàng Khởi Phong, Bùi Bảo Trúc... Hoàng Khởi Phong thì “*Thư không người nhận*”, Bùi Bảo Trúc thì “*Thư gửi bạn ta*”.... Hôm nay đọc phỏng vấn của ông Hoàng Khởi Phong trên báo Trẻ của Nguyễn Mạnh Trinh, ông trả lời rất hay, tôi thích nhất là câu “*ca tụng ông Thiệu, Khiêm, Viên, Toàn là danh tướng chẳng khác nào phi nhố vào những nắm mồ vô danh..*”. Tuy nhiên, có vài nhận định của ông tôi không mấy đồng ý, như “*đấy Trịnh Công Sơn mỗi ngày một xa chúng ta...*”. Trịnh Công Sơn chẳng bao giờ “gần” chúng ta, ông Sơn gần với Hoàng Phủ Ngọc Tường, Hoàng Phủ Ngọc Phan hơn... Một điểm khác là ông chê bai nhạc lính và những người mặc áo, mang cờ VNCH hôm nay... Có thể họ chưa hoàn thiện, nhưng nếu cứ đắp mền thờ dài, thì chẳng mấy chốc chẳng ai còn nhớ VNCH là cái gì? (...) có những người viết văn thì hay, nhưng phản như thánh sống thì cần phải nghĩ lại (?). Lần trước, cũng

trên báo Trẻ, đọc xong phỏng vấn Duyên Anh tôi thấy thần tượng của Bồn Lửa, của Dzũng Đa Kao, sao mà xa cách, khác biệt với ngoài đời nhiều quá.... (Bài phỏng vấn Hoàng Khởi Phong của Nguyễn Mạnh Trinh “*Cá nhân tôi bỏ đi không có gì đáng tiếc*” đã đăng tại <https://baotreonline.com/van-hoc/trong-ham-ruou/ca-nhan-toi-bo-di-khong-co-gi-dang-tiec.baotre>)

(Bài phỏng vấn Duyên Anh của Huỳnh Phan Anh “*Nói chuyện với Duyên Anh*” (năm 1972), đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/trong-ham-ruou/noi-chuyen-voi-duyen-anh-1972.baotre>)

NGÀY 5-1-2024

Thy Hoang

Tôi là người mê sách, ưa đọc báo, nhưng từ khi lên chức bà Ngoại thì thời gian thật là chật chội, một chồng báo xếp ở góc bàn nhưng lâu lâu mới đọc vài bài, xong gấp làm dấu để đó. Tuần trước đi cruise, ông xã ngạc nhiên khi thấy tôi nhét trong va-li một xấp báo... Đúng là công khó được đền bù, tôi thành thoi, mang ra nhâm nhi, gấp bài “*Quan đức và Nhân đức*” ưng ý làm sao, lòng tốt của người Việt, nhất là người trong miền Nam sao đẹp lạ lùng, dễ thương như chưa bao giờ mai một, với câu kết như một chân lý... Cảm ơn tác giả, cảm ơn báo Trẻ luôn nhắc nhở về một miền Nam VNCH, đầy ấp tình người và nhân ái... (Bài “*Dân Đức & Quan Đức*” của Tường Năng Tiến, đã đăng tại: <https://baotreonline.com/van-hoc/so-tay-thuong-dan/dan-duc-quan-duc.baotre>)

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Cư dân mạng đang xôn xao việc cô Charlie Javice (32 tuổi,) cư dân Quận Westchester, New York sẽ ra tòa ngày 10 Tháng Hai năm 2025 tại tòa án New York, vì cô này đã lừa ngân hàng Chase 175 triệu Mỹ kim. Nếu cô Charlie Javice lừa người dân bình thường thì điều đó chẳng có gì làm công chúng ngạc nhiên, nhưng lừa “nguyên một cục bự” từ “con cáo già lão luyện Chase” thì quả là chuyện hết sức giựt gân và hy hữu. Xưa nay chỉ có các ngân hàng “cáo già” “bóp họng” khách hàng, chứ có khách hàng nào tay không “bóp họng” được nhà bank.

Trước khi “bị lộ,” Charlie được báo chí Hoa Kỳ “thổi bong bóng” như một thiên thần từ thiện, và có tên trên trang Wikipedia tiếng Anh như một “cô tiên từ thiện.” Giờ thì Charlie Javice bị cáo buộc 4 tội: tội gian lận tiền triệu, tội phá giá cổ phiếu, tội đại hình vì lường gạt tiền triệu, Tội muốn nhân công không trả lương, và có thể bị tù 110 năm nếu

bị tuyên có tội theo cáo trạng.

Trong phạm vi bài viết này, tôi không đi sâu vào khai thác đời tư của nghi phạm Charlie để câu khách, mà luận về chữ Tín (*tôi trân trọng viết Hoa*) trong kinh doanh đáng giá bao nhiêu.

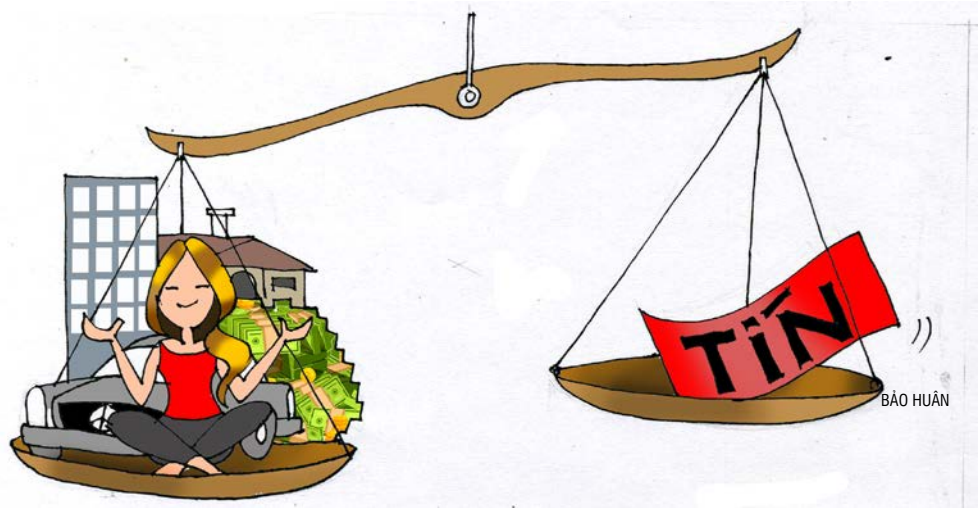
Có người nói rằng cô

Charlie Javice là “thiên tài bẩm sinh” về lừa đảo, nhưng tôi không nghĩ như vậy. Nếu Charlie Javice là một người “trên răng dưới dép” thì không ai bị mắc lừa. Báo chí thì tin vô lịch sử gia đình đàng hoàng, khá giả của song thân cô. Có thể nói, vốn ban đầu của cô học sinh vừa tốt nghiệp high

school chính là uy tín của cha mẹ. Sau đó cô bắt đầu tạo vỏ bọc “cô tiên từ thiện” rồi dựng công ty, gây quỹ, đánh bóng cho tên tuổi và công ty của cô. Một người khác nói chữ Tín của Charlie Javice “bán” được 175 triệu Mỹ kim, nhưng cũng có người nói chữ Tín của Charlie Javice nặng bằng 110 năm tù trong trại giam.

Tại sao mọi người lại tin “sái cổ” Charlie Javice như vậy? Có thể thấy vì các nạn nhân tin vô chữ Tín của báo chí mà không nghĩ rằng những tờ báo uy tín nọ, nhà báo uy tín nọ đang gạt mình để câu views. Trong trường hợp này các tờ báo, nhà báo đã “thổi bong bóng” cho Charlie Javice với cái giá rất rẻ.

Thời nay, trong môi trường kinh doanh thì

Chữ Tín? giá bao nhiêu

Charlie Javice-June 6-2024

tìm một lời nói đúng sự thật cực kỳ khó. Đơn cử như việc gần đây tôi kiếm mua một cái máy may tốt có thể may được nhiều lớp vải dày trong khi tôi chưa có nhiều kinh nghiệm sử dụng máy may nên không biết chắc chắn loại nào xứng đáng “đồng tiền bát gạo.” Nếu tôi giàu, bỏ ra vài ngàn Mỹ kim mua máy may không thành vấn đề, nhưng thực tế tôi nghèo nên trước khi mua sắm tôi phải cân nhắc cẩn trọng từng đồng xu. Tôi đọc tất cả các reviews của khách hàng và thấy rằng hiệu máy nào, model nào cũng có nhiều reviewers khen bốc tận mây xanh và cũng có những reviewers chê thậm tệ, nói như ở quê tôi là “chê tới thúi hoặc luôn.” Tôi nhớ năm ngoái cũng có người đòi trả lương cao cho tôi để tôi viết reviews khen món đồ, còn tôi thì vừa viết 4 reviews chê 4 món hàng bán trên Amazon vì quả thật chúng rất tệ. Không thể tin được các reviews khen tuyệt vời bên dưới trang bán hàng, tôi search trên Google thì than ôi, kết quả là chỉ tìm thấy các trang bán hàng, các trang quảng cáo trá hình reviews, mà chủ các trang này trả tiền cho Google để được Google đẩy lên hàng “Top” khi có ai đó tìm kiếm.

Trang thương mại điện tử của ông Jack Ma bán máy may cùng thương hiệu, cùng model rẻ hơn trang Amazon 300 Mỹ

kim, cam kết hàng được ship nhanh từ Mỹ, mà tôi không dám “xuống tiền” mua vì lâu nay TQ bị quá nhiều tai tiếng về vấn đề lấy cắp thông tin thẻ tín dụng, hoặc lấy tiền mà không giao hàng, khách hàng cũng không biết khiếu nại ở đâu.

Một trang quảng cáo khác bán máy may giảm giá trên Facebook, tôi vô coi thấy họ bị Facebookers comments chửi xối xả, nào là: “Đừng mua hàng của họ, không có món hàng nào tệ hơn.” “Đừng mua. Dịch vụ chăm sóc khách hàng thiệt là khủng khiếp.” “Tôi muốn trả hàng nhưng không biết làm sao liên lạc với họ.” ... Đọc tới đó tôi sợ quá, bèn bấm ẩn trang quảng cáo đó luôn. Tôi cho rằng uy tín của website chỉ khoảng 10 ngàn Mỹ kim, tức là khoảng 4 - 5 cái máy may, số tiền quá thấp cho một business bán rẻ chữ Tín.

Một tiệm bánh mì (chủ người Việt) ở Little Sài Gòn (Quận Cam) có bà manager hề trông cho khách vô ý là lấy bánh mì pate nguội ngắt, lạnh tanh (từ thời năm năm nào không biết nữa) cho vô bịch giấy bán cho khách, khách đem về nhà lấy bánh mì ra thì té ngựa, nuốt không trôi. Bánh mì pate thịt nguội không thể cho vô microwave hâm nóng được, nên tôi đành phải cố gắng nhai miếng bánh dai cứng muốn sái quai hàm, may là răng tôi vẫn còn nhai tốt lắm. Tôi

quen mặt bà đó tới mức lần nào vô tiệm mua bánh mì pate tôi cũng nói lớn: “Lấy bánh mì nóng mới cho tôi, bánh nguội lạnh tôi không mua đâu.” Thì họ mới làm bánh mì mới đưa ra, không nói lớn họ đồ thừa “nghe không rõ” nên đưa bánh mì cũ. Lần nào bước vô tiệm đó tôi cũng “nhấn nút” cảnh giác tối đa, tự nhủ không được quên câu “thần chú” bánh mì nóng mới và luôn thò tay vô bao giấy sờ khúc bánh mì sau khi nhận từ tay nhân viên bán hàng. Tôi cho rằng chữ Tín của tiệm bánh mì đó chỉ đáng giá 8 Mỹ kim, tức là một khúc bánh mì pate mà thôi.

Có tiệm phở Việt nọ ở thành phố Garden Grove (Quận Cam) treo bảng quảng cáo giảm giá phở 7 Mỹ kim/tô. Tôi vô ăn thử thì thấy nước phở lạt chưa từng thấy, bánh phở có đúng ba đũa, thịt bò thì được vài miếng mỏng như lá lúa. Rõ ràng đây không phải là giảm giá khuyến mãi, mà là hạ thấp chất lượng tô phở rồi bán giá thấp, nếu không muốn nói trắng ra là tiệm đã lừa khách hàng vô tiệm bằng hai chữ “sale off.” Thà rằng tiệm cứ bán 13 Mỹ kim/tô nhưng làm tô phở đầy đủ, nước phở đậm đà, ăn no bụng thì tôi vẫn chấp nhận giá tiền đó. Chữ Tín của tiệm phở này cũng đáng giá 7 Mỹ kim, tôi không quay lại tiệm lần nào nữa.

Google cho biết mỗi ngày

trang Amazon bán lẻ được số lượng hàng hóa trị giá 1.6 tỷ Mỹ kim, Walmart thu 1.56 tỷ Mỹ kim mỗi ngày. Có lẽ rất nhiều khách hàng chỉ tin vô chữ Tín của Amazon, Walmart giống như tôi, tôi nghĩ rằng con số 1.6 tỷ Mỹ kim, 1.56 tỷ Mỹ kim là giá của chữ Tín tính theo đơn vị ngày, nếu nhân cho tháng, nhân cho năm, con số giá trị tiền tôi cũng không đọc trôi được.

Có vài nghệ sĩ ở Little Sài Gòn (Quận Cam) mỗi lần xuất hiện trong quảng cáo trên YouTube là bị người xem YouTube chửi vì bán hàng, bán dịch vụ dỏm. Lời nói của cá nhân, tuy không phải là hàng hóa, nhưng lại chính là hàng hóa và có giá trị như hàng hóa, vì vậy nếu có người muốn tôi quảng cáo hàng dỏm tôi không dám nhận.

Giá trị của chữ Tín không tới từ cái gì quá lớn lao, không cần phải kinh doanh bất động sản hay xe hơi, tiệm nữ trang bán kim cương ... mới có, mà từ những điều, những việc nhỏ nhặt nhứt trong cuộc sống. Chuyện xưa kể rằng danh tướng Quý Bố cuối đời Tần là người luôn trọng lời hứa, thiên hạ lưu truyền nhau “Được trăm lượng vàng không bằng được lời hứa của Quý Bố.” Không có tài sản chưa hẳn đã là nghèo, ai cũng coi mình là kẻ thất tín mới là sự phá sản lớn nhứt của đời người.

TPT

Mỗi người mỗi khoảng sân, công việc miết thành viên ngôi đời hỏi sự
tỉ mỉ của người thợ

Thợ ngôi âm dương

Với những người quanh năm vọc đất, thì mùa đông là mùa buồn nhất. Nếu như người nông dân vọc đất có mùa rồi nghỉ ngơi, làm việc khác để kiếm sống qua ngày, thì người thợ làm ngôi âm dương, có vẻ như tay không dính đất thì bụng cũng không dính hạt cơm nào. Bởi mức lương thấp, bởi có làm thì có ăn, bởi công việc tùy thuộc mùa mưa nắng và tùy thuộc vào nóng lạnh thị trường, cả trăm bề khó, nhưng họ vẫn yêu nghề một cách lạ thường.

UYÊN CA
QUẢNG NAM - VN

Những viên ngôi lạc thời

Nói về ngôi âm dương, nếu như nhiều nơi hiện tại sản xuất viên ngôi theo viên âm có dạng hình lá, viên dương có dạng nửa hình trụ, khi lợp, viên dương sẽ úp lên hai nửa của hai viên âm thì ở những làng nghề truyền

thống, những viên ngói cong cong hình máng xối, khi nằm úp, nó là dương, nằm ngửa thì nó là âm. Và khi lợp, người ta sắp xen kẽ, một hàng âm, một hàng dương. Chung quy lại, tên ngói âm dương có lẽ bởi nó là một cặp bao gồm ngói âm và ngói dương.

Chị Nguyệt, một người thợ làm ngói âm dương tâm sự:

- Có thể nói rằng ngói âm dương là loại ngói lạc thời, may sao nhờ du lịch mới sống được.

- Vậy hả chị. Cách lợp có giống với lợp ngói móc thông thường không?

- Viên ngói vừa là âm vừa là dương, nó cong cong hình máng xối, khi nằm úp, nó là dương, nằm ngửa thì nó là âm. Và khi lợp, người ta sắp xen kẽ, một hàng âm, một hàng dương, chỉ có ngói âm dương mới lợp rất dày, số lượng viên ngói chồng

Đất sét vừa được nhào nhuyễn xong, người thợ cho vào khuôn miết kỹ thành từng viên ngói

lên nhau rất cao và cũng theo nguyên lý âm dương trong mỗi hàng, tức đầu viên ngói này gối lên lưng viên ngói kia. Quy luật lợp thì cũng tương tự với ngói móc hiện đại.

- Trước kia em nghe nói ngói bò và ngói vảy trút, giữa các loại kia và ngói âm dương có khác biệt gì không chị?

- Nhà lợp ngói âm dương thì rất mát, mùa hè thì mát như có máy lạnh, mùa đông thì ấm áp như

lò sưởi. Nhưng không phải ai cũng có thể làm nhà lợp ngói âm dương được, vì nó rất tốn kém...

- Tốn gì hả chị?

- Gỗ, nói tới nhà lợp ngói âm dương thì đòi hỏi giàn gỗ từ cột, kèo, trính, vế, rui, mè, cái giàn gỗ rườm rà và chi tiết lắm! Và phải là gỗ xịn kia mới bảo đảm an toàn.

- Người ta không thể dùng sắt, thép, bê tông để thay thế sao chị?

- Thay vẫn rất đẹp và an toàn nữa, nó không bị mối mọt, nhưng lại đòi hỏi tay nghề của thợ hồ cao, khổ nỗi thợ bây giờ người ta giỏi tính toán để làm sao cho công trình ít tốn vật liệu, ít tốn công, làm qua loa chiếu lệ nhất nhưng “chặt” giá mận. Bây giờ ai làm kha khá thì nhảy ra nhận thầu và phá giá. Riết thành cái nghề nó hỏng, thợ giỏi thì già hết rồi, thợ mới bây giờ chỉ giỏi tính toán vụn vặt bê tông cốt thép, mà tính toán theo thói quen thôi, tức là coi được bản vẽ rồi làm sao giảm bớt lượng thép khi chạy dầm sàn để đỡ tốn công.

- Như vậy, nhà vẫn cứ phải là gỗ lợp ngói âm dương nếu muốn?

- Đúng rồi em. Mà gỗ bây giờ hiếm lắm, chỉ có lâu lâu thì có vài cái nhà làm du lịch ở Hội An người ta lợp, mình mới bán ngói được thôi!

- Thế sao các chị vẫn miệt mài làm ngói âm dương?

- Vì làm thủ công một trăm phần trăm, nên mình làm chậm, nên cũng vừa đủ tiêu thụ em à!

- Có khi nào ngói không tiêu thụ được, các chị bị

Những viên ngói vừa được đúc, mang đi phơi nắng sau đó sẽ tạo hình cong rồi mang đi nung

chậm trả lương không?

- Làm sao mà không có, có năm còn không có tiền ăn Tết nữa kia. Như tình hình năm nay, dễ bị không có tiền ăn Tết lắm. Thường năm nào không có tiền lương để ăn Tết thì lại có tiền thưởng nhiều. Vì chủ họ nợ lương, họ biết mình cũng đói nên họ xoay tiền để thưởng cho mình ăn Tết, rồi ra Giêng, hoặc tháng Hai, tháng Ba, người ta bán được gói mới trả lương cho mình.

- Như vậy thì chủ phải nợ vài tháng lương hả chị?

- Đúng rồi, có khi nợ nửa năm lương, cứ cho ứng chút ít để mua gạo, còn mình tận dụng thời gian làm thêm, ai có vườn thì trồng rau, rồi nhờ chồng nuôi (cười).

Người mang gói bún, người pha chén nước tương sẵn rồi mang theo, mỗi người góp một chút để có bữa ăn lót bụng lúc làm

Du lịch phát triển, người thợ mới có thể sống với nghề

Đồng lương ít ỏi

Cứ đến mùa mưa thì làng ngói âm dương ở Thanh Hà, Hội An, Quảng Nam vắng hoe, vì chẳng có ai làm việc cả, chỉ thấy mấy đồng đất cao lạnh (đất sét) nằm lơ lơ phủ bạt, một ít đất chảy ra thành bùn dẻo, vì đây là công việc mà nặng càng to thì người thợ càng vui. Chị Thanh, thợ làm ngói kể:

- Mùa hè, chúng tôi bắt đầu ngày làm việc từ 5 giờ sáng. Và kết thúc vào lúc 7 giờ tối.

- Làm nhiều như vậy có được trả lương tăng không chị?

- Mình làm khoán, làm càng nhiều thì tiền công càng cao.

- Trung bình mỗi ngày cao điểm, các chị kiếm được chừng bao nhiêu?

- Trung bình mỗi người kiếm được 300 ngàn đồng (tương đương 0.12 USD). Còn những ngày khác thì kiếm được chừng 200 đến 250 ngàn đồng (tương đương 0.8 USD đến 0.10

Mái ngói âm dương yêu cầu gỗ có phẩm chất tốt

USD).

- Như vậy cũng thấp, nhưng sao nhìn các chị làm việc rất hưng phấn, không có dấu hiệu nản?

- Cái nghề này ngó vậy chứ không phải ai cũng làm được. Mới nhìn thì thấy nó giống như mình đi phụ hồ hay lao động chân tay. Nhưng nó đòi hỏi kỹ thuật và kinh nghiệm nữa. Nhìn nắng thì mình biết sẽ phơi viên ngói trong bao lâu để nó đủ héo và mang

vào khuôn dập cong mà không bị vỡ. Khó, nhưng vui.

- Niềm vui lớn nhất của các chị là gì?

- Là nhận lương (cười). Nhưng vui nhất cũng chưa phải nhận lương, vì lương của mình thấp lẻ tẻ, mà vui là khi đi qua một căn nhà đẹp nào đó mới làm theo kiểu nhà rường, thấy viên ngói của mình lọt trên đó, đồ ầu, cho thấy cả ngày giờ mình làm ra nó và lúc đó

trời nắng ra sao nữa kia. Cái này ai yêu nghề, gắn với nghiệp làm ngói âm dương mới hiểu được.

- Còn buồn nhất trong nghề là gì hả chị?

- Buồn nhất là mùa mưa em ạ! Trời mưa thối đất, còn mình thì thối ruột. Có năm mùa mưa kéo dài quá, thất nghiệp dài dài. Nhưng làm được cái việc mình thích là hạnh phúc rồi!

UC

✓ DỄ ĐỌC

✓ DỄ THẤY

✓ DỄ CẮT

✓ DỄ TÌM

RAO VẬT
TRÊN BẢO TRÉ
HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH
ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

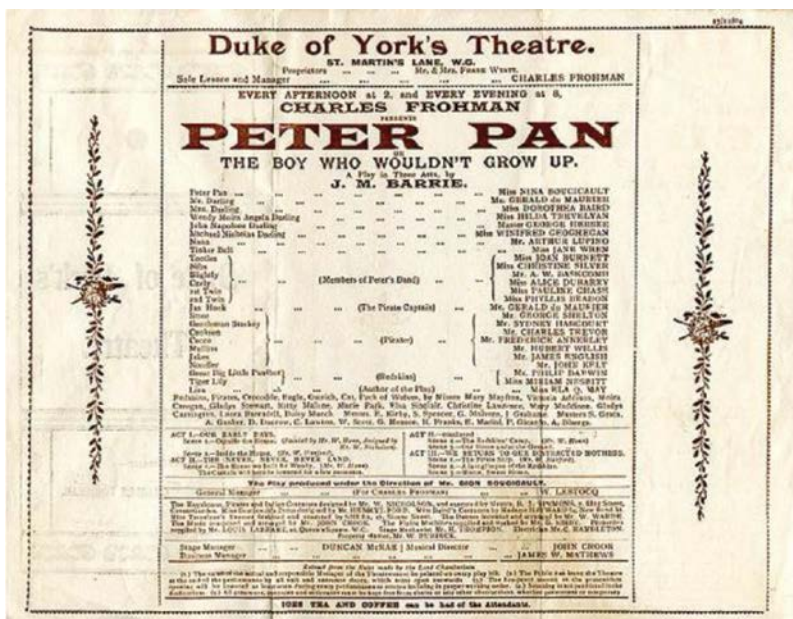
Sau nhiều thập niên bị quên lãng, cuối cùng thì vở nhạc kịch ‘Peter Pan’ đã tái xuất giang hồ và hiện đang lưu diễn vòng quanh nước Mỹ. Nói đến ‘Peter Pan’, nhiều người nghĩ ngay đến bộ phim hoạt họa của Walt Disney làm vào thập niên 1950 với những bản nhạc kinh điển mà người lớn cũng như trẻ em Mỹ hầu hết đều biết, như bài “You Can Fly” bất hủ. Nhưng có lẽ ít ai biết rằng vở nhạc kịch, ra đời một năm sau bộ phim ấy, còn có nhiều bài nhạc khác hay không kém. Và phiên bản mới nhất này đã được soạn lại cho hiện đại và hợp thời hơn nữa. ẢNH: MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS

IAN BÙI
DALLAS, TX

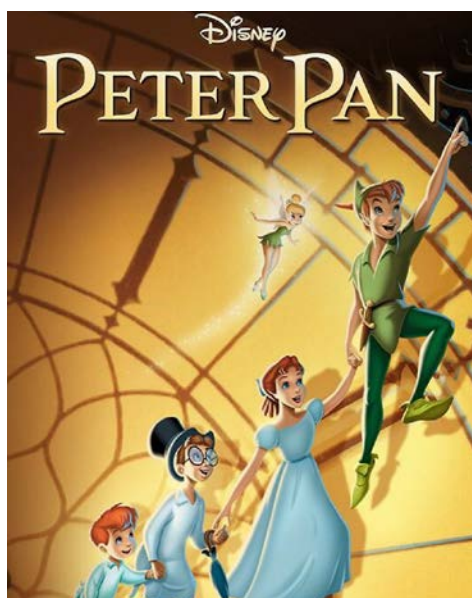
Peter Pan

Tờ chương trình cho vở kịch ‘Peter Pan’ đầu tiên (WIKIMEDIA)

Thuở ban đầu, Peter Pan chỉ là một nhân vật trong quyển tiểu thuyết ‘The Little White Bird’ (Con Chim Trắng, xb 1902) của tác giả J.M. Barrie người Tô Cách Lan. Năm 1904 Barrie dựng một vở kịch tại sân khấu Duke of York (Anh quốc) dựa trên nhân vật này, tựa là ‘Peter Pan, The Boy Who Wouldn’t Grow Up’ (Cậu Bé Không Chịu Trưởng Thành.) Người đầu tiên đóng vai Peter Pan là Nina Boucicault, con gái nhà soạn kịch lừng danh Dion Boucicault. Nhà sản xuất Charles Frohman lý luận rằng để một diễn viên nam đóng vai này sẽ hỏng bét. Nhưng nếu dùng một cậu trai thì sẽ khó kiếm diễn viên nhỏ hơn nữa để đóng vai những đứa bé, vì luật lao động của Anh không cho phép trẻ em làm việc sau 9 giờ tối. Thế là từ đó về sau việc Peter Pan phải do một người nữ thủ vai trở thành thông lệ.

Năm 1905 ‘Peter Pan’ được “bay” từ London qua New York để xuất hiện trên sân khấu Broadway. Trong khi đó thì J.M. Barrie tiếp tục chỉnh sửa kịch bản của mình; đến năm 1928 ‘Peter Pan’ mới thực sự hoàn chỉnh và chính thức xuất bản. Năm 1935 Walt Disney mua được bản quyền để làm một cuốn phim hoạt hoạ. Nhưng ông chưa kịp làm gì với nó thì Đệ Nhị Thế Chiến bùng nổ. Sau vụ Trân Châu Cảng, chính phủ Mỹ yêu cầu công ty Disney sản xuất những bộ phim mang mục đích khơi dậy tinh thần yêu nước và ủng hộ quân đội. Dự án ‘Peter Pan’ của Disney vì vậy bị xếp xó, mãi đến thập niên 1950 mới được đem ra thực hiện. ‘Peter Pan’ của Disney trình làng năm 1953 và được công chúng tán thưởng nồng nhiệt. NGUỒN ẢNH: WALT DISNEY

Tiếp nối thành công của bộ phim, một vở nhạc kịch dựa trên câu chuyện về “cậu bé không chịu lớn” được biên soạn và ra mắt khán giả Broadway năm 1954 với một số nhạc phẩm mới; nổi tiếng nhất là bài “Neverland”, về sau được vô số ca nhạc sĩ chơi lại. Bất chước những vở kịch trước đó, vai Peter Pan trong vở nhạc kịch cũng được giao cho một nữ kịch sĩ kiêm ca sĩ tên Mary Martin thủ diễn. Nhạc kịch ‘Peter Pan’ thành công vang dội tại phòng vé cũng như thắng nhiều giải thưởng danh giá; riêng Mary Martin đoạt giải Tony cho kịch sĩ xuất sắc nhất trong vai chính. Vài năm sau bà cũng đóng vai chính trong vở nhạc kịch ‘Sound of Music’. ẢNH: MARY MARTIN (WIKIMEDIA)

Từ đó đến nay đã có rất nhiều tác phẩm phát sinh từ nhân vật Peter Pan -- nào là sách, truyện tranh, phim ảnh, TV series v.v. Nhưng mãi đến năm 2024 nhạc kịch này mới được soạn lại một cách đúng đắn, với một số thay đổi quan trọng nhằm xoá bỏ những chi tiết mà ngày nay ta gọi là kỳ thị chủng tộc hay giới tính. Chẳng hạn như nhân vật Tiger Lily, trong bản gốc được Barrie mô tả bằng những từ ngữ như “mọi rợ”, đã được vẽ lại một cách chân thật và nhân bản hơn, phần nhờ bản thân tác giả Larissa Fasthorse cũng là người da Đỏ. Hay là cho một cô gái da Đen đóng vai Wendy. Hoặc giao một nam diễn viên nhập vai chính.

Peter Pan (Nolan Almeida) và Wendy (Hawa Kamara) trong Màn 1 (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Các nhân vật phụ cũng được khai triển theo chiều hướng đa sắc tộc. Đạo diễn Lonny Price nói ông muốn kịch đoàn phải phần nào đại diện cho một xã hội đa dạng như nước Mỹ, gồm đủ giống dân. Cho nên cư dân của Neverland trong kịch bản mới này đến từ những nơi như Nhật Bản, Phi Châu, Đông Âu... Và để nhấn mạnh điểm này, bối cảnh câu chuyện được chuyển từ Luân Đôn vào thế kỷ 19 đến một gia đình trung lưu ở Mỹ của thế kỷ 20, với điện thoại, TV, v.v. Không phải ai cũng thích những thay đổi này, nhất là những người đã quen với Peter Pan của Disney và muốn sống lại cái không khí đó. Song nói chung đây là một việc làm cần thiết và chính đáng, vì trẻ con thời nay lớn lên trong một môi trường rất khác ngày xưa, không lý gì phải gieo vào đầu chúng những hình ảnh lạc hậu, lỗi thời.

Captain Hook và những tên “hải tặc” dưới trướng của y (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Về mặt hình thức, phải cho điểm các nhà thiết kế sân khấu, ánh sáng và kỹ thuật. Cách họ dàn dựng màn đu bay rất đẹp mắt, các màn chuyển cảnh thật nhịp nhàng, và âm thanh cũng vừa phải, không quá lớn vì khán giả con nít khá đông. Tuy nhiên có những câu hài có lẽ khó hiểu cho trẻ con nên đôi khi chỉ có người lớn phá lên cười. Nhưng ngược lại, nếu nhà soạn kịch nhắm vào đối tượng nhi đồng nhiều quá thì bảo đảm khán giả người lớn sẽ mau chán. Đây cũng là một bài toán khó cho những nhạc kịch hay phim ảnh thuộc hạng mục gia đình như ‘Peter Pan’. Thêm vào đó, các diễn viên thiếu nhi chắc chắn không thể nào diễn xuất giỏi bằng (hay thức khuya được) như những người đã được huấn luyện nhiều năm trong nghề.

Hai cậu bé John và Michael (phải) xem Peter Pan dẫn đầu nhóm Lost Boys. (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Sau hơn một 120 năm, ‘Peter Pan’ tiếp tục đến với một thế hệ trẻ em (và người lớn) mới, với những kỹ xảo sân khấu vô cùng tân kỳ, hấp hồn người xem. Nhưng hấp lực của nó thật ra nằm trong cốt truyện hết sức dễ thương về sự ngây thơ và hồn nhiên của trẻ con, được biểu hiện qua một cậu bé “không bao giờ lớn” đến từ Neverland. Và như câu hát trong bài nhạc chủ lực của nhạc kịch: *Để trở về nơi những giấc mơ được sinh ra nhưng không có trên bản đồ, nơi không một ai bị thời gian chi phối, ta phải tự tìm trong trái tim mình.* “I know a place where dreams are born and time is never planned. It’s not on any chart, you must find it in your heart: Neverland.”

Peter Pan bay về cõi giới Không Bao Giờ (MATTHEW MURPHY/BROADWAY DALLAS)

Vệ sinh đồ dùng

HOÀNG HƯƠNG

Vật dụng nên bỏ sau một thời gian sử dụng. Theo Viện Vệ sinh Hoa Kỳ (American Cleaning Institute), nguyên tắc chung là cần thay thế một món đồ dùng khi nó có mùi hôi khó chịu không thể làm sạch.

■ Miếng bọt biển nhà bếp.

Miếng bọt biển được coi là vật dụng chứa nhiều vi khuẩn nhất trong nhà. Vi khuẩn có thể sống sót trên đó trong nhiều tuần, thậm chí nhiều tháng trong môi trường thích hợp. Bạn cần vệ sinh miếng bọt biển thường xuyên nhưng nên thay mới sau mỗi 2 đến 3 tuần.

■ **Chổi quét (broom).** Nên thay chổi hàng năm. Nếu có khoảng hở giữa các sợi chổi hoặc chúng bị mòn, sòn hay gãy thì đã đến lúc bạn cần mua chổi mới.

■ **Chổi cọ bồn cầu.** Khử trùng chổi cọ bồn cầu sau mỗi lần sử dụng và thay chổi mới sau mỗi 6 đến 8 tháng. Chổi bằng nylon cần thay thường xuyên hơn chổi bằng chất liệu silicon.

■ **Bộ lọc máy hút bụi (vacuum filter).** Hầu hết các nhà sản xuất đều khuyên bạn nên thay bộ lọc máy hút bụi sau mỗi 3 đến 6 tháng; nhưng các loại bộ lọc có tuổi thọ khác nhau. Điều này phụ thuộc vào tần suất bạn hút bụi và khi trong nhà có người bị bệnh dị ứng.

DALLAS Sự Kiện

LUNAR NEW YEAR AT ASIA
TIMES SQUARE

17/1 tới 19/1. Hội Tết Ất Ty 2025 với trình diễn văn hóa văn nghệ truyền thống. Có bán nhiều thức ăn ngon

Địa điểm: Asia Times Square, 2625 W. Pioneer Pkwy, Grand Prairie TX 75051.

Giá

vé: miễn phí.

RICHARDSON LUNAR NEW
YEAR

11/2 (11am tới 3pm). Lễ hội mừng Tết Ất Ty với múa lân, múa rồng, thư họa, xếp hình bằng giấy, và nhiều tiết mục trình diễn và sinh hoạt khác.

Địa điểm: DFW Chinatown, 400 N. Greenville Ave, Richardson TX 75081. **Giá vé:** miễn phí.

LEKTRIK: A FESTIVAL OF LIGHTS

1/1 tới 23/3. Trưng bày đèn màu mùa lễ cùng các đèn lồng lớn theo các lối đi của một khu rừng nhiệt đới với các nền văn minh cổ xưa. Trình diễn nhạc, có bán thức ăn

Địa điểm: Texas Discovery Gardens at Fair Park, 3601 Martin Luther King Jr Blvd, Dallas TX 75210.

Giá vé: \$34, trẻ em \$24

Hoạ sĩ Khánh Trường bên tác phẩm “Gây Vỡ”

Hoạ sĩ Khánh Trường **sẽ trở về**

TIỂU SỬ

- Hoạ sĩ, Nhà văn, Làm báo, Làm thơ, Làm sách.

Lý lịch trích ngang do Khánh Trường tự ghi: “... sinh ra, lớn lên, đi học, đi giang hồ, đi làm... du dương. 1968: đi lính, 1970: bị thương. 1972: giải ngũ. 1987: vượt biển đến Thái Lan. 1988: định cư ở Nam California, Mỹ. Nghề chính: không có. Nghề phụ: thập cẩm. Một cuộc đời trôi nổi hư hỏng và tầm thường, nhột nhật đến chính chủ nhân cũng phải thở dài!”

- Chủ trương Tạp chí văn Học “Hợp Lưu” từ tháng 10 năm 1991 đến tháng 7 năm 2005. Qua 14 năm làm “cha đẻ” của tạp chí Hợp Lưu, với niềm tin đó là “diễn đàn đầu tiên khởi xướng giao lưu hai dòng văn học Việt Nam Bắc Nam do hoàn cảnh trở trêu và bi thảm của một giai đoạn lịch sử, đã phân rẽ thành hai nhánh”. Ông đã làm hết sức có thể như vẽ bìa, layout sách, thậm chí viết... đảm thư với mục đích duy nhất là có tiền trả chi phí giúp tờ báo sống còn, và chịu đựng tất cả những lời hằn học, bĩ thữ của không ít người chống đối. Ngoài ra, ông phải đối đầu với nhiều chống đối dữ dội, cực đoan. Hàng đêm điện thoại gọi đến nhà chửi rủa, lăng mạ, thậm chí còn hăm dọa ném lựu đạn vào nhà “cho tan xác lũ ăn cơm quốc gia thờ ma cộng sản”. Báo chí bêu riếu, bĩ thữ, thậm chí một bà chủ báo viết: “Ra đường chẳng may gặp tên KT buộc phải bắt tay thì hãy mang vào bàn tay 10 áo mưa để tránh bẩn” (vì đến số 3 hết tiền in, ông phải viết... đảm thư, bán, để có tiền in báo). Ban ngày vào quán, khách quen *giật* qua bàn khác vì sợ “lạc đạn”. Hợp Lưu đã đăng tải vô vàn

những sáng tác, biên khảo, phỏng vấn của các tác giả trong nước với sự cộng tác tích cực của nhiều nhà văn, trí thức nổi tiếng ở hải ngoại, mang khát vọng muốn đồng quy hai dòng chảy này. 12 năm không biên giới đã cho phép Hợp Lưu đăng tải vô vàn những sáng tác, biên khảo, phỏng vấn của các tác giả trong nước.

- Ông thọ 76 tuổi.

TRINH THANH THỦY
ORANGE COUNTY, CA

Những đợt sóng đau đớn rồi cũng qua đi. Sự mệt mỏi tốt độ vì ngồi quá lâu trên chiếc xe lăn, giờ cũng biến mất. Anh thật sự đã được nằm một cách dễ chịu trong cảm giác thoải mái, một cách an bình. Nụ cười của anh sẽ sáng lên không còn chút gượng gạo và rồi nụ cười ấy sẽ mãi mãi chấp chới bay vào mây cao.

Tôi đến bệnh viện thăm anh lần cuối vào buổi sáng mùa lễ Giáng Sinh để chào tiễn biệt anh. Tôi thì thầm nói lời tạm biệt để thấy mình gần gũi anh hơn, vì trước sau gì anh em mình cũng sẽ gặp nhau mà. Những người y tá đi ra, đi vào, kiểm soát, ghi chép, bận rộn bên giường anh. Tôi thì thầm cầu nguyện cho anh rồi ra về. Kỷ niệm về anh của những lần gặp mặt ủa về lấp đầy ký ức của tôi. Nhớ đến anh là tôi nhớ những trận cười nghiêng ngửa vì anh rất tếu táo. Tôi thích nghe anh kể chuyện tào lao, chuyện đời chung quanh anh, chuyện vui buồn,

đằng sau hậu trường của các nhân vật văn, nghệ sĩ. Không biết làm sao mà trong trí nhớ và óc thông minh cực kỳ của anh lại chứa được bấy nhiêu những chuyện tiểu lâm đường ấy. Sau những câu chuyện, trạng thái buồn chán, mệt mỏi lại trở về trên khuôn mặt anh. Sự trống vắng và cô đơn trong căn nhà thể hiện và hằn sâu trong ánh mắt anh nhìn. Tôi nhớ nét ngang tàng, bạt mạng ngày tôi mới gặp anh mà thông cảm cho sự tù túng của một cuộc sống trên chiếc xe lăn. Tôi nhớ ngày đầu gặp anh và gởi bài thơ của tôi cho anh đăng trên Hợp Lưu. Những ngày đầy phong độ của người đàn ông chọc trời khuấy nước, chẳng biết đến sợ là gì.

Anh kể về thân phận những bức tranh hay những đứa con tinh thần của anh bị bỏ xó, hay bị lãng quên ở nơi nào đó trong garage. Từ lâu, tôi muốn viết một bài về tranh anh, nhân lúc anh triển lãm tranh, mà lần nào cũng lỡ dịp. Bận rộn, rồi những chuyến

đi xa khiến ước muốn của tôi không thành. Tôi những muốn viết về cuộc sống thăng trầm của anh qua hội họa. Từ những nét chấm phá hiện thực trong tình yêu cho đến sự thăng hoa của thế giới màu sắc khi anh bước chân vào thiền của Phật Giáo. Và rồi bao hăng hái, bao nhiệt tình, với văn chương, hội họa, âm nhạc trôi theo ngày tháng, theo thời cuộc, và nhuệ khí của tôi giảm dần. Giờ AI và cuộc tiến hoá vi tính của nhân loại lên ngôi, tôi không biết số phận giới văn nghệ sĩ đi về đâu.

Bức ảnh tôi chụp cho anh bên bức tranh lớn “Gãy Vỡ” định sẽ đăng hôm nào anh mở triển lãm tranh nữa, bỗng thành bức ảnh cuối.

Trông tác giả ngồi cạnh tác phẩm của mình trong hình, tôi thấy bồi hồi biết bao nhiêu. Cạnh cặp vợ chồng không hạnh phúc, mỗi người nhìn về một phía, là một chiếc ghế trống hằn rõ nỗi bất hạnh. Rồi một ngày kia, anh sẽ về để ngồi vào chiếc ghế trống bên cạnh cặp vợ chồng ấy và sửa

lại bức tranh cho cặp vợ chồng đó nhìn nhau hạnh phúc, mọi thứ sẽ đẹp đẽ và hạnh phúc, an bình.

Tôi tin chắc anh sẽ trở về như khi anh giải thích về thuyết “sắc tức thị không” khi anh vẽ bức “Bát Nhã”.

“Khi vẽ bức này, tôi muốn nói lên thuyết ‘sắc tức thị không, không tức thị sắc’ của nhà Phật. Mặt trăng, lúc thấy, lúc không. Đêm rằm thì ai cũng thấy rõ ràng. Còn đêm ba mươi thì dù không thấy đâu cả, tôi vẫn biết chắc là bên trong màn đêm thăm thẳm kia, vẫn có mặt trăng. Còn ngọn núi kia cũng thế. Hôm nay mình nhìn thấy nó, nhưng rồi mai kia, một nọ, có thể, núi không còn ở đó nữa. Thế nhưng, biết đâu vài ngàn năm sau, ngay tại chỗ đó lại sẽ có một ngọn núi khác. Hôm nay, cái còn, sẽ là cái mất, trong lúc cái mất, sẽ là cái trở về.”

Anh đi thanh thản nhé anh Khánh Trường, mong anh sẽ trở về kể chuyện tếu cho mọi người nghe trong giấc mơ.

TTT

Phụ kiện hiện đại

■ Phụ kiện có thể giúp bộ trang phục thông thường trở nên hiện đại. Như xu hướng kính mắt năm nay với tròng kính oval nhỏ đủ che mắt theo phong cách retro nhưng không kém phần tinh tế. Dù thực dụng không phải ưu điểm của dòng kính này, nhưng nhìn thu hút hiện đại.

■ **Statement bag & purse**, phong cách túi xách, sắc tay điểm nhấn trên bộ đồ - đa dạng kiểu dáng, chất liệu và chi tiết độc đáo. Thường có màu sắc nổi bật, những chi tiết lạ mắt. Không chỉ đơn giản là phụ kiện mà có thể là phần chính với một bộ đồ đơn sắc. Phụ kiện túi xách bag charm cũng còn thịnh hành. Thêm nữa là kiểu túi gối ôm mềm mại dễ chịu.

■ **Thắt lưng năm nay chuộng kiểu thắt lưng bản mỏng.** Hoàn hảo để thắt eo đầm váy hoặc thêm điểm thu hút cho áo blazer, quần jean, hoặc thắt ngoài đồ len nhẹ. Tinh tế tối giản chứ không theo kiểu nổi trội, không thắt kiểu chặt cứng bó sát mà lơ lửng nhẹ nhàng.

■ **Trend năm nay về bông tai lớn hơn,** màu sắc nổi bật hơn với kiểu dáng độc đáo, lạ mắt. Thường có hình dáng tự nhiên organic, mang tính riêng biệt như hoa lá, giọt nước, trái tim ...

■ **Khăn lụa khổ lớn** biến hóa theo nhiều phong cách, buộc quanh cổ, choàng vai, thắt lưng, thắt túi ... Chất liệu sang, họa tiết bắt mắt trẻ trung chứ không cũ kỹ. Hợp với phong cách nhẹ nhàng, casual.

Thơ

Đi cùng nhịp mùa

Đông qua Xuân tới... Thời gian chuyển dịch theo nhịp mùa còn ghi dấu tích trong thơ và trong hồn người.

Xin mời các bạn đọc lại những bài thơ sau đây của Phạm Hiền Mây, Xuyên Trà, Nguyễn Tôn Nhan, Chân Phương để cảm thông với tình người trong ảnh bóng mùa qua. **SAO KHUÊ**

■ PHẠM HIỀN MÂY

nhớ anh thôi đã rất thừa mùa đông

cuộc tình sương khói mệnh mông
vào mây buồn cội trở ngồng tàn mơ
rụng đời muôn nỗi bơ vơ
trắng xương hoa xuống bến bờ không nhau
bến bờ ly biệt xưa sau
vô cùng con nước dầu dầu hư vô
nước đưa sóng mộng lô nhô
xô bèo bọt vỡ đáy hồ trăm năm
bao lần đông gõ cửa thăm
bấy lần sâu đối gương nằm tưởng quên
nghe da thịt khẽ gọi tên
lệ thơ đại ướt gối mền hồn nhiên
mưa qua mái dột bình yên
ướt mem em giấc đợi phiên muộn đi
đợi ngày lên ngọ cố tri
biết đâu đây dấu xanh rì cỏ khâu
niềm hoan lạc nếu bóng câu
mơ xa lìa sẽ nhiệm màu mưa ngừng
tóc dài ngọn hẹn rừng rừng
chờ giây phút được giọng mừng dạ thừa
lạnh rồi đừng rót nữa mưa
nhớ anh thôi đã rất thừa mùa đông...

■ XUYÊN TRÀ

mùa xuân

Mùa Xuân xuống phố mua hoa
Lên non-đốn-cội mai già về chường
Hai hàng nước mắt rừng rừng
Hỏi ai lệ chảy nửa chừng thì sao?
Nhìn mây trời-ở trên cao
Đất chuyển dạ-hoa cũng ngào ngạt hương
Câu thơ bay-giữa mộng thường
Vươn theo màu áo-con đường xưa qua
Nắng mai-độc ẩm-chén trà
Ngoài hiên nhuận sắc giang hà thêm tươi
Hẹn giao thừa-đêm ba mươi
Gửi thơm tình bầu: nụ cười đoàn viên...

■ CHÂN PHƯƠNG

thập giá và mạn đà la

từ ngày em ra đi
tôi về cửa khúc gỗ
đóng một cây thập giá
vác lên đồi săn chim

ngày lại rồi ngày qua
em ra đi biệt
tôi làm như không biết
mãi săn chim đồi xa

những đêm trời mưa bão
những sáng sớm mù sa
tôi điều hiu trở giấc
hát nhỏ lời đơn ca

chim bay đi bay về
thu đông bao mùa qua
quay tròn vòng nhật nguyệt
buồn vui cũng phơi pha

hai bàn tay gỗ đá
hứng tro bụi nhật nhòa
chim dần dà chết sạch
trên ngọn đồi tha ma

khi nào em trở lại
(ví dụ chơi ấy mà)
nếu em còn về lại
nhớ viếng mộ tình ta

đó là cây thập giá
treo vọng tưởng mù lòa
đó là cây thập giá
gãy giữa mạn đà la

■ NGUYỄN TÔN NHAN

đúng vào ngày xuân phân

tóc em bay một triệu
lông mi xuân nắng phai
một triệu năm vì điệu
long lanh mắt liếc mày
chia đi cùng bốn cõi
vì kiếp trước tan bầy
triệu bông mười giờ đối

xóm cầu khỉ rung rung
anh đi không kịp thở
mùa nào một triệu bông
hay chỉ một nhành cũ
một nhành chưa kịp nhú
như tuổi em phải không

gió mưa chiều tan mộng
anh đi chưa thuộc đường
nên hồn còn lạnh cóng
lẫn lộn âm và dương

bao giờ về cõi ấy
nhìn em giặt áo quần
giữa một dòng nước xoáy
đúng vào ngày xuân phân
anh sẽ quỳ vái lạy
mây cứ sa xuống gần
anh và em không thấy

phải chăng hai bàn chân
của ngày muôn xưa ấy
đã giẫm vỡ xuân phân
của muôn sau ngầy ngấy
mùi nách em nồng ngậy
thơm mùi cơm rất cần
anh sắp quỳ vái lạy...

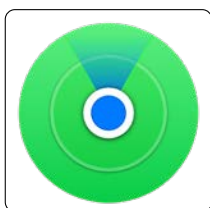

Có sẵn hàng triệu apps (ứng dụng) cho điện thoại của bạn, nhưng bạn chỉ cần một vài apps để làm cho cuộc sống hàng ngày trở nên dễ dàng hơn. Sau đây là những apps quan trọng nhất, bao gồm các ứng dụng có sẵn trên thiết bị của bạn (dù là iPhone hay điện thoại Android) và những apps có thể tải xuống từ Apple App Store hoặc Google Play Store.

Những apps quan trọng

KỠ 1 - ỨNG PHÓ KHẨN CẤP

Cài đặt các ứng dụng này để chuẩn bị cho những tình huống không mong muốn, bao gồm mất điện thoại hoặc khủng hoảng về sức khỏe.

Apple Find My

Tìm một chiếc iPhone bị thất lạc sẽ rất đơn giản nếu bạn đã cài đặt trước. Mở Settings, nhấn vào tên bạn, sau đó chọn Find My để bật tính năng này. Sau đó, bạn có thể truy cập trực tuyến từ máy tính để tìm điện thoại. Bạn còn có thể khiến điện thoại phát ra âm thanh để tìm ra nó.

First Aid: American Red Cross

Ứng dụng First Aid của Hội Hồng Thập Tự Hoa Kỳ cung cấp hướng dẫn từng bước để xử trí các tình huống như dị ứng, phỏng và mất nước. Một công cụ tìm kiếm bệnh viện sẽ hiển thị các cơ sở gần bạn, chỉ cần nhấn vào một cơ sở để mở bản đồ GPS.

Google Find My Device

Nếu là điện thoại Android, hãy cài đặt Google Find My Device phòng trường hợp làm mất điện thoại. Mở ứng dụng Settings, nhấn Google, rồi chọn Find My Device. (Tính năng này có thể nằm trong mục All Services trên một số phone). Nếu cần tìm điện thoại, bạn có thể truy cập Find My Device từ browser (trình duyệt) trên máy tính.

ICE Medical Standard

ICE, viết tắt của "In Case of Emergency" - Trong trường hợp khẩn cấp", cung cấp thông tin quan trọng cho nhân viên cấp cứu nếu bạn không thể giao tiếp. Nhập các chi tiết như dị ứng, thuốc đang dùng và liên lạc khẩn cấp vào ứng dụng này, sau đó tạo một hình làm lock screen background (nền màn hình khóa) để nhân viên cấp cứu có thể dễ dàng nhìn thấy thông tin.

Gọi 911

Trong tình huống nguy hiểm đến tính mạng, hãy gọi 911 ngay. Nếu bạn không có cell service, cũng cứ gọi, vì điện thoại của bạn có thể kết nối với mạng lưới của một nhà cung cấp dịch vụ cell phone khác, và họ sẽ chuyển cuộc gọi 911 của bạn. Nếu không có cell service, các iPhone loại mới (từ iPhone 14 trở đi) có thể giúp gọi 911 qua vệ tinh. Cứ gọi 911 và làm theo hướng dẫn. Bạn sẽ liên lạc qua text (tin nhắn) thay vì voice call (cuộc gọi đối thoại).

FEMA

Ứng dụng này từ Cơ quan Quản lý Khẩn cấp Liên bang Hoa Kỳ cung cấp thông tin quan trọng trong các trường hợp khẩn cấp như bão lớn. Cài đặt vị trí của bạn và bạn sẽ nhận được cảnh báo thời tiết theo thời gian thực, cùng với thông tin về nơi trú ẩn khẩn cấp gần nhất nếu cần. Ứng dụng cũng có các lời khuyên về chuẩn bị cho tình huống khẩn cấp.

(Kỳ sau: Quản lý tiền bạc)

Ai cũng một vài lần bay đi đây đó trong cuộc đời, có khi bạn sẽ đáp xuống một phi trường lộng lẫy, hiện đại, cũng có khi rơi vào một phi trường nhếch nhác, xấu hoắc. Có những phi trường rộng thênh thang, và cũng có phi trường chút bẻo, thò đầu khỏi máy bay đã gặp ngay vĩa hè. Nhưng đáp xuống một phi trường nằm giữa biển thì có lẽ ít ai có dịp. Có một phi trường như thế, phi trường quốc tế Kansai, thuộc thành phố Osaka, Nhật Bản ...

NHẬT QUANG

Lịch sử

Vào những năm 1960, khi phi trường chính Itami, tọa lạc tại vùng ngoại ô đông đúc dân cư của thành phố Itami và thành phố Toyonaka, bị quá tải, người ta đưa ra đề nghị xây dựng một phi trường mới ở gần Kobe và Osaka, nhưng đề nghị này lập tức gặp phải một cơn cuồng phong chống đối, cư dân âm ỉ than phiền về tiếng ồn của phi cơ làm họ mất ăn

mất ngủ.

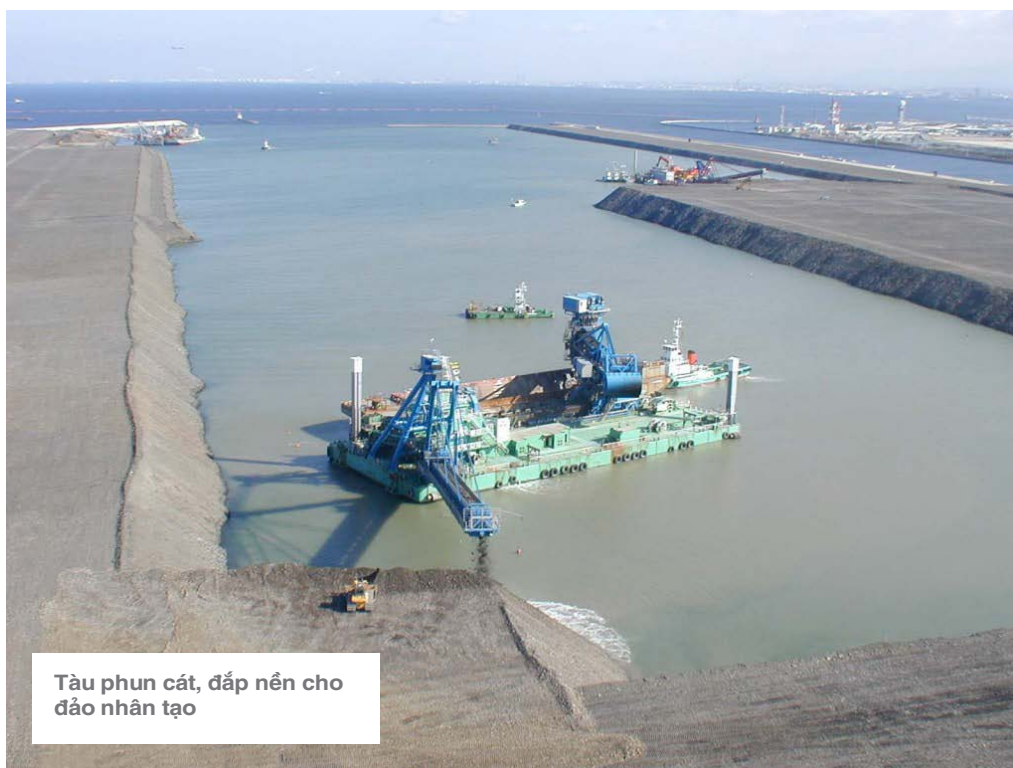
Các cuộc biểu tình phản đối không chỉ ở Osaka lan ra đến tận phi trường quốc tế Tokyo mới (nay là phi trường quốc tế Narita), phi trường này được xây dựng trên một khu đất trưng thu ở vùng ngoại ô thuộc tỉnh Chiba. Không còn cách nào khác, dự án xây một phi trường mới cho Kansai chỉ còn cách bê ra đặt ở giữa biển.

Phi trường mới này là một trong những dự án trong nỗ lực hồi sinh cho nền kinh tế của Osaka,

lúc đó đã bị mất vị thế vào tay Tokyo trong gần một thế kỷ.

Ban đầu, phi trường mới dự định sẽ xây dựng gần Kobe nhưng cũng bị cư dân Kobe phản đối kịch liệt, cuối cùng phải dời địa điểm xây dựng về phía Nam của vịnh Osaka. Nằm giữa biển khơi thì phi trường tha hồ hoạt động, nơi đây nó có thể mở cửa 24/24 máy bay tha hồ gầm rú, lên xuống mà không bị ai phiền trách.

Tuy nhiên, sau này chính quyền thành phố Kobe lại cho xây dựng một phi trường khác tại vị trí ban đầu dự định xây dựng phi trường Kansai, và đặt tên là phi trường Kobe. May mắn là phi trường này chỉ phục vụ các chuyến bay nội địa của vùng Kansai nên không có sự “chia khách”

Tàu phun cát, đắp nền cho đảo nhân tạo

Xây dựng

Việc đầu tiên là phải đắp một hòn đảo nhân tạo có chiều dài 4 km, rộng 2.5 km. Ngoài việc đối phó với sự sụt lún, các kỹ sư phải tính đến nguy cơ

bị sóng thần, động đất hoặc bão biển là những thảm họa thường xuyên ở Nhật.

Năm 1989 một bức tường bằng đá với 48,000 khối bê tông 4 chân tetra-

pods được rải ngập chân móng. Sau đó hàng ngàn xe truck vận chuyển 21 triệu mét khối đá từ 3 ngọn núi gần đó và 180 triệu mét khối đất được tải đến để đắp đảo nhân

Toàn cảnh phi trường Kansai

tạo. Cần đến 10,000 nhân công làm việc miệt mài trong 3 năm, với sự trợ lực của 80 con tàu khổng lồ chở đất đá luân phiên trong 10 triệu giờ để hoàn thành lớp đất nền dày 30-40 mét. Năm 1990, một cây cầu dài 3 cây số nối từ thị trấn Rinku đến phi trường được khánh thành. Với việc xây dựng thành công đảo nhân tạo này, tỉnh Osaka đã tăng thêm diện tích để không còn là tỉnh nhỏ nhất Nhật Bản (tỉnh Kagawa hiện nay trở thành tỉnh nhỏ nhất).

Gian nan từ bụng mẹ

Theo ước tính, phi trường nằm trên đảo nhân tạo sẽ bị lún 5.7 mét do sức nặng của vật liệu. Tuy nhiên, mức độ chìm của hòn đảo đã khiến các kỹ sư lo sốt vó khi độ lún vọt đến 8 mét, nhanh hơn

Các khối bê tông 4 chân tetrapods làm đê chắn sóng

nhiều so với dự tính. Đến năm 2008 thì tốc độ lún giảm xuống, chỉ còn 8 cm mỗi năm, là một sự tiến bộ thần kỳ về kỹ thuật.

Khi hoàn tất, phi trường

này trở thành công trình dân dụng đắt đỏ nhất lịch sử hiện đại với 20 năm lập dự án, 3 năm xây dựng và ngốn 20 tỉ đô la Mỹ. Tuy nhiên, sự trả giá này được đền bù bằng vô số kinh nghiệm vô cùng quý báu khi sau này xây đảo nhân tạo cho các phi trường tiếp theo như phi trường Kitakyushu,

phi trường Kobe và phi trường quốc tế Chubu, và gần nhất là phi trường quốc tế Hồng Kông.

Chống lún

Ngay từ đầu, các kỹ sư đã dự phòng cho sự lún của đảo sân bay nhân tạo, các kiến trúc sư đã xây dựng các cột có thể điều chỉnh. Đó là hệ thống với 900 chiếc kích thủy lực (hydraulic jacks) đặt bên dưới nhà ga, cho phép nâng các cột nền theo từng vị trí. Trong khi phi trường thiết kế rất hiện đại thì việc nâng kích sân bay lại thao tác bằng tay, giống như ta kích chiếc xe để thay bánh. Tuy nhiên, các kỹ sư cho biết đó là phương cách chính xác và hiệu quả nhất.

Thử thách

Ngày 17-1-1995, phi trường Kansai đã nếm mùi thử thách đầu tiên, khi Nhật Bản hứng chịu trận động đất Hanshin, tâm chấn cách phi trường Kansai khoảng 20km, cơn động đất đã cướp đi

Các kỹ thuật viên nâng hạ nền phi trường Kansai bằng kích thủy lực (hydraulic jacks)

hơn 6,000 nhân mạng trên đảo Honshu. Nhưng nhờ ứng dụng các kết cấu khớp trượt chống động đất nên phi trường Kansai vẫn an toàn.

Tuy nhiên, một cuộc “kiểm tra” bất đắc dĩ khác lại nấn gán đảo nổi này vào năm 2018, với sự đổ bộ của cơn bão Jebi có tốc độ gió gần 200 km/giờ. Cả phi trường Kansai ngập trong biển nước và phải dừng hoạt động hết 3 ngày nhưng vẫn đứng vững.

Thành tích

Tính đến tháng 6-2014, phi trường Kansai đã trở thành trung tâm hàng không của châu Á, với 780 chuyến bay hàng tuần tỏa ra khắp châu Á và châu Úc (trong đó có 119 chuyến vận chuyển hàng hóa), 59 chuyến bay hàng tuần đến châu Âu và Trung Đông (5 chuyến bay chở hàng hóa) và 80 chuyến bay hàng tuần đến Bắc Mỹ (42 chuyến bay chở hàng hóa).

Năm 2020, Kansai nhận được giải thưởng của Skytrax: Best Airport Staff in Asia, World’s Best Airport Staff và World’s Best Airport for Baggage Delivery. (Phi trường có nhân viên phục vụ và quản lý hành lý tốt nhất thế giới).

Điều đáng tự hào là ngày 19-4-2021, Hiệp hội Kỹ sư Xây dựng Hoa Kỳ trao giải thưởng Tượng đài Công trình Dân dụng của Thiên niên kỷ (Civil

Trạm điều khiển không lưu (air traffic control) tại phi trường Kansai

Bên trong phi trường

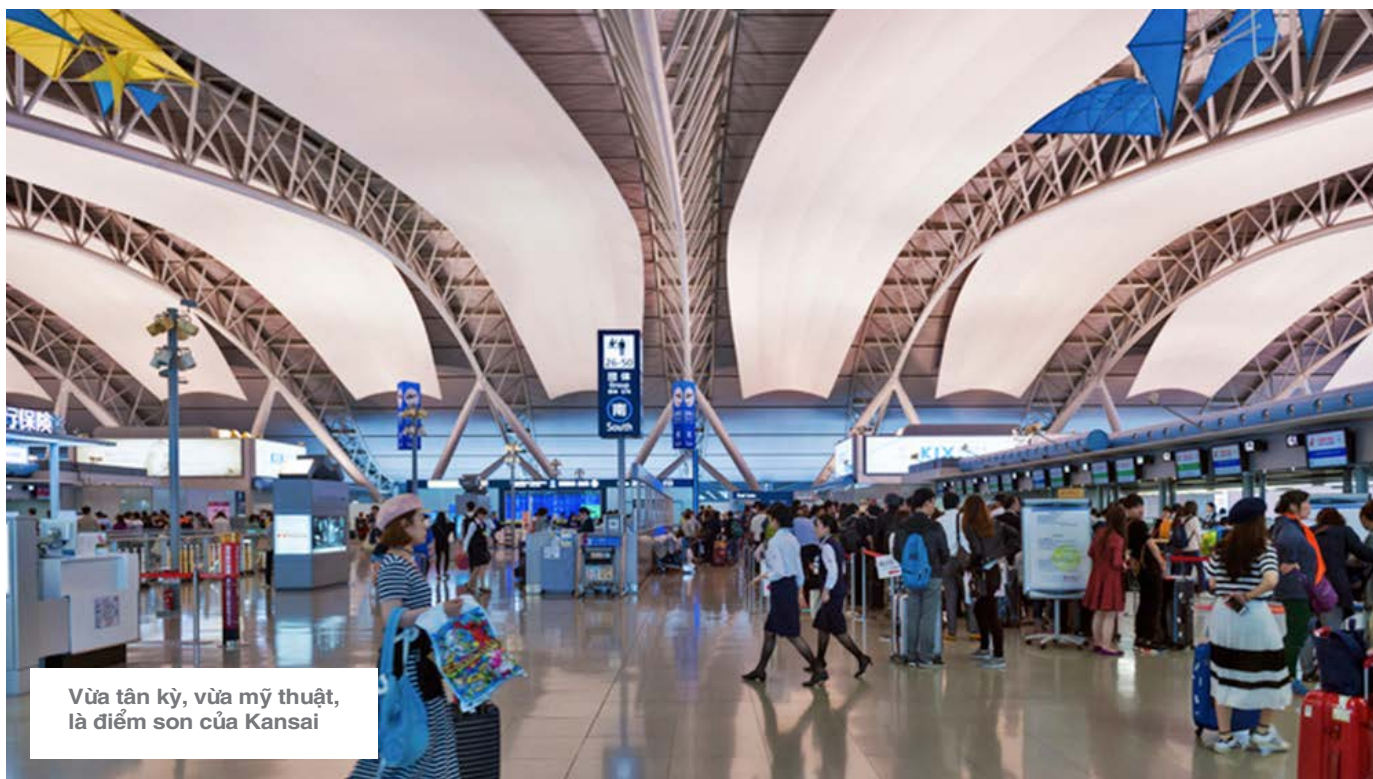
Engineering Monument of the Millennium) cho phi trường Kansai.

Vận hành

Kể từ khi đưa vào sử dụng tháng 9 năm 1994,

phi trường Kansai đã đóng vai trò vận chuyển chính của một số hãng hàng không như All Nippon Airways, Japan Airlines và Nippon Cargo Airlines. Đây là cửa ngõ

quốc tế của khu vực Kansai của Nhật Bản, nơi có các thành phố lớn như Kyoto, Kobe và Osaka. Các chuyến bay nội địa thường được khai thác từ phi trường quốc tế Osaka

Vừa tân kỳ, vừa mỹ thuật,
là điểm son của Kansai

cũ (phi trường Itami) hoặc từ phi trường Kobe.

Dẫu tập nập khách khứa nhưng phi trường Kansai vẫn lổ ngập đầu, mỗi năm bay mất nửa tỉ đô la. Phần lớn là do chi phí bảo trì quá cao, nên chi phí “mãi lộ” chẹt đến 7,500 đô la một lần đáp, đắt thứ hai trên thế giới sau phi trường Narita. Khoản này khiến các hãng hàng không rụt cánh. Để cân bằng, giới đầu tư đã yêu cầu chính phủ trợ giúp chi phí xây dựng. Cuối cùng phi trường Kansai đã được chính quyền chiếu cố, hỗ trợ 4 tỉ yên vào năm 2013 (trên 600 triệu đô la).

Cạnh tranh

Ngày 17-2-2005, phi trường quốc tế Chubu

khánh thành tại Nagoya, ngay phía đông Osaka. Tiếp theo phi trường Kobe cách Kansai chưa đến 25km khánh thành năm 2006, rồi phi trường Tokushima ở Shikoku mở rộng phi đạo vào năm 2007. Mục đích của việc mở rộng này chính là cạnh tranh với phi trường quốc tế Incheon và phi trường Hồng Kông.

Tuy nhiên, những phi trường mới này không làm giảm sút cường độ phát triển của phi trường Kansai, nơi đây đã hoạt động hết công suất, đặc biệt là các chuyến bay chở hàng, vì vậy người ta mở rộng Giai đoạn II - phi đạo thứ hai cấp tốc xây dựng và đưa vào hoạt động năm 2007, lúc

các chỉ số cho thấy việc sụt lún đã có dấu hiệu ổn định.

Tương lai

Trước kia, khi thiết kế phi trường Kansai, các kỹ sư mừng húm khi ấy ngay giữa biển, nơi sẽ không bị vướng víu các cao ốc dân sự, nhưng khi nằm chơi vơi ngoài biển khơi, phi trường Kansai phải gặp khó khăn là không có vật cản gió. Công ty hàng không Nhật quy định nếu sức gió vượt quá 13 m/s sẽ đình chỉ máy bay lên xuống. Nhưng ở vịnh Osaka có vô số những ngày có sức gió 13 m/s.

Một vấn nạn đáng sợ khác là sự ăn mòn của muối biển, mặc dầu các kỹ sư đã lắp đặt hệ thống lọc muối ở những ống

thông gió nhưng tuổi thọ của máy lọc muối cũng chỉ được chừng một năm là thay thế hàng loạt.

Thứ 3 là lún, theo tính toán thì sau 30-50 năm đảo sẽ hết lún, có nghĩa là đến năm 2045 là nền móng sẽ vững chắc. Trong thời gian chờ đợi, Ban quản lý phi trường phải luôn tay đào đắp, giữ sao cho nền phi trường phải luôn cao hơn mực nước biển 4 mét.

Dẫu đối mặt với trăm ngàn phong ba bão táp, đến nay, phi trường Kansai vẫn là một nơi được đánh giá rất cao về sự an toàn và chu đáo trong phục vụ, rất đáng cho bạn nếu có dịp nghỉ chân chốn này.

NQ

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

1

Tên đầy đủ là James Earl Carter Jr., Jimmy Carter sinh ngày 1 tháng 10 năm 1924 tại Plains, Georgia, Hoa Kỳ. Ông là con của Earl Carter, một người buôn bán đậu phộng, và Lillian Gordy Carter, một y tá. Carter sinh ra tại Wise Sanitarium, nơi mẹ ông làm việc.

Carter học tại Georgia Southwestern College và Học viện Công nghệ Georgia. Ông tốt nghiệp Học viện Hải quân Hoa Kỳ tại Annapolis, Maryland, vào năm 1946. Carter phục vụ trong Hải quân Hoa Kỳ cho đến năm 1953. Xuất ngũ, ông trở về Plains giúp gia đình quản lý trang trại trồng đậu phộng. Bắt đầu sự nghiệp chính trị, Carter là thượng nghị sĩ tiểu bang Georgia từ năm 1963 đến

Tổng Thống Jimmy Carter - NGUỒN WHITE HOUSE

1967. Ông làm thống đốc tiểu bang Georgia từ năm 1971 đến 1975. Carter trở thành Tổng thống thứ 39 của Hoa Kỳ vào ngày 2 tháng 11 năm 1976.

Từ năm 1977 đến 1981, Tổng thống Carter đã phải đối mặt với nhiều vấn đề lớn, bao gồm khủng hoảng năng lượng, các vấn đề kinh tế trong nước, khủng hoảng con tin Iran. Vào ngày 4 tháng 11 năm 1979, một nhóm sinh viên Iran chiếm Đại sứ quán Hoa Kỳ tại Tehran và bắt giữ 62 con tin, đòi dẫn độ vị vua cuối cùng của Iran, Shah Mohammad Reza Pahlavi, đang được trị bệnh tại Mỹ. Cuộc khủng hoảng kéo dài 444 ngày, và mặc dù Tổng thống Carter đã cố gắng giải cứu các con tin, nhưng mọi nỗ lực quân sự của Mỹ đều thất bại.

Sau khi không còn làm tổng thống, ông tiếp tục cống hiến một di sản vĩ đại trong lĩnh vực nhân quyền và ngoại giao. Jimmy Carter đã được trao giải Nobel Hòa bình vào năm 2002.

2

Đời tư của Jimmy Carter. Rosalynn Carter, nữ danh là Eleanor Rosalynn Smith, sinh ngày 18 tháng 8 năm 1927. Vào năm 1927, tại Plains, Georgia, gia đình của cậu bé 3 tuổi Jimmy Carter sống cạnh nhà một người thợ sửa xe hơi tên Francis Smith và vợ ông, Allie, khi bà đang mang

thai. Tháng 8 năm đó, Allie chuyển dạ và mẹ của Jimmy, một y tá, đã giúp đỡ đẻ. Ngày hôm sau, cậu bé Jimmy sang nhà bên cạnh và nhìn vào cũi. Em bé trong đó tên là Rosalynn.

Khi còn là niên thiếu, Rosie rất thích Jimmy, nhưng anh lớn hơn cô 3 tuổi và dường như không để ý đến cô bé nhút nhát. Thế chiến thứ hai, Jimmy rời quê hương để vào Học viện Hải quân. Một ngày hè năm 1945, khi trở về Plains nghỉ hè, Jimmy gặp Rosalynn lúc cô đã trưởng thành. Carter đã kết hôn với Rosalynn Smith vào ngày 7 tháng 7 năm 1946, và họ có 4 người con. Jimmy và Rosalynn đã kỷ niệm 77 năm ngày cưới vào tháng 7 năm 2023. Đó là cuộc hôn nhân bền vững nhất trong lịch sử các đời tổng thống Hoa Kỳ.

3

Jimmy Carter đối với người Việt tị nạn CS. Sau 30 tháng 4 năm 1975, hàng trăm ngàn người Việt chạy trốn chế độ cộng sản. Nhiều quốc gia đã kéo các chiếc thuyền mong manh của người tị nạn trở ra biển. “443 người đến Hồng Kông, Macao, bị cảnh sát xua đuổi ra khơi, gặp trận bão Hope chết không còn người nào.”

Năm 1979, Báo Time ghi nhận có tới 300 ngàn người đã và đang bỏ mình trên

Tổng Thống Jimmy Carter ký một đạo luật hồi thập niên 1970. (Hình minh họa: Jimmy Carter Presidential Library)

đường vượt biển.

Mặc dù đa số dư luận dân Mỹ lúc đó không muốn, tháng 8 năm 1979, Tổng thống Carter nói: “Cho tôi nhắc với quý vị rằng, Hoa Kỳ là một quốc gia của di dân. Cha ông chúng ta là di dân! Chúng ta là một quốc gia của những người tị nạn. Những người tị nạn Việt Nam từng là đồng minh của chúng ta, trong cuộc chiến tranh Việt Nam chống sự bành trướng của chủ nghĩa cộng sản. Họ đang chạy trốn khỏi một xứ đã tước đi tất cả các quyền căn bản của họ. Họ tin vào giá trị, khả năng của mỗi người, cùng sự tự do cá nhân.”

Tổng thống Carter kêu gọi các tàu Mỹ, dân sự cũng như quân sự, đang có mặt tại Thái Bình Dương phải cứu vớt thuyền nhân Việt Nam. Tin tức về tàu Mỹ vớt thuyền nhân bay về Việt Nam. Số lượng “thuyền nhân,” gia tăng mạnh.

Tổng thống Jimmy Carter

ký “Đạo Luật Người Tị Nạn,” (Refugee Act of 1980) do Nghị sĩ Edward Kennedy đề ra. Do lệnh của Tổng thống Carter, thuyền trưởng tất cả các tàu Mỹ, có thể cam kết với chính quyền tại những hải cảng đó rằng: Sở Di Trú và Nhập Tịch Mỹ sẽ nhanh chóng sắp xếp cho những người tị nạn nhanh chóng đến nơi định cư. Những con tàu Tình Thương từ nhiều quốc gia, Pháp, Đức, Đan Mạch... ra khơi, tổng cộng họ đã vớt được trên 3 ngàn thuyền nhân.

Tuy nhiên nước Mỹ cũng có vô số thiên thần nhưng vẫn có vài tên ác quỷ. Tháng 6, 1988, gặp một con thuyền tị nạn đi từ Bến Tre, lệnh đệnh suốt 19 ngày trên biển, chiến hạm Mỹ USS Dubuque, chỉ tiếp tế nước và thực phẩm, không cứu và không báo cho các tàu khác cứu vớt. Con thuyền Bến Tre trôi dạt 37 ngày, từ 110 người chỉ còn sống 52 người; sau được tàu đánh cá Philippines cứu đưa

về đảo Bolinao.

Ông hạm trưởng tàu USS Dubuque đã bị đưa ra tòa án quân sự.

Chúng ta lại nhớ ngày 15 tháng Bảy năm 1979, ông Carter đọc một bài diễn văn than rằng: “Trong một quốc gia xưa nay vẫn tự hào là chăm chỉ làm việc, gia đình vững chắc, xóm làng đoàn kết, và lòng tin vào Thượng Đế, bây giờ nhiều người trong chúng ta chỉ lo thỏa mãn cho mình và tôn thờ việc tiêu thụ. Con người không còn được thẩm định qua các việc mình đã làm mà qua những gì mình sở hữu.”

Người Mỹ nhân hậu như Jimmy Carter vẫn bị tấn công. Ngày 20/4/1979, đang câu cá trên thuyền thì một con thỏ to lớn nhảy xuống nước phát ra những tiếng rít kỳ lạ và nghiêng rầm, cổ bơi về phía ông. Nó có ý định leo lên thuyền của Tổng thống. Carter cho biết mình đã dùng mái chèo hất con thỏ nổi điên đi.

Ông Jimmy Carter, qua đời hôm 29 tháng 12, năm 2024 trong một ngôi nhà hai phòng ngủ trị giá \$167,000 đô la. Chúng ta không còn thấy một người chánh trực với trái tim đầy lòng nhân hậu sau mỗi bữa ăn vẫn tự rửa chén, mỗi Chủ Nhật lại đi dạy giáo lý ở nhà thờ.

Người Việt tị nạn CS chúng ta rơi nước mắt tiếc thương khi nghe tin ông mất.

"We love you Jimmy! Rest in peace!"

ĐXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Họ gặp nhau trong một quán bar vào năm 1975 và câu đầu tiên cha tôi nói với mẹ là ‘Cô có muốn nhảy một điệu Boogie cùng tôi?’ - đó hẳn chẳng phải là một cách hay để bắt đầu một chuyện tình? Ngày đó, chính tay mẹ tôi đã may áo cưới cho chú rể và váy cưới cho cô dâu. Điều đáng ngạc nhiên là, đến giờ, cả hai vẫn mặc vừa những bộ đồ cưới của họ từ 50 năm trước. Nhiều thứ không thể bị thời gian làm thay đổi!

- NGUỒN: MAGIC976

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhắc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học Quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ơ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “Lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Giấy nhớ

Những tờ giấy nhớ có thể dính lên mọi bề mặt, có đủ màu xanh đỏ tím vàng, dễ tháo từ lâu đã quen thuộc với người làm việc văn phòng. Cha đẻ của nó đáng ra là tiến sĩ Spencer Ferguson Silver III (1941 – 2021) là một nhà hóa học và nhà phát minh người Mỹ chuyên về chất kết dính, nhưng...

Năm 1968, Silver bắt đầu sự nghiệp của mình tại phòng thí nghiệm nghiên cứu trung tâm của tập đoàn trăm năm tuổi 3M (trụ sở chính tại Maplewood, Minnesota, Hoa Kỳ) với tư cách là nhà hóa học cấp cao tập trung tìm ra loại keo dán nhạy cảm với áp suất, nghiên cứu một chất keo mạnh dùng được trong quy trình chế tạo máy bay. Tuy nhiên, ông đã thất bại trong mục tiêu trên vì thứ ông tạo ra chỉ là một chất kết-dính yếu, làm từ những quả cầu acrylic nhỏ chỉ dính ở nơi chúng tiếp xúc với một bề mặt nhất định. Độ bám dính của chất này đủ mạnh để giữ các tờ giấy lại với nhau, nhưng đủ yếu để cho phép kéo các tờ giấy ra một lần nữa mà không bị rách. Nó cũng có thể được sử dụng nhiều lần. Chất keo này được cấp bằng sáng chế vào năm 1972. Do độ kết-dính yếu nên sản phẩm này đã bị cha đẻ của nó - Spencer Silver ghẻ lạnh, ông lao đầu vào những

nghiên cứu khác cũng như tìm cách để chất keo này có thể dính chặt hơn.

Năm 1974, Arthur "Art" Fry - một kỹ sư hóa học trong bộ phận băng keo của 3M, đã dự một cuộc hội thảo nội bộ do Silver tổ chức. Trong hội thảo, Silver đã quảng bá các đặc tính của chất keo mà chính mình tạo ra. Fry cảm thấy thú vị, tìm cách để tận dụng nó.

Ý tưởng về những miếng giấy ghi chú có thể dính và di dời nảy ra Fry khi ông đang hát trong đội hợp xướng của nhà thờ, miếng làm dấu sách rơi khỏi sách thánh ca làm ông mất dấu. Fry dùng 3 năm để tạo ra những tờ "giấy nhớ" hoàn chỉnh và thuyết phục nhân viên ở trụ sở công ty 3M dùng thử, khiến họ "ghiền" sản phẩm này.

Những tờ giấy nhớ đầu tiên được bán trên thị trường của 4 thành phố từ năm 1977 và dưới dạng Post-it Notes từ năm 1980 trên khắp Hoa Kỳ. Năm 1981, 3M đã vinh danh Giấy nhớ Post-it là "Sản phẩm mới xuất sắc của công ty". 3M ghi nhận Spencer Ferguson Silver III là cha đẻ của chất kết dính được Arthur Fry dùng để tạo ra những tờ giấy nhớ Post-it, nên hai người cùng được coi là chủ nhân của một trong những phát minh hàng đầu của thế kỷ 20.

Ảnh chụp khu vực chợ Thủ Đức năm 1913 vẫn còn các ngọn đèn đường đốt bằng dầu hoả (ẢNH: BÙU THIẾP)

Tạm mượn câu ca dao “Đèn Sài Gòn ngọn xanh ngọn đỏ...” để hình dung ánh sáng điện thấp sáng rộng rãi ở Sài Gòn vào đầu thế kỷ 20.

Đèn Sài Gòn ngọn xanh ngọn đỏ

TRANG NGUYỄN

T huở ấy, mạng lưới điện thấp sáng gần như trải rộng trên các đường phố trung tâm Sài Gòn, thay cho các ngọn đèn đường đốt bằng dầu hoả. Những khu vực ngoại ô thành phố và các vùng đô thị lân cận của tỉnh Gia Định giáp ranh Sài Gòn vẫn còn nhiều ngọn đèn đường đốt bằng các loại dầu. Trong khi đó, tại Mỹ Tho (khi đó còn là thủ phủ Nam bộ) chưa có mạng lưới điện, ngoài một vài cơ quan chính quyền hoặc ở vài khu vực trung tâm, đèn được thấp sáng theo một số giờ quy định (chạy bằng máy phát điện). Do đó, người đời có sự so sánh qua câu ca dao: “Đèn Mỹ Tho ngọn tỏ ngọn lu”.

Tại một số khu vực dân cư đông đúc, hoạt động nhộn nhịp, chính quyền

Pháp cho lắp đặt 17 cụm đèn chùm tại bến Cầu ông Lãnh, đường Catinat nối dài (nay là Đồng Khởi), đường Isabelle II (sau là Espagne, nay là Lê Thánh Tôn), bắt đầu từ đường Hôpital (nay là đường Pasteur) và đường Impériale nối dài (sau là Paul Blanchy, nay là Hai Bà Trưng). Năm 1876, cả thành phố Sài Gòn có 255 cột đèn gồm 200 cây bằng gang, số còn lại bằng gỗ. Và mãi đến năm 1893 các cột điện mới được tăng lên 393 cột cho các con đường bao quanh trung tâm các công trình dinh thự, cơ quan chính quyền. Tuy nhiên, việc tăng thêm công suất phát điện là một vấn đề khó cho chính quyền thành phố giải quyết vì kinh phí hạn chế.

Đến năm 1897, điện thấp sáng mới được cung cấp cho nhà ở công chức cao cấp, các công trình dinh thự, cơ quan

nhà nước và các cơ sở kinh doanh thương mại của người Pháp và người Hoa. Năm 1908, toàn thành phố Sài Gòn có 867 bóng điện thấp sáng đường phố, cải thiện đáng kể bộ mặt hoa lệ của Sài Gòn về đêm. Ông Nguyễn Liên Phong viết trong Nam Kỳ phong tục diễn ca, miêu tả đường Catinat (Tự Do) rằng: “Đường đi trơn láng, đèn giăng sáng loà”.

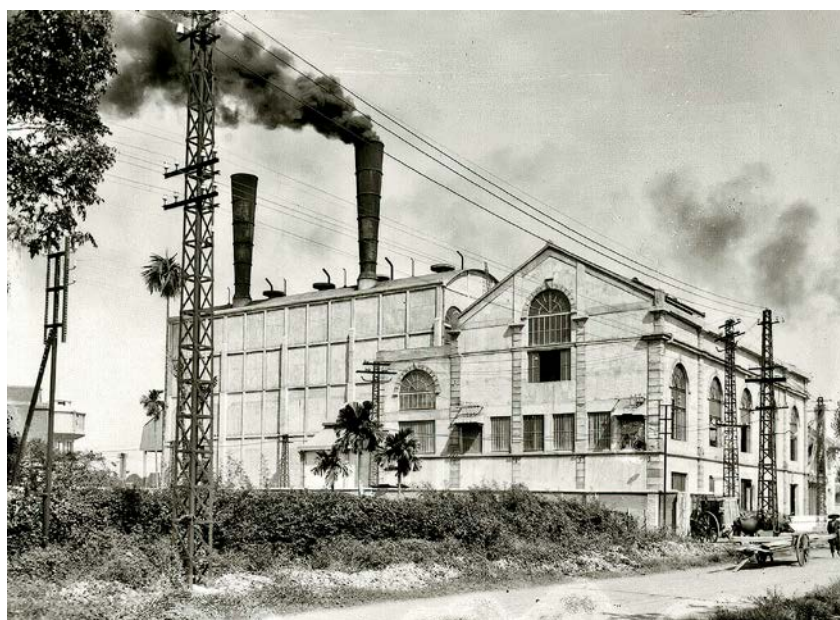
Nhu cầu năng lượng điện (nhiệt điện) ngày càng gia tăng theo dự án mở rộng thành phố Sài Gòn, trong khi điện thấp sáng hầu hết vẫn còn sử dụng từ máy phát điện chạy bằng dầu, máy móc phải đốt bằng củi, xe lửa chạy bằng hơi nước gây ảnh hưởng, làm trì trệ công cuộc phát triển và khai sáng các xứ thuộc địa. Điều này khiến nhà nước Pháp gấp rút tìm ra biện pháp khắc phục bằng cách đưa nhiều kỹ sư sang Việt Nam thiết lập các dự án vừa

xây dựng hạ tầng thành phố vừa phát triển công nghiệp cho toàn Đông Dương.

Suốt nhiều năm, cho đến khi dự án thí điểm thử nghiệm xây dựng một nhà máy phát điện có công suất nhỏ (nhà máy phát điện) sau lưng Nhà Hát Lớn thành phố. Năm 1896, công ty Société d'Électricité de Saigon (SEVS) được thành lập để cung cấp điện cho thủ đô của Nam Kỳ. Cũng trong năm đó, công ty đã khai trương trạm phát điện xoay chiều đầu tiên trên đường Nationale (Hai Bà Trưng). Năm 1967 trở thành trụ sở công ty Sài Gòn Điện Lực, và sau 1975 là trụ sở của Công ty Điện lực thành phố.

Thời đó, dân xứ mình không gọi trạm phát điện hay nhà máy điện mà gọi là nhà đèn. Đơn giản là họ nghĩ cái thứ năng lượng làm ra chỉ đó để đốt đèn. Đúng như

Nhà máy điện Chợ Quán xây năm 1922, cung cấp điện cho cả Sài Gòn Chợ Lớn (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

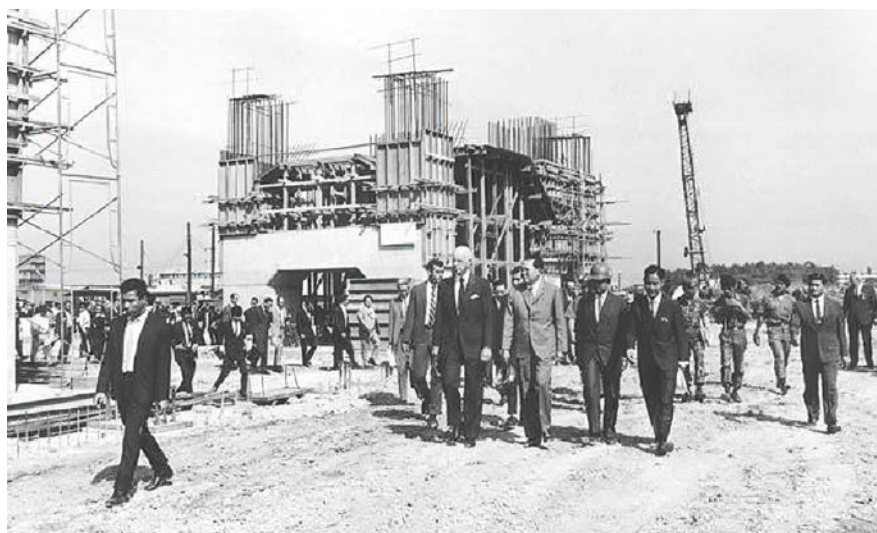
vậy, đốt đèn là việc chính để thay thế đèn đường đốt bằng dầu hoả và chiếu sáng các công sở mà việc thử nghiệm đầu tiên là Nhà Hát Lớn và thấp sáng đèn trên một phần đường Catinat (Tự Do). Một điều nên biết, trước đó vài ba năm, tại trụ sở Messageries Maritimes (Cảng Nhà Rồng), hàng trăm bóng đèn đã được thắp sáng bằng một máy phát điện nhỏ. Đối với dân chúng

Sài Gòn nhìn thấy Cảng Nhà Rồng sáng rực về đêm là một kỳ quan của sự văn minh.

Từ năm 1908, công ty SEVS bắt đầu cung cấp điện chiếu sáng cho đường phố Sài Gòn, ban đầu được giới hạn chỉ ở vùng trung tâm thành phố. Một năm sau, công ty CEE (Compagnie des Eaux et d'Électricité de Saigon), nghĩa là Công ty Điện Nước Sài Gòn mua lại SEVS. Công

ty CEE có nhiệm vụ cung cấp nước cho các vùng Chợ Lớn, Sài Gòn và cả Nam Vang. Sau đó, công ty bắt đầu mở rộng cung cấp điện cho toàn thành phố Sài Gòn. Khi khai trương chợ Bến Thành năm 1914, hàng ngàn bóng đèn được chiếu sáng toàn bộ khu vực bên trong và bên ngoài chợ tạo dấu ấn văn minh cho người dân Sài Gòn. Người ta tổ chức hội chợ suốt 3 đêm dưới ánh sáng đèn vàng, xanh đỏ và tiếp theo đó, hạ tầng xe lửa hơi nước được thay thế bằng điện, chuyển đổi thành xe điện di chuyển khắp Sài Gòn- Chợ Lớn- Gia Định.

Tuy vậy, đến năm 1922, CEE Pháp bắt đầu cho xây dựng nhà đèn Chợ Quán. Ban đầu, điện cũng chỉ đủ cung cấp thắp sáng cho số ít hãng xưởng hoặc nhà ở của công chức, giới thương

Nhà máy nhiệt điện Thủ Đức trong thời gian xây dựng năm 1966 (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

buôn người Hoa. Dân chúng lao động dù là người Hoa hay người Việt sống trong hẻm hóc hay cư dân vùng ngoại ô vẫn thấp sáng bằng đèn dầu hoặc khá hơn một chút thì đốt đèn khí đã cho đến sau khi chiến Tranh Đông Dương kết thúc.

Theo một tài liệu cho biết: “Cuối năm 1945, CEE gặp phải hai khó khăn lớn. Do quân đồng minh vào Việt Nam giải giáp, phong tỏa kinh tế nên số thiết bị và nồi hơi mà công ty đặt mua mãi đến một năm sau mới lấy về được; số than đã được cung cấp từ Hòn Gai ngày càng khó khăn, sau đó ngưng hẳn. Các nhà máy điện phải dùng đủ thứ để đốt lò như vỏ trấu, bắp, than bùn. Công ty buộc ngưng cung cấp điện cho mấy tỉnh phía bắc Sài Gòn. Năm 1945 - 1946 sản lượng điện sụt giảm thê thảm. Mức cung cấp

điện cho giờ cao điểm Sài Gòn - Chợ Lớn chỉ đạt 4,200 kW, trong khi dân số thành phố ngày càng gia tăng. Sau đó, công ty CEE đã nỗ lực đưa công suất và sản lượng điện gia tăng bằng cách đầu tư trang bị máy móc cho nhà máy điện Chợ Quán, đến năm 1951 thì công suất nhà máy này lên 36,200 kW. Phần hơi nước gồm chín nồi hơi nước với năng lực sản xuất mỗi giờ là 135 tấn hơi nước, trong đó 3 nồi được làm lại mới hoàn toàn để sử dụng dầu mazut. Nhận thấy những thay đổi trên cũng chưa đủ cung cấp điện cho nhu cầu rất lớn của Sài Gòn - Chợ Lớn nên CEE đã thực hiện chương trình đầu tư kéo dài 5 năm với kinh phí trên 2 tỷ Franc. Họ phục hồi nhà máy đèn Cầu Kho bằng cách lắp đặt 3 nhóm máy diesel với công suất 900 kW mỗi máy, trang bị thêm hai

nhóm máy phát điện, 4 nồi hơi có áp suất lớn hơn, mua thêm một máy phát điện tuốcbin công suất 12,000 kW. Đến đầu năm 1954, công suất thiết kế của cả hai nhà máy Chợ Quán và Cầu Kho đã đạt được 54,000 kW. CEE tiếp tục mở rộng mạng lưới phân phối điện, tăng số trạm biến thế và chiều dài đường cáp ngầm”.

Mặc dù, CEE cố gắng tăng công suất nhưng với sự phát triển đô thị và dân số tăng nhanh do người dân di tản về Sài Gòn tránh chiến tranh, nên ngành điện không cách nào đáp ứng được nhu cầu cung cấp điện cho toàn thành phố. Bên cạnh sự không cân đối về cung cấp điện, nguyên nhân chính dẫn đến tình trạng đại bộ phận dân nghèo thành phố không có điện xài là do chiến tranh Pháp - Việt đang dần tàn cuộc. Và mặc dù nước Pháp đã chấm dứt

sự hiện diện trên toàn Việt Nam từ năm 1955, nhưng công ty CEE vẫn hoạt động đến năm 1967, trước khi các hoạt động về điện được công ty Sài Gòn Điện Lực thu nhận vào năm 1967.

Năm 1966, Cơ quan Viện trợ Kinh tế và Văn hoá Mỹ bắt đầu xây dựng nhà máy nhiệt điện Thủ Đức nhằm tăng cường cung cấp điện cho toàn thành phố. Đây là khoảng thời gian tôi nhớ rõ nhất khi nhân viên công ty điện lực Sài Gòn đi gắn trụ điện trong các con hẻm của vùng Hoà Hưng nơi tôi cư ngụ. Nhà nào cũng được gắn đồng hồ điện. Tất nhiên là phải làm đơn và đóng tiền. Tuy vậy, trong xóm nhỏ của tôi chừng hai ba chục nóc gia, nhà có đồng hồ điện chiếm chưa tới phân nửa. Đa số là dân lao động nghèo nên muốn có điện đốt bóng đèn đánh câu nhờ hàng xóm trả tiền mỗi tháng theo thỏa thuận.

Ngày nay, nếu các bạn đi dạo một vòng Sài Gòn vẫn còn thấy một số trạm biến điện trên các đường phố ghi ký hiệu tên công ty của mình chẳng hạn CEE 1966. Sau năm 1967, các trạm biến thế đổi lại là SĐL (Sở Điện Lực) đúng theo khế ước CEE ký với chính quyền.

TN

Một số trạm biến áp của Công ty Điện lực do Pháp quản lý còn tồn tại ở Sài Gòn sau năm 1975 (NGUỒN: INTERNET)

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hàng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

Du lịch ngoài Hoa Kỳ với tư cách là Thường Trú Nhân

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Trước khi bắt đầu chủ đề về du lịch cho Thường Trú Nhân, xin nhắc lại rằng công dân Hoa Kỳ cần phải có hộ chiếu Hoa Kỳ để đi lại giữa Canada và Mexico.

Bạn có thể đi du lịch nước ngoài với tư cách là người có Thẻ xanh. Chuyến đi của bạn phải là tạm thời và bạn không thể ở ngoài Hoa Kỳ quá 1 năm. Khi bạn trở về Hoa Kỳ, nếu viên chức Hải quan và Bảo vệ Biên giới (CBP) tại phi trường Hoa Kỳ tin rằng bạn không có ý định tiếp tục sống lâu dài tại Hoa Kỳ, họ có thể thu hồi tình trạng thường trú nhân của bạn.

Hãy mang theo Thẻ Xanh của bạn mọi lúc. Hoặc ít nhất là có một bản chụp thẻ

xanh và các giấy tờ quan trọng khác trong điện thoại của bạn. Nên sao chụp lại các thứ quan trọng, bao gồm cả thẻ tín dụng.

Nếu chuyến đi của bạn kéo dài hơn 1 năm, hoặc thậm chí hơn 6 tháng, bạn nên nộp đơn xin Giấy phép Tái nhập cảnh (Re-entry Permit). Nếu bạn ở nước ngoài hơn 1 năm mà không có Giấy phép Tái nhập cảnh, có thể bạn sẽ cần phải nộp đơn tại Lãnh sự quán Hoa Kỳ để xin Chiếu khản Thường trú nhân trở lại.

Nếu Lãnh sự quán Hoa Kỳ không chấp thuận đơn xin cấp Giấy Thông Hành hàng không hoặc Chiếu khản Thường trú nhân trở lại của bạn, thì người bảo

lãnh của bạn ở Hoa Kỳ sẽ cần nộp đơn I-130 mới để bảo lãnh cho bạn xin Chiếu khản Thường trú nhân mới.

Bạn chỉ có thể nộp đơn xin Giấy phép Tái nhập cảnh (Re-entry Permit) khi đang ở Hoa Kỳ vì họ yêu cầu lấy dấu vân tay. Theo Sở Di trú, thời gian duyệt xét trung bình cho Giấy phép Tái nhập cảnh dao động từ 3 đến 7 tháng. Một số thường trú nhân nộp đơn xin Giấy phép khi đang ở Hoa Kỳ rồi đi nước ngoài, sau đó người thân ở Hoa Kỳ gửi giấy phép ra nước ngoài cho họ. Bạn không thể nộp đơn xin Giấy phép Tái nhập cảnh khi đang ở ngoài Hoa Kỳ.

Di dân đẩy dân số Hoa Kỳ lên tỷ lệ cao nhất trong 23 năm

Năm 2024, di dân đã làm tăng tỷ lệ tăng trưởng dân số Hoa Kỳ lên mức nhanh nhất trong 23 năm, đưa dân số lên hơn 340 triệu người.

Di dân năm 2024 tăng gần 2.8 triệu người, bao gồm cả những người được chấp nhận vì lý do nhân đạo. Và 3.3 triệu người di dân hợp pháp đã được chấp nhận vào Hoa Kỳ trong giai đoạn 2023-2024.

Di dân đã tạo ra sự gia tăng dân số ở 16 tiểu bang. Tất nhiên, một phần sự gia tăng di dân năm 2024 là do những người di dân xin tị nạn và những người di dân nhân đạo được cấp TPS (Quy chế bảo vệ tạm thời).

Kể từ năm 2020, miền Nam là khu vực tăng trưởng nhanh nhất tại Hoa Kỳ. Texas, Florida và Washington DC là những nơi có số lượng cư dân mới đông nhất vào năm 2024.

Di dân đã thay đổi. Hiện nay, trong suy nghĩ của nhiều người, nó bao gồm cả nhập cảnh hợp pháp và bất hợp pháp vào Hoa Kỳ. Trong nhiều năm qua, số lượng người di dân bất hợp pháp và người xin tị nạn đã vượt xa số lượng người di dân hợp pháp vào Hoa Kỳ. Đó là điều mà chính quyền Cộng hòa đã hứa sẽ ngăn chặn.

LMH

Hạt dẻ nướng. mùa đông nước Ý

Hạt dẻ nướng là món ăn mộc mạc nhưng đầy sức hút, có nguồn gốc từ các vùng núi phía bắc nước Ý, nơi khí hậu mát mẻ và đất đai màu mỡ tạo ra những giống hạt dẻ ...

Khi mùa đông buông xuống trên thành phố Rome, từng góc phố, con ngõ của thủ đô trở nên sống động với những lò nướng nhỏ tỏa hương thơm nồng ấm của hạt dẻ nướng – món ăn vật truyền thống gắn liền với những ngày se lạnh tại nước Ý. Trên quảng trường Piazza Navona, giữa khung cảnh kiến trúc Baroque lung linh và ánh sáng lung linh, những túi hạt dẻ nóng hổi trở thành niềm vui giản dị sưởi ấm tâm hồn du khách.

Hạt dẻ nướng là món ăn mộc mạc nhưng đầy sức hút, có nguồn gốc từ các vùng núi phía bắc nước Ý, nơi khí hậu mát mẻ và đất đai màu mỡ tạo ra những giống hạt dẻ thượng hạng. Những hạt dẻ ngon nhất thường đến từ Tuscany, Piemonte và Campania, với kích thước to tròn, vỏ bóng đẹp và phần nhân ngọt bùi, thơm phức. Được mệnh danh là “vàng của mùa thu,” khi đông về, hạt dẻ lại trở thành một biểu tượng đặc biệt của Rome, lan tỏa sức hút không thể cưỡng lại. Tại Piazza Navona, hương thơm và vị ngọt bùi của món ăn này gắn liền với ký ức mùa đông, tạo nên một thể nghiệm đậm chất văn hóa Ý.

Từng hạt dẻ được chọn lọc kỹ lưỡng, khía nhẹ trên vỏ trước khi đặt lên bếp than hồng. Lớp vỏ cháy sém không chỉ giúp giữ trọn hương vị mà còn dễ dàng bóc ra, để lộ phần nhân vàng ươm,

NGUỒN FACEBOOK

mềm mại và ngọt lành. Món hạt dẻ nướng không đơn thuần là một thức quà mùa đông, mà còn là cầu nối giữa quá khứ và hiện tại, giữa truyền thống và sự sôi động của những ngày lễ hội. Người ta thường mua những túi giấy nhỏ đựng hạt dẻ để vừa ăn vừa dạo quanh các con phố cổ, tận hưởng cảm giác bình yên giữa dòng người nhộn nhịp.

Trong tiết trời lạnh lạnh, hương

thơm đặc trưng của hạt dẻ nướng trên Piazza Navona khơi gợi những ký ức ấm áp và mang lại niềm vui khó tả cho cả người dân địa phương lẫn du khách. Từng hạt dẻ là một câu chuyện, một hương vị khó quên, khiến bất kỳ ai thưởng thức cũng cảm nhận được sự gần gũi, ấm cúng của nước Ý trong những ngày đông giá.

DH

*Nguồn Facebook Nguyễn Khắc Cẩn

Những điều bất lợi của Medicare Advantage

BẢO SƠN

Trong năm 2024, có 54% hay khoảng 33 triệu người trên 65 tuổi ở Hoa Kỳ ghi danh Medicare Advantage, hay còn gọi là Medicare part C. Đây là hình thức bảo hiểm y tế tư nhân có hợp đồng với chương trình Medicare. Dưới đây là một số điều bất lợi của Medicare Advantage so với Medicare nguyên thủy.

1. Mạng lưới y tế nhỏ. Hầu hết các bác sĩ, bệnh viện ở Hoa Kỳ đều chấp nhận Medicare nguyên thủy, vì vậy mạng lưới y tế rất rộng lớn. Nhưng Medicare Advantage có mạng lưới nhỏ hơn rất nhiều. Người ta mua Medicare Advantage từ các hãng như United Healthcare, Cigna, Humana, Aetna... mỗi hãng có mạng lưới bác sĩ và bệnh viện riêng. Nếu việc chọn bác sĩ là điều quan trọng, thì Medicare nguyên thủy sẽ giúp chọn dễ dàng hơn vì hầu như bác sĩ nào cũng nhận.

2. Khu vực cung cấp dịch vụ cũng nhỏ hơn. Vì Medicare nguyên thủy do chính phủ liên bang quản lý, nên người sử dụng có thể đến bất cứ bệnh viện nào trong lãnh thổ Hoa Kỳ (miễn là họ nhận Medicare). Ngược lại, Medicare Advantage có mạng lưới mang tính địa phương hơn. Trong trường hợp không phải là cấp cứu, người sử dụng Medicare Advantage bắt buộc phải đi khám ở bác sĩ trong mạng lưới của khu vực mình cư trú.

3. Khó khăn cho người ở vùng xa. Như nói trên, mạng lưới của Medicare Advantage nhỏ hơn nhiều so với Medicare nguyên thủy, đặc biệt là ở những vùng xa thành phố, nơi không có nhiều bác sĩ và bệnh viện. Theo một thống kê mới đây, có hơn 10% người hồi hưu ở vùng quê ghi danh Medicare Advantage không tìm được bác sĩ, vì vậy đã chuyển sang mua Medicare nguyên thủy.

4. Cần phải được giới thiệu của bác sĩ gia đình (referral). Người sử dụng Medicare nguyên thủy có thể đi bất cứ bác sĩ nào mình muốn, dù là bác sĩ gia đình hay bác sĩ chuyên khoa. Ngược lại, người sử dụng Medicare Advantage phải được bác sĩ gia đình giới thiệu (referral) mới đi khám ở bác sĩ chuyên khoa được.

5. Phải được cho phép khi điều trị có chi phí cao. Các điều trị nội trú ở bệnh viện, vật lý trị liệu, lọc máu (bệnh thận), khám tai, tâm thần... đều phải có sự cho phép trước của hãng bảo hiểm. Nếu không có phép, bệnh nhân phải tự trả bằng tiền túi. Điều này làm bệnh nhân phải chờ đợi, và nhiều khi bảo hiểm cũng không chịu cấp phép nên không tiến hành điều trị được.

(còn tiếp)

DALLAS Sự Kiện

LUNAR NEW YEAR AT CALI SAIGON MALL

10/2. Lễ hội Tết Ất Tỵ với múa lân, nhiều tiết mục văn nghệ, đốt pháo, có bán thức ăn

Địa điểm: Cali Sagon Mall, 3212 N. Jupiter Rd, Garland TX 75044.
Giá vé: miễn phí.

CHINESE NEW YEAR FESTIVAL 2025

25/1 (10am tới 1pm). Lễ hội Tết Ất Tỵ với các tiết mục trình diễn văn hóa văn nghệ, sinh hoạt và tặng quà. Trình diễn võ thuật, múa lân, múa rồng, kể chuyện, làm thủ công ...

Địa điểm: NorthPark Center, 8687 N. Central Expressway, Dallas TX 75225. Điện thoại 972-883-5256.
Giá vé: miễn phí.

LUNAR NEW YEAR LEWISVILLE

25/1 (10am tới 12pm). Sinh hoạt mừng Xuân Ất Tỵ do thành phố tổ chức, có bán thức ăn uống...

Địa điểm: 1950 S Valley Parkway, Lewisville TX 75067.
Giá vé: miễn phí.

Chiều lạc lõng

TÁC GIẢ
ĐỨC QUỐC

Bầu trời mùa đông xám ngắt, cơn mưa dầu không lớn nhưng cũng đủ làm ướt tóc, ẩm vai. Buổi chiều thả dọc một mình xuống con phố hẹp để hít thở chút không khí trong lành và cũng mong cho cơ thể được vận động đôi chút hồng tiêu tan chất mỡ thừa thải sau mấy ngày tiệc tùng lễ lạt, ăn uống từng bưng.

Con dốc cao cao, quen thuộc bỗng chợt nhạt nhòa và lặng lẽ chìm dưới cơn mưa mờ khuất. Lễ giáng sinh là ngày lễ của gia đình sum họp nên đường phố vắng ngắt, không bóng người lai

vãng. Thỉnh thoảng, một vài chiếc xe chớp lóe đèn pha rồi vội vã vút qua trong màn mưa đục. Nhà cửa hai bên đường đã lên đèn. Mấy ngọn đèn giăng sinh đủ màu lấp lánh trên ngọn thông xanh hay treo trước cửa nhà ngó xinh xắn, đẹp đẽ như trong mấy tấm thiệp chúc mừng và tràn đầy sức sống. Những cây cảnh khảm khiu, trụi lá đang trần mình trong giá lạnh, điêu hiu. Có lẽ, ai nấy cũng ước mong xóa bớt đi cái rét mướt mùa đông đang từ phương bắc tràn về.

Hai ngày lễ lớn cũng vừa qua đi, niềm vui sum họp dường như chưa kịp dứt

và vẫn còn ngập tràn đâu đó trên những gói quà xinh xắn hay mấy mâm bánh trái ê hề. Một năm nữa trôi qua thật nhanh, chiến cuộc ở một nơi không xa mỗi ngày thêm khốc liệt và chưa có dấu hiệu chấm dứt. Cuộc sống khắp mọi nơi trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Vật giá leo thang đắt đỏ, tinh thần con người thêm mệt mỏi và không biết sẽ còn kéo dài đến bao giờ!

Mấy mươi mùa giáng sinh âm thầm đến rồi cũng lặng lẽ ra đi như không hẹn. Một thời tuổi trẻ dù đã trôi rất xa nhưng cứ ray rứt trong lòng người ra đi, để rồi giọt sầu pha

giọt nhỏ. Một trang đời đã ngậm ngùi khép lại từ lâu. Ngày tháng qua mau, hai tay gầy gò không ôm hết cuộc đời và tấm lưng trần cũng không vác được cái xuân xanh.

Chiều tím, chiều nhớ thương ai. Buổi chiều mùa đông năm đó, tuyết trắng rơi ngập lối. Thằng Tám ngủ quên trên chuyến xe lửa về lại chỗ trọ nơi ngôi làng nhỏ bé. Khi thức giấc thì đã lỡ hẹn, chuyến tàu đi đến một thành phố khác. Nó chạy ra con lộ lớn và đón đợi từng chiếc xe qua. Đường phố vắng lặng, tuyết rơi đến gần nửa gối và cái giá rét như bao

trùng một khoảng không gian tím ngắt, lạnh băng. Gương mặt nó cũng tím tái như buổi chiều hoàng hôn ảm đạm. Vài chiếc xe lướt qua và bỏ lại sau lưng những đám khói mờ nhạt. Cả tiếng đồng hồ sau, một chiếc xe khác đi qua và dừng lại. Thấy vẻ co ro đến tội nghiệp của Tám, người đàn ông bản xứ có gương mặt hiền lành kéo tấm kiếng xe xuống và cất tiếng hỏi han. Biết được hoàn cảnh, ông vui vẻ cho Tám quá giang về đến tận cửa nhà dù hướng đi trái ngược.

Buổi chiều mùa đông năm cũ và buổi chiều hôm nay

cách nhau đã gần 40 năm, nhưng cái cảm giác cô đơn, lạc lõng ở một nơi không phải là quê nhà sao vẫn còn vẹn nguyên trong trí nhớ. Trời đất dù tháng Ba, tháng Bảy hay tháng Chạp cũng buồn bã mênh mông. Chiều tím, chiều lạc lõng, đôi tay gầy không ôm hết được kỷ niệm thuở thanh xuân. Ông già tóc bạc phơ sau 40 mùa đông băng giá đã mất hết niềm vui, nỗi sầu đau chưa vơi nhưng đã bước dần qua bên kia triền dốc cuộc đời.

TV

Mắt rắn

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Tư Bền là một cao thủ săn bắt rắn nổi tiếng ở vùng Đồng Tháp, hẳn bán rắn cho người ta làm thuốc, ngâm rượu bổ ... và làm mồi cho dân nhậu ở quán “Hoang Dã”.

Trước kia Tư Bền làm nghề bán muối nuôi vợ con, có người thân dạy cho cái nghề “không cần vốn” chỉ cần “liều mạng” kiếm tiền. Tư Bền vác cần đi câu rắn, mỗi câu là chuột trộn thuốc bắc, một thứ “mê hồn hương” dụ rắn vào bẫy.

Quê của Tư Bền có nhiều rắn độc, như hổ lải, hổ hèo, hổ nang, hổ mang... và các loại rắn thường được kể trong các bài vè:

Hổ hành, hổ ngựa, rắn ráo, rắn râu

Quỷ khóc thần sầu: hổ mang, hổ sậy

Thấy đà run rẩy: cạp nia, cạp nong...

Nghe đến hãi hùng: hổ mây,

hổ bướm...

Rắn là một sinh vật đáng sợ, một sát thủ thầm lặng vì nọc rắn độc có thể gây chết người trong tích tắc, nhưng vì cơm áo, gạo tiền Tư Bền “cũng liều nhắm mắt đưa chân” theo một cái nghề đầy “sinh tử”. Tự bảo vệ mình khỏi nọc của “thần chết”, Tư Bền luôn mang theo mình thuốc giải, nếu vô phước không kịp cứu chữa thì đành theo châu ông bà ông vải. Trước khi lên đường săn bắt rắn, Tư Bền thường thoa thuốc gia truyền (mua ngoài chợ) lên người, đề phòng nguy hiểm, rồi nốc một ly rượu mạnh cho lên tinh thần, thêm can đảm và có “phong độ” của tay cao thủ sát rắn.

Nọc rắn được điều chế thành thuốc “lấy độc trị độc”, vì thế trước khi bán rắn Tư Bền thường ép rắn lấy nọc và cũng để người mua không bị nọc độc làm hại. Một số người thường tin rượu rắn (tiếng Hán Việt gọi là xà

tửu) uống rất tốt trị khỏi bệnh đau nhức, phong thấp và để bồi bổ sức khỏe như “cường dương, bổ thận” phải ăn nhiều thịt rắn (xà nhục). Dân nhậu rất mê “rắn bảy món”, như trong dân dã chân quê người ta thường ví von:

Cần chi cá lóc, cá trê,

*Thịt chuột, thịt rắn nhậu
mê hơn nhiều.*

Tư Bền ưu ái cung cấp rắn hiếm, rắn quý cho bà Hai Rí, chủ quán nhậu “Hoang Dã”. Quán nổi tiếng với món cháo rắn hổ xé phay nấu đậu xanh cà, nước dừa, rắc rau răm, ngò rí, tiêu, đậu phộng, vừa thổi vừa ăn, nhâm nhi, khê khà chút rượu ba xi để thì quên cả đất trời, quên cả tình nhân.

Một món tuyệt chiêu nữa là rắn hầm sả ớt, nghe nói đến là dân nhậu cảm lòng không đậu... Ngoài ra còn nhiều món ngon khác như: rắn hổ cuốn lá ổi hay lá lốt, rắn

bầm chả, rắn chiên giòn, rắn nướng muối ớt, rắn nướng ngũ vị, rắn khìa, dồi rắn...

Tư Bên làm ăn khám khá lắm, có thêm “đệ tử” theo phụ nghề nữa. Nhưng lúc sau này Tư Bên cảm thấy mình hơi yếu, mắt bắt đầu mờ, tay chân run rẩy khi bắt rắn. Nghe người ta nói “ăn gì bổ nấy” nên Tư Bên ăn mắt rắn (xà nhĩ) cho bổ mắt. Đúng thật là mắt rắn có đặc tính kỳ diệu, bí hiểm là không có mí mắt, chỉ có lớp vảy trong suốt như pha lê bảo vệ, rắn khi ngủ mắt mở nên rất tinh tường, nhạy bén.

Khi làm thịt rắn, tay Tư Bên thiệt diệu nghệ, lanh lẹ, khéo léo móc cặp mắt còn tươi rói bỏ vô ly rượu lắc lắc cho lên mùi rồi uống nuốt cái ực là thấy béo bổ liền. Nếu mắt rắn có hơi to khó nuốt thì đem bầm sơ cho vô cháo, ăn béo bùi, giòn sứt ngon tuyệt vời. Ăn vậy mà mắt vẫn mờ, tay vẫn run nhưng không chịu đi khám bác sĩ, Tư Bên cho rằng sắp bị già nên cần phải bồi bổ thêm để cải lão hoàn đồng. Hắn mơ màng được lột da để trẻ mãi không già, nhớ có câu tục ngữ: “Người già người chết, rắn già rắn lột”.

Theo truyền thuyết và thần thoại, rắn thường tượng trưng cho sự biến đổi già hóa trẻ, chết đi sống lại (hồi sinh) và chữa lành do khả năng lột da. Từ thời cổ đại,

những thầy thuốc chữa bệnh đã điều chế thuốc từ rắn và nọc rắn, được tin là một “linh dược” làm tăng thêm sức đề kháng giúp cho cơ thể khỏe mạnh, cường tráng, chống lại bệnh tật. Còn có một truyền thuyết huyền diệu như một phép thần tiên: “Một con rắn bị chặt ra thành nhiều khúc, sẽ ‘hồi sinh’ nếu được gắn nối lại trước khi mặt trời lặn”(?) Với nhiều câu chuyện thực hư, rắn nổi bật là một sinh vật đầy ma thuật và bí hiểm.

Tư Bên vẫn thường rao bán cùng làng khắp xóm là rắn rất tốt dùng để chữa phong thấp, đau xương, nhức mỏi cho người già yếu, vì đặc tính của rắn là loài bò sát, khớp xương mềm mại, dẻo dai, cơ thịt săn chắc. Tư Bên học lóm phương “thuốc quý” của vài “Sơn Đông mãi võ” bên Trung Hoa rồi đem về Việt Nam. Như ... cắt cái đuôi rắn, nặn máu pha vào ly rượu, mổ lấy trái tim nhỏ

xíu của rắn còn đang đập thành thịch, bỏ vô miệng người bệnh, uống ngụm rượu, nuốt xuống cái ực, bao tử nhồi một hồi tan thành “thần dược” thấm vào người, lan ra xương tủy, chữa lành bệnh tật và làm khỏe gân cốt.

Còn có những thầy lang giỏi chế những phương thuốc dân gian như: Mật rắn (xà đốm) được phơi khô, tán thành bột, uống giảm ho, tiêu đàm, hạ sốt. Máu rắn (xà huyết), da rắn (xà thoái), xương rắn (xà cốt) đều được chế biến thành thuốc “bổ tì, bổ vị” để sống lâu, sống khỏe và mỡ rắn còn được dùng làm thuốc thoa da trị ung nhọt, lở loét hay phỏng lửa.

Uống nhiều thuốc bổ, rượu bổ pha chế từ rắn, được ca tụng là “thần dược, linh dược” trị bá bệnh, nhưng Tư Bên vẫn thấy hoa mắt, tay chân bủn rủn, da xanh rớt, bụng to phình, rồi nằm liệt giường. Vợ con hắn mời thầy về trị bệnh, trừ

tà, cúng vái tứ phương, ăn chay, đeo bùa, tụng kinh... nhưng hắn vẫn không khỏi bệnh. Những người làm nghề bắt rắn, ăn thịt rắn thường hay lo sợ bị rắn trả thù hay báo oán. Dù chỉ là những truyền thuyết dân gian nhưng người ta vẫn lo âu, sợ hãi, e dè vì cái bí ẩn siêu phàm đáng sợ của rắn, không biết đâu mà lường.

Bệnh Tư Bên trở nặng, hắn thở thoi thóp, bao tử như bị nhồi bóp, nhức đầu, đau bụng như bị côn trùng châm chích, rúc rỉa. Hắn nằm vật vờ chờ chết vì các thầy lang đã bó tay, lắc đầu hết thuốc chữa và những cao thủ chuyên trừ tà ma, quỷ ám, rắn báo thù... như thầy bùa, thầy pháp, thầy ngải cũng chạy làng.

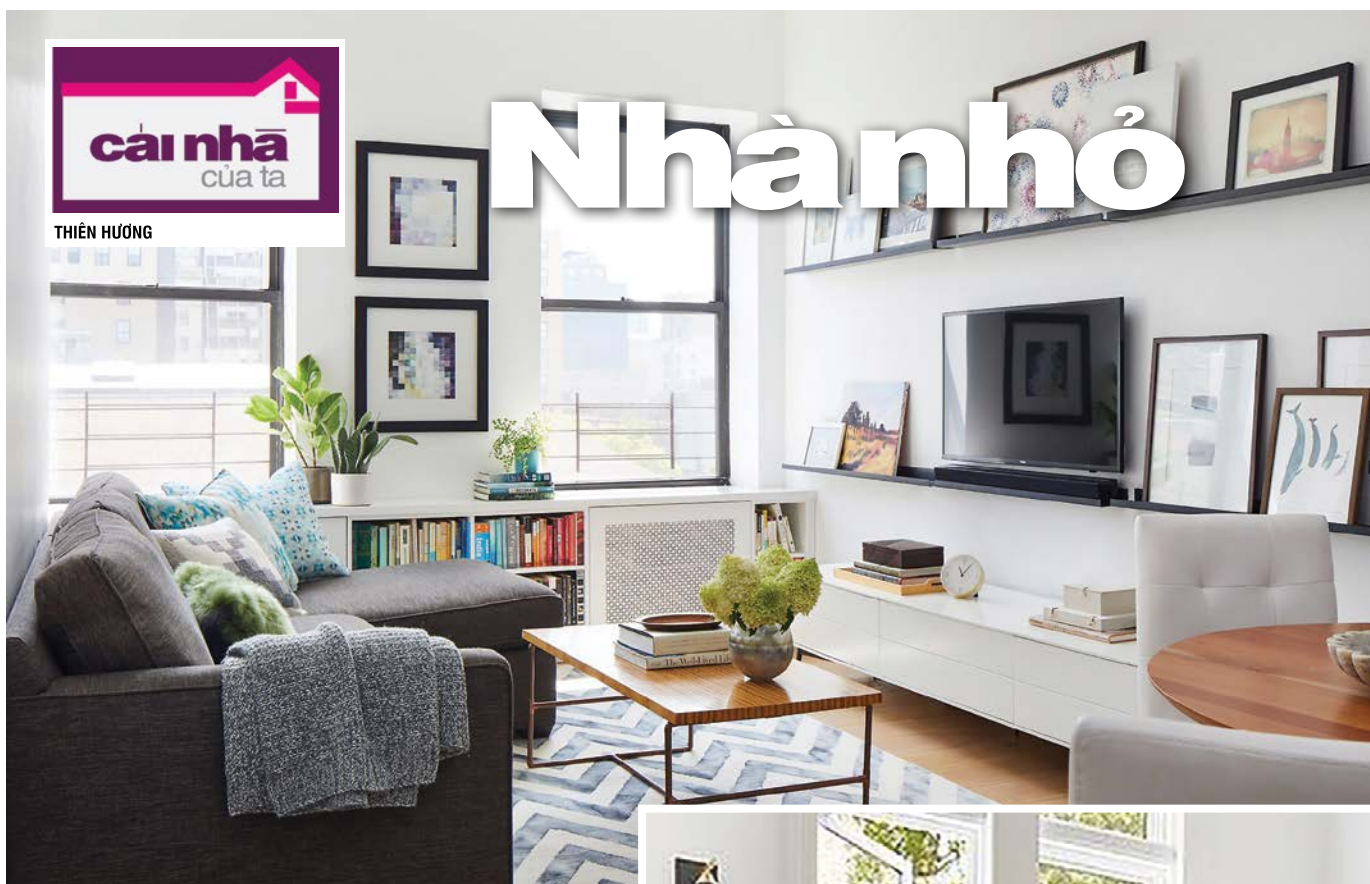
Tư Bên được mang lên Sài Gòn, đưa vô nhà thương Chợ Rẫy cấp cứu. Bác sĩ chụp X-ray nói hắn có khối u trong bao tử, bị giun sán đầy trong ruột và vài con lang thang trong não. Khi bác sĩ mổ... bao tử Tư Bên chứa đầy những con mắt rắn còn nguyên vẹn vì không tiêu hóa được, dường như chúng “hồi sinh” nhìn “thao láo như mắt rắn ráo”, và lúc nhức đăm rắn kim bé tí teo đang đua nhau bào rĩa ruột hắn tới mỏng te như tàu lá lúa.

Tư Bên hưởng dương 49 tuổi.

Nhà nhỏ

■ **Tối đa hóa không gian sàn.** Bất cứ khi nào có thể, bạn nên đặt đồ đạc xung quanh chu vi của căn phòng để tránh chiếm không gian sàn quý giá. Gắn giá sách và tivi lên tường, đặt một chiếc ghế dài dưới cửa sổ. Chọn những đồ vật gắn trên thân dài, mảnh trông như lơ lửng trên mặt đất sẽ tạo ra không gian mở, giúp mở rộng căn phòng về mặt thị giác. NGUỒN: BETTER HOMES & GARDENS.

■ **Thêm đồ nội thất tích hợp.** Tận dụng tối đa không gian tường với cửa sổ lớn bằng cách đặt một băng ghế tích hợp bên dưới cửa sổ. Băng ghế này chạy dọc theo cửa sổ tạo ra khu vực ngồi tràn ngập ánh sáng tự nhiên. Có thể dùng làm nơi thư giãn, ngả lưng cho giấc ngủ ngắn ban ngày hay góc đọc sách.

NGUỒN: DECORPAD.

■ **Dùng kệ lăn mỏng.** Kệ có bánh xe tận dụng tối đa không gian trong phòng tắm nhỏ. Đẩy kệ vào tường, mặt lộn xộn hướng vào trong để không gian trông rộng rãi và ngăn nắp hơn. Loại kệ này được thiết kế vừa vặn với khoảng trống giữa bồn cầu và tường. Bạn có thể kéo chúng ra để lấy đồ khi cần thiết. NGUỒN: POTTERY BARN.

■ **Tối đa hóa tủ ngăn kéo.** Tủ ngăn kéo là món đồ nội thất bền bỉ giúp không gian nhỏ trở nên siêu chức năng. Thường được dùng để lưu trữ quần áo trong phòng ngủ, nhưng tủ ngăn kéo có thể đặt ở bất cứ nơi nào trong nhà để đựng đồ dùng gọn gàng và tiện ích. NGUỒN: COLLECTIVE GEN.

■ **Ghế tam giác (corner chair).** Dùng ghế tam giác rất thích hợp để tạo chỗ ngồi cho một không gian nhỏ. Giống như tên gọi, món đồ nội thất này có thể được đặt ở bất cứ góc tường nào từ phòng ngủ cho đến phòng khách. NGUỒN: AMAZON.COM.

■ **Đặt vách ngăn phòng (room divider).** Mặc dù nghe có vẻ phản tác dụng, nhưng việc phân chia không gian giúp toàn bộ căn phòng trông có vẻ rộng hơn. Nếu bạn sống trong căn hộ studio, hãy tạo thêm phòng mới bằng rèm treo hoặc bình phong. Đặt vách ngăn ngoài phòng khách để tạo văn phòng tạm thời hay tạo một phòng ăn trong bếp. NGUỒN: PINTEREST.

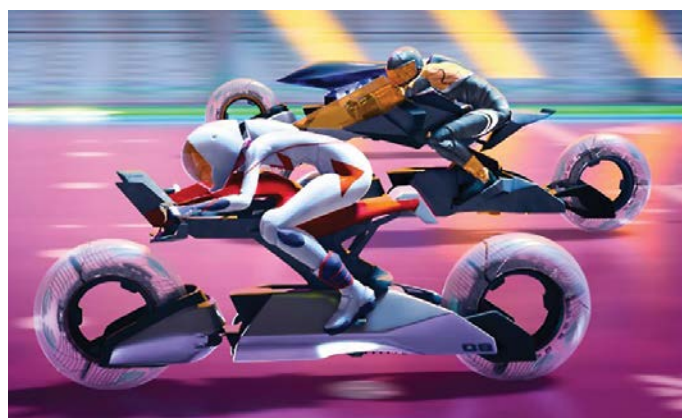

Xe mô tô tương lai

Khó mà hình dung được chiếc xe mô tô ra sao trong tương lai vài chục năm nữa. Các nhà thiết kế chuyên môn của hãng mô tô Yamaha đã phác họa một loại mô tô mới dựa trên những kỹ thuật cao nhất hiện có. Chiếc mô tô này có tên là Y/AI dùng cho một bộ phim giả tưởng về Tokyo trong thế kỷ tới.

Y/AI là chiếc mô tô trang bị trí tuệ nhân tạo cao và được kiểm soát bởi các thuật toán và có thể hoàn toàn tự lái. Đây là một biểu tượng của sự giải phóng khỏi một xã hội với những nguyên tắc ràng buộc. Xe có hình dáng kỳ lạ như một chữ Y, bánh xe không có nan hoa, trong suốt và phát ra ánh sáng xanh. Động cơ được giấu trong cầu nối giữa 2 bánh xe, tạo ra vẻ gọn gàng và tối giản. Phía trước là một vòm kết nối tay lái và một cầu kim loại nối 2 bánh xe. Một đuôi nhọn phía sau dùng làm đèn hiệu.

Không thấy đề cập về cấu trúc động cơ và khả năng hoạt động nhưng hình ảnh cho thấy Y/AI quả thật có nét rất lạ và độc đáo.

Chân đèn dùng trồng rau

Trong cuộc triển lãm công nghệ tháng 1 năm nay, công ty LG chuyên sản xuất TV lại giới thiệu một loại đèn có chân đèn trưng bày trong phòng khách hay phòng ngủ đồng thời cũng dùng làm chỗ trồng rau hay trồng hoa.

Ngoài phần chân có thể điều chỉnh cao hay thấp, trên chân đèn còn có bồn để trồng rau, phía dưới là một bình chứa 1.5 gallon (5.6 lít) nước để tưới tự động. Đèn có phần chiếu xuống để cung cấp ánh sáng cho cây, và cũng có phần chiếu sáng lên trên. Phần mềm trên điện thoại sẽ giúp điều chỉnh ánh sáng hay lượng nước tưới. Ngoài loại chân đèn cao này, LG còn có loại thấp giống như bàn nhỏ để cạnh sofa với kỹ thuật tương tự. Công ty sẽ cung cấp phân bón và hạt giống để trồng các loại hoa, cải xà lách, cà chua, rau thơm, hành lá ... Hệ thống hoàn toàn tự hành cho dù chủ nhà đi chơi xa vẫn yên tâm cây được chăm sóc đúng cách.

Loại bồn trồng hoa này sẽ được bán ra sau tháng 1/2025.

Giải sầu với người thiên cổ

"Dục phá thành sầu duy hữu tửu", khi có chuyện buồn, nhiều người chọn đến với bia rượu. Nhà quản Evergreen Funeral tại Ohio cũng biết câu này nên xin giấy phép bán bia rượu vào năm mới này để người thân, khách viếng người quá cố có thể uống bia rượu cho vơi nỗi buồn. Nhà quản còn thông báo họ là nơi tổ chức ... tiệc cho người mất để người quá cố vui vẻ, cộng ly với bạn bè. Ý tưởng coi bộ hơi lạ này, liệu thành phố có cấp giấy phép hay không. Chờ xem.

Thành phố buồn

Thành phố Whittier tại Alaska dám coi là thành phố buồn của nhạc sĩ Lam Phương lắm. Thành phố này chỉ có hơn 200 người, họ ở chung trong cùng một tòa chung cư, có nhà thờ, chợ, tiệm giặt, "đồn" cảnh sát... Tất cả cư dân trong thành phố đều là hàng xóm, ra vào gặp mặt nhau. Lạ một điều là có khoảng 10% "dân số" thành phố này là người Châu Á và khoảng 6% đã đến tuổi hưu. Không biết sự lòi cuốn nào để họ chọn cái nơi buồn hiu hắt, lạnh lẽo này để sống vậy không biết.

Xanh mà không sạch

Hệ thống Bách Hóa Xanh tại Việt Nam là hệ thống chuỗi siêu thị bề thế bậc nhất tại Việt Nam, thường quảng cáo là chuyên bán các loại rau "sạch", không dùng hóa chất, thuốc kích thích và vì sức khỏe của mọi người. Mới đây một nhà cung cấp giá đậu xanh cho hệ thống này bị phát hiện đã ngâm đậu vào hóa chất để kích thích cho cọng giá mọc nhanh hơn. Sản xuất theo công thức giàu hóa chất này có thể diệt cả vi trùng, vi khuẩn và đồng thời cũng diệt luôn người tiêu dùng.

Pleiku. Phố núi bụi mù ấy là nơi chốn quen thuộc của Nguyễn và các bằng hữu như Kim Tuấn, Nguyễn Mạnh Trinh, Du Tử Lê... và Vũ Hữu Định. Riêng với Vũ Hữu Định, tên tuổi anh đã gắn liền với một bài thơ được nhiều người yêu mến. Bài CÒN CHÚT GÌ ĐỂ NHỚ.

Bài thơ Còn Chút Gì Để Nhớ viết năm 1970 ở Pleiku. Cùng năm này, bài thơ được đăng báo Khởi Hành của Viên Linh và được nhạc sĩ Phạm Duy phổ nhạc thành ca khúc, rồi trở nên phổ biến với giọng hát của nhiều ca sĩ. Sau đây, xin đăng lại bài thơ qua góc nhìn của nhiều tác giả. NGUYỄN & BẠN HỮU

Thi sĩ Vũ Hữu Định. còn chút gì để nhớ

Còn chút gì để nhớ

Phố núi cao phố núi đầy sương
 phố núi cây xanh trời thấp thật buồn
 anh khách lạ đi lên đi xuống
 may mà có em đời còn dễ thương
 phố núi cao phố núi trời gần
 phố xá không xa nên phố tình thân
 đi dăm phút đã về chốn cũ
 một buổi chiều nào lòng bỗng băng khuâng
 em Pleiku má đỏ môi hồng
 ở đây buổi chiều quanh năm mùa đông
 nên mắt em ướt và tóc em ướt
 da em mềm như mây chiều trong
 xin cảm ơn thành phố có em
 xin cảm ơn một mái tóc mềm
 mai xa lác bèn đôi biên giới
 còn một chút gì để nhớ để quên

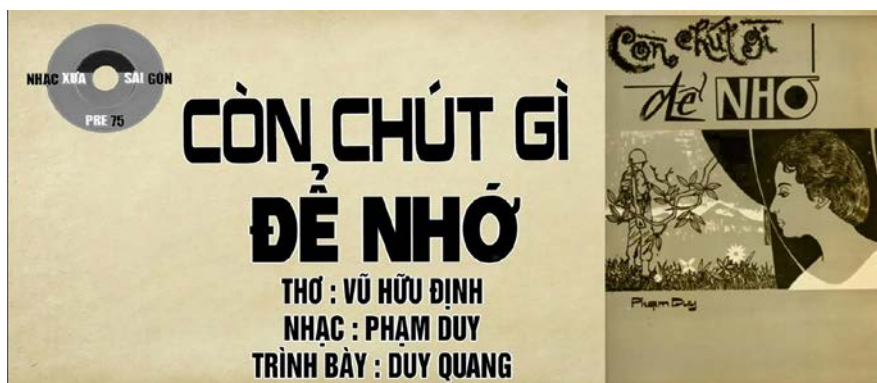
VŨ HỮU ĐỊNH

Bản nhạc và bài thơ được nhiều người ưa thích và nó sống mãi tới bây giờ. Đã có nhiều nhà văn viết về nó cùng với địa danh Pleiku Phố Núi. Trong số đó có Nguyễn Đình Toàn, Nguyễn Mạnh Trinh, Du Tử Lê.

■ NGUYỄN ĐÌNH TOÀN

Rất nhiều người yêu bài thơ *Còn Chút Gì Để Nhớ* của Vũ Hữu Định, vì được nghe qua nhạc Phạm Duy (năm 1970). Nghe rồi mới đọc. Nhiều khi cũng không phải là đọc nữa. Người ta nghe và thuộc lời ca của bản nhạc, từ đó nhớ lại rồi khám phá ra cái hay của bài thơ, cái hay của từng chữ trong bài thơ.

Trước khi có bài thơ của Vũ Hữu Định, không biết có bao nhiêu người đã ước ao được đến Pleiku. Nhưng sau khi bài thơ được phổ nhạc và hát lên, số người muốn được đặt chân, được nhìn thấy tận mắt cái phố núi ấy, không thua gì số người muốn nhìn thấy Thôn Vỹ Dạ vì đọc thơ Hàn Mặc Tử. Có lẽ người nào đó đã nói đúng khi cho rằng, một thành phố dù đẹp đến đâu, nếu chưa được đưa vào văn thơ, âm nhạc, hội họa... cũng kể như nó chưa có linh hồn vậy. Và một tác phẩm hiện hữu hay tồn tại được hình như cũng có

những cơ duyên của nó.

Phạm Duy cho biết, ông gặp Vũ Hữu Định ở Pleiku trong một chuyến đi tìm cảm hứng cho cuộc sống của riêng ông và nhất là tìm hiểu tâm trạng những nhà thơ trẻ, đại đa số khi ấy đang đi lính. Phạm Duy cho biết ông đã chọn và phổ nhạc bài thơ của Vũ Hữu Định không thêm bớt một chữ nào. Ông cũng giữ nguyên vẹn cấu trúc cũng như vận tiết của bài thơ. Ông chỉ dùng một thanh âm có bán cung của dân ca Jarai hay Bahmar để gợi cái không khí cao nguyên và một chuyển giọng ở đoạn cuối để cho bài ca có thêm màu sắc.

Ca khúc *Còn Chút Gì Để Nhớ* thành công thế nào mọi người đã biết. Có thể nói, không một ca sĩ tên tuổi nào của chúng ta khi ấy lại không có lần trình bày bài hát này. Và, nghe rồi, người ta hẳn cũng có lúc tự hỏi, nếu không có nhạc của Phạm Duy, liệu bài thơ có thể phổ biến mau chóng và rộng rãi như vậy chăng? Câu hỏi ấy, dù có bao nhiêu câu trả lời cũng không ích gì. Ta có một bài thơ hay rồi lại có một bài hát hay, đó chưa đủ là một điều thích thú sao? Thắc mắc nữa mà chi?

■ NGUYỄN MẠNH TRINH

Bài thơ về phố núi Pleiku của Vũ Hữu Định với nhạc Phạm Duy đã tạo một thành phố nhỏ nơi xó rừng thành một nơi chốn đầy huyền thoại, vừa lãng mạn vừa bi tráng. Ở đây, có những chuyện về Bà Chúa Rừng linh thiêng, có những mối tình y như tiểu thuyết của những người lính trận và những cô gái giang hồ. Thời chiến tranh cực độ, phố núi là nơi dưỡng quân của những chàng G.I. từ mặt trận biên giới trở về và cũng là nơi mà các nàng kiều nữ từ khắp nơi đổ về kiếm tiền. Và, cũng chính nơi đây, là nơi nghỉ phép của những chàng lính chiến từ biên trấn. Rượu, ăn chơi, nhảy nhót, cho quên sầu để rồi trở lại chiến trường, ở đó có những mối tình giang hồ nhưng cũng có những mối tình lãng mạn trong trắng.

Ở đó, cũng có con đường Trịnh Minh Thế rợp bóng cây dầu, cây sao, những giờ đi học hay tan học tung tăng những tà áo trắng nữ sinh trong cái mù sương buổi sáng hay nhật nắng buổi chiều. Pleiku, “*phố xá không xa nên phố tình thân. Đi dăm phút đã về chốn cũ...*” Con đường Hoàng Diệu từ rạp Diệp Kính đến Bưu Điện,

chỉ vài phút đi lên đi xuống để cho đời còn mơ còn mộng, còn thấy hạt nắng dễ thương, hạt mưa tuy buốt lạnh nhưng lại ấm lòng vì đôi mắt em. Dù nơi đây suốt năm là mùa đông tháng giá nhưng má đỏ môi hồng em làm ấm mùa xuân. Và:

*”xin cảm ơn thành phố có em
xin cảm ơn một mái tóc mềm
mai xa lác bên đời biên giới
còn một chút gì để nhớ để quên.”*

■ DU TỬ LÊ

Địa danh hay nơi chốn thường chiếm giữ một vị trí đáng kể trong thi ca Việt Nam. Thí dụ như “*Thăng Long thành hoài cổ*” của bà Huyện Thanh Quan, hay “*Đôi mắt người Sơn Tây*” của Quang Dũng. Hoặc gần hơn nữa là “*Còn chút gì để nhớ*” của Vũ Hữu Định, vân vân ...

Nhiều người cho rằng, nếu không kể những áng văn chương cổ mà chúng ta phải học, đọc thì số người biết đến “*Đôi mắt người Sơn Tây*” sẽ không nhiều lắm, nếu nó không được soạn thành ca khúc bởi nhạc sĩ Phạm Đình Chương. Cũng vậy, số người yêu “*Còn chút gì để nhớ*” của nhà thơ Vũ Hữu Định sẽ giảm nhiều, nếu không có phần nhạc của Phạm Duy.

Tuy nhiên, chúng ta cũng đừng quên căn bản những bài thơ được các nhạc sĩ tìm tới, chọn để soạn thành ca khúc, tự thân đã vốn có những đặc điểm mà các bài thơ khác không có.

Hơn thế nữa, khi bài thơ “*Còn chút gì để nhớ*” của cố thi sĩ Vũ Hữu Định vốn vẹn chỉ có 4 khổ mà ông đã vẽ được bằng ngôn ngữ “chân dung” rất riêng của Pleiku, một thành phố cao nguyên miền Nam.

N&B – Nguồn: Việt Luận-Viet’s Herald

Trung tâm mua sắm, nhà hàng ăn
uống trong các phố cổ

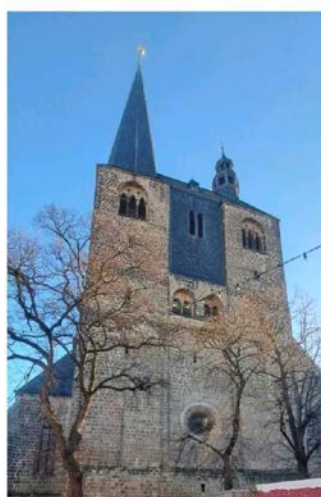
LÊ KUNG DIỄM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

Nhà cổ, phố cổ, & băng tuyết &...

Hạ tuần tháng Mười Hai năm 2024, chúng tôi đến thăm vài thành phố của bang Sachsen-Anhalt và bang Niedersachsen của Đức. Hai trong các thành phố ở bang Sachsen-Anhalt và hai nhà thờ ở bang Niedersachsen được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa thế giới...

Điểm dừng chân thú vị

Cúng tôi tạm rời Berlin đến Sangerhausen trong một chiều Đông lạnh giá. Sangerhausen, một thành phố ở bang Sachsen-Anhalt, có mỹ danh là Thành phố Hoa hồng. Thành phố có lịch sử và văn hóa nổi bật hơn 1,000 năm tuổi. Nơi đây lưu giữ bộ sưu tập lớn nhất thế giới với hơn 8,700 loài và giống hoa hồng từ nhiều quốc gia khác nhau, được trưng bày trên diện tích 13 ha. Mỗi năm có hơn 100 nghìn du khách đến đây chiêm ngưỡng. Với khung cảnh đẹp mắt, tinh tế, những ngôi nhà khung gỗ, những con hẻm với lối đi bộ quyến rũ và nhiều cửa hàng trong thành phố mời gọi khiến du khách...dừng dằng không

Nhà thờ

Những ngôi nhà cổ có tuổi hơn hai, ba trăm năm

nỡ rời đi. Ai trong chúng tôi cũng vừa đi vừa hít hà trong cái lạnh -2 độ C...

Tối, nhiều cửa sổ của các ngôi nhà còn giăng đèn nhấp nháy đón Giáng Sinh. Nơi chúng tôi nghỉ qua đêm là khách sạn Kyffhauser có một căn liên kê với đầy đủ tiện nghi dành cho một gia đình 5 người lớn, 1 trẻ em. Chúng tôi ăn tối tại nhà hàng Landgasthaus Meyer chật kín khách du lịch. Tại đây ngoài sườn heo nướng ăn với khoai tây nghiền hấp dẫn còn có món đặc trưng là thịt

nai! Cô nhân viên lễ tân khách sạn hỏi chúng tôi chiều hôm qua đã đến Vương cung thánh đường và Bảo tàng Spengler với một kho báu của gần 2000 di sản thiên nhiên

và những ngôi nhà quý tộc chưa. Con gái tôi cảm ơn cô đã hỏi han và hẹn sẽ trở lại thăm những nơi ấy vào một ngày trời ấm áp hơn.

Những nơi đã đi qua

Quedlinburg nằm ở phía Bắc của dãy núi Harz, thuộc quận Harz, ở phía Tây của Sachsen-Anhalt. Được biết thành phố nơi

đây đã tồn tại từ ít nhất là vào đầu thế kỷ thứ IX. Nhiều ngôi nhà khung gỗ, đường viên của sở được xây dựng từ năm 1620 đến 1720 có phẩm chất đặc biệt, không hề được sửa đổi gì vẫn còn vững chãi với thời gian. Nhà thờ Collegiate St Servatius được kính trọng nhất của Đế chế trong thời Trung Cổ. Đây cũng là một trong những kiệt tác của kiến trúc Romanesque. Sự tráng lệ của Quedlinburg từ thế kỷ thứ X đến thế kỷ thứ XII có thể được chứng minh trong các tòa nhà lâu đài trên đồi. Dân số thành phố hơn 24 nghìn. Năm 1994, lâu đài, nhà thờ và khu phố cổ đã được thêm vào danh sách Di sản Văn hóa thế giới của UNESCO.

Goslar là một thành phố lịch sử nằm ở bang Hạ Sachsen. Đây là trung tâm hành chính của Goslar, trên sườn Tây Bắc dãy núi Harz. Ở phía Đông Bắc, rừng Harly trải dài xuống đến sông Oker, còn ở phía Đông, Goslar tiếp giáp với

Những con đường đi bộ trong phố cổ

bang Sachsen-Anhalt. Phố cổ của Goslar và các mỏ quặng (sắt, bạc...) ở Rammelsberg được UNESCO công nhận là Di sản Văn hóa thế giới từ năm 1992. Mỗi năm, Goslar lại trao Giải “Hoàng đế Goslar” dành cho một nghệ sĩ quốc tế xuất sắc về nghệ thuật đương đại, được coi là Giải Nobel của thế giới nghệ thuật. Tòa thị chính Goslarer Rathaus là một trong nhiều điểm nổi tiếng của phố cổ Goslar. Thành phố là nơi tổ chức nhiều hội nghị nổi tiếng đồng thời cũng là nơi nghỉ mát phù hợp với người cao tuổi. Lúc chúng tôi đến, chợ Giáng sinh vẫn còn nhộn nhịp. Ngay lối vào có xe cảnh sát túc trực và rải rác có cảnh sát đi rảo quanh tạo sự yên tâm cho nhiều người. Gần 100 gian hàng bánh kẹo, rượu bia, sản phẩm du lịch bày bán. Đặc biệt khu chợ có các cây thông cao trang trí rực rỡ ánh đèn. Món bánh mì quế nướng thơm nức mũi, thu hút khách xếp hàng dài chờ đến lượt... Nơi đông nhất vẫn là các quầy bán rượu vang nóng.

Wernigerode là một thành phố ở huyện Harz, Sachsen-Anhalt. Dân số gần 40,000 người. Chúng tôi đến đây vào lúc thời tiết báo chỉ 1 độ C. Lâu đài, Bảo tàng Hàng không, Tòa thị chính Wernigerode là những điểm thu hút đông đảo khách du lịch. Chúng tôi

Tượng đồng rải rác trên các con đường của phố cổ

không có nhiều thời gian nên chỉ ngắm lâu đài từ xa. Đạo phố cổ là ưu tiên. Trung tâm phố cổ với hai bên đường rộng thoáng, sạch sẽ là các cửa hàng bán đồ lưu niệm, nhà hàng ăn, quán cà phê đông khách. Đặc biệt, lối đi trên những hàng gạch xếp rất đẹp mắt. Năm 2013, thành phố này kết nghĩa với thành phố Hội An, tỉnh Quảng Nam (Việt Nam).

Hildesheim là một thành phố thuộc bang Niedersachsen. Hildesheim có diện tích

92.96 km², dân số thời điểm ngày 31 tháng 12 năm 2006 là 103,249 người. Thành phố này tọa lạc trong huyện Hildesheim, cự ly khoảng 30 km về phía Đông Nam của Hanover hai bên bờ sông Innerste, một nhánh của sông Leine. Trong thế chiến thứ 2, thành phố bị bom oanh tạc vào năm 1945. Ngày Chủ Nhật cũng như ở Berlin, phố xá phần hoa ở đây hầu hết then cài cửa đóng. Vài nhà hàng ăn, quầy bán hoa, cửa hiệu bán bánh mì mở cửa. Ở đây có hai Nhà thờ được

UNESCO công nhận Di sản Văn hóa thế giới là Nhà thờ Thánh Michaelis và Nhà thờ Mariendom.

Cánh đồng tuyết

Xe chúng tôi chạy dọc theo các con đường ven rừng quanh co, lên cao rồi xuống thấp, trong thời tiết -5 độ C để đến với Brocken (Blocksberg). Núi Brocken cao hơn 1,140 m so với mực nước biển. Nó nằm ở quận Schierke của thành phố Wernigerode thuộc huyện Harz. Trên đỉnh có tuyết phủ từ tháng 9 đến tháng 5 và sương mù bao

phủ có tới 300 ngày trong năm!

Do vị trí lộ thiên ở miền Bắc nước Đức, ngọn núi này là nơi có thời tiết khắc nghiệt. Những mùa hè ngắn ngủi với nhiệt độ thấp thường được theo sau bởi những mùa đông rất dài với nhiều ngày tuyết rơi và những cơn bão dữ dội có cường độ như bão cuồng phong. Đây là ngọn núi nổi bật nhất, là một trong những điểm thu hút khách du lịch nổi tiếng nhất ở Đức. Khí hậu trên Brocken tương ứng với vị trí núi cao từ 1600 đến 2200 mét hoặc khí hậu của Iceland. Do sự chênh lệch đáng kể về độ cao so với khu vực xung quanh, Brocken là điểm ẩm ướt nhất ở phía bắc Trung Âu, có năm nhiệt độ -28 độ C.

Tuyết phủ trên các cánh rừng, đồng cỏ. Ngang qua vài con đường trong thành phố, tuyết đóng trên mái nhà, trong vườn lẫn vệ cỏ cả lớp dày trắng xóa. Ánh nắng hiếm hoi của mùa Đông cũng hào phóng ban tặng cho những vạt rừng, mái nhà nên còn đó dấu vết của tuyết tan chảy là những vũng nước.

Lần đầu tiên tôi thấy tuyết đóng băng trên cả một cánh đồng hay nói đúng hơn là lần đầu tiên thấy thế nào là tuyết lạnh! Hai bên đường nhựa, người ta dừng xe lại nổi hàng dài cả cây số. Họ chia nhau đến hai bên đường giẫm tuyết,

vọc tuyết và chụp ảnh. Một số người thì đi sâu vào khu vực gần núi để ngắm tuyết... Ngày cuối tuần đầu tháng Một tới đây, dự đoán Brocken sẽ đón lượng lớn du khách về đây trượt tuyết.

Trên đường từ Sachsen-Anhalt trở về lại Berlin, chúng tôi thấy có vài đoạn rìa cánh đồng, người ta dựng một hàng rào sắt nhỏ, thấp, dài chừng khoảng vài chục mét và cả hàng rào sắt cao, dài cả cây số... Thì ra hàng rào sắt nhỏ là nhằm hạn chế băng tuyết tràn ra mặt đường. Hàng rào sắt cao, dài là ngăn thú rừng chạy băng ngang đường xe chạy. Có chỗ người ta

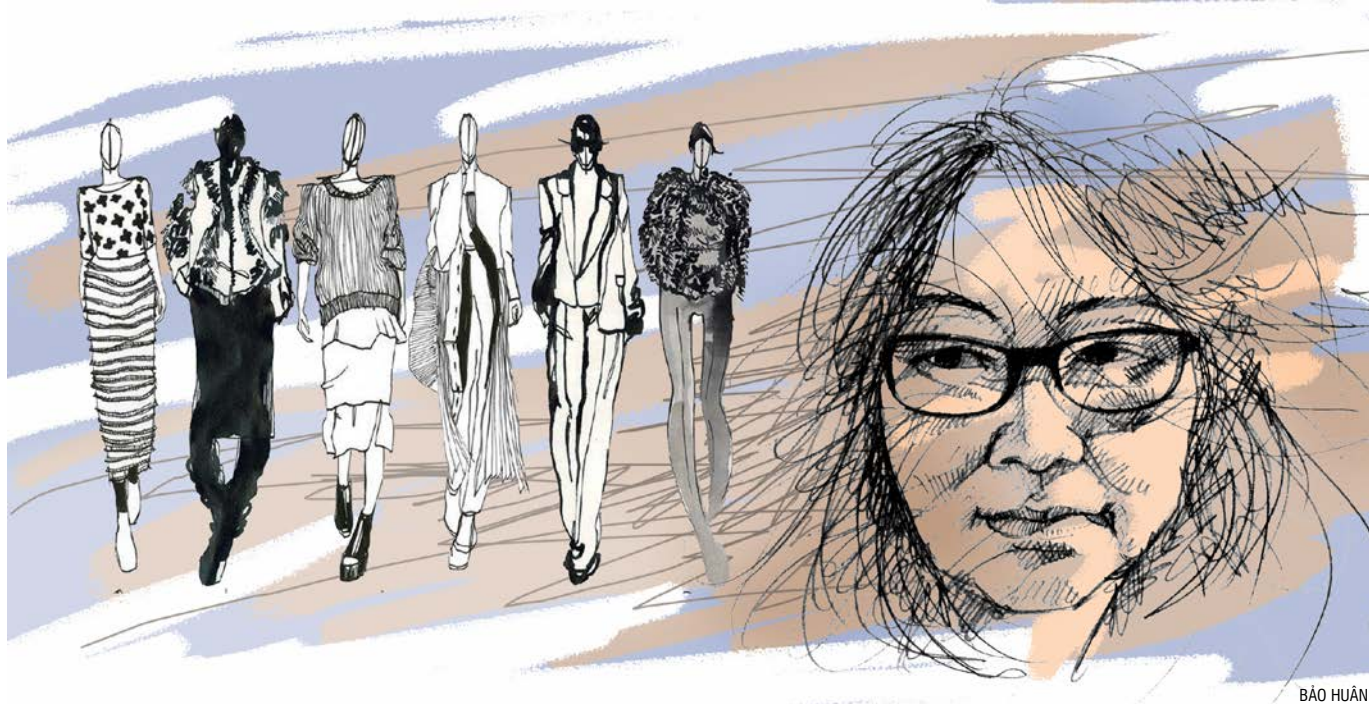
còn bắc cầu vượt trên cao cho thú rừng... ung dung sang đường nữa kìa! Hẳn là trước đây thú rừng hoang dã đã gây ra tai họa cho nhiều xe ô tô, mô tô chạy trên đường. Mới 4 giờ chiều trời đã sập tối. Xe cảnh báo mặt đường đóng băng, trơn trượt nên tài xế chú ý. Lúc này độ ẩm 62%, nhiệt độ là -1 độ C. Ngược chiều xe với chúng tôi là những chiếc xe rải đá nhỏ trên đường, tạo thêm ma sát cho lớp xe, giúp bảo đảm an toàn trong lưu thông cho tài xế.

Sau 4 ngày, 3 đêm đặt chân đến 5 thành phố của Đức trong tiết trời Đông giá kể cũng mãn

nhãn, thú vị. Vui nhất là đến vài thành phố nổi tiếng được công nhận là Di sản Văn hóa thế giới. Được ngắm nhìn vài tòa lâu đài, nhà thờ, những ngôi nhà khung gỗ, cửa sổ có đường viền gỗ, tuổi đời hai, ba trăm năm, những tượng đồng rải rác trong các khu phố cổ, những con đường đi bộ lát đá độc đáo... Được ngắm tuyết trên những vạt rừng, mái nhà, sân vườn, dọc các con đường thành phố đã đi qua. Và nhất là được vọc tuyết, giẫm chân lên tuyết lần đầu thật ấn tượng!

Bài & ảnh LKD

Vài chi tiết và số liệu dựa theo Wikipedia

BẢO HUÂN

Cuộc rượt đuổi

ĐẶNG MAI LAN
PARIS, PHÁP QUỐC

Khi bước trên những bậc tam cấp dẫn xuống bến chờ xe, nhìn thoáng đám hành khách thưa thớt bên dưới, tôi cảm thấy lòng nhẹ nhõm. Vậy là sáng nay trên tuyến đường này sự lưu thông đã không có gì trở ngại.

Thỉnh thoảng tôi mới phải đi làm sớm, nhưng dường như vào những buổi sớm, nếu đường không bị kẹt vì một trục trặc kỹ thuật xảy ra trên một quãng đường nào đó, hay trên xe có người đau ốm, ngất xỉu bất ngờ... xe bắt buộc phải dừng lại cho đến khi hoàn tất việc sửa chữa, cứu cấp. Những vấn nạn này làm trễ nải và trì trệ hết những chuyến xe sau. Và tất nhiên, hành khách chờ đợi trên bến cảng lúc càng

đông. Nhưng đó là những lý do chính đáng. Đôi khi đường êm ả nhưng trước 8 giờ sáng, người vẫn đông kín toa xe. Những chuyến xe ngừng lại dù nghẹt cứng, người ta vẫn tìm cách xô đẩy, chen lấn để bước lên. Tôi đã từng như thế và cái cảm giác đứng như trời trồng, như nín thở giữa bao nhiêu người thật là một thứ cảm giác tồi tệ. Nhất là vào những ngày hè nóng bức.

Chuyến tàu tôi đang chờ được gọi là RER (Réseau Express Régional), một tàu điện dài nối kết trung tâm Paris và những khu ngoại ô phía Bắc. Tàu có nhiều trạm dừng nổi tiếng như Luxembourg, Notre-Dame de Paris, hay khu phố Chatelet-Les Halles mà từ nơi này, nếu siêng năng cuốc bộ bạn có thể

thấy sông Seine bắc ngang qua phố. Và những cây cầu trên sông sẽ đưa bạn đi qua nhiều khu thị tứ khác. Nhưng tốt hơn nữa là tàu đi mãi đến phi trường Charles De Gaulle, điểm dừng cuối cùng. Tôi đã hân hoan khoe với những người bạn phương xa rằng mình chẳng cần gọi taxi mỗi bận đến phi trường.

Tuy nhiên, những người thường xuyên đi tàu RER vẫn thường than thở mỗi khi có một vấn nạn nào đó xảy ra. Bởi vì nếu ở ngay trong lòng Paris, kẹt xe này, bạn có thể tìm xe khác trên 16 tuyến đường. Vùng ngoại ô chỉ có xe bus. Vừa chạy chậm vừa phải đợi lâu và không phải nơi nào cũng đến được. Và tuyến xe Bus này thường hay trục trặc. Sống ở Paris ngày ngày đi

métro, tàu điện, tôi cũng biết tính toán từng bước chân. Con tàu dài ngoằng thì bến cũng dài theo tàu. Phải biết lựa toa nào để khi xuống xe có thể thấy ngay thang máy, hoặc gần hướng muốn đi. Vì mỗi khi muốn chuyển qua tuyến đường khác, hành khách thường phải băng qua nhiều hành lang rất dài. Nhất là ở những sân ga lớn có nhiều hướng đi.

Còn 5 phút nữa xe mới đến, theo thói quen tôi lững thững đi về phía cuối bến để bước lên toa gần áp chót và tôi khựng lại khi nhìn thấy hắn. Gã thanh niên cao lớn, tóc bờm xồm như vôi vàng chưa kịp chải trước khi ra đường. Quần jeans bạc màu, giày cổ cao. Chiếc áo khoác của hắn cũng khá cũ, nhưng cách choàng khăn xem ra rất điệu nghệ. Hắn có dáng của một nghệ sĩ hơn là một kẻ bụi đời, nghèo khổ. Tôi quan sát hắn thêm một lần nữa. Đây là một trong những người tôi thường gặp và trong tôi luôn có những trắc ẩn.

Tôi tiến đến gần hắn, nhưng rồi tôi lại quay đi. Hắn đang cầm cúi ngó vào chiếc điện thoại, tai cầm dây nghe. Có lẽ hắn đang mải mê với một đoạn phim nào đó. Tôi có làm phiền hắn không? Tôi ngần ngừ do dự. Thôi đành nào cũng đi chung một chuyến tàu. Hắn sẽ xuống trạm nào tôi không biết. Nhưng tôi sẽ lên cùng toa với hắn. Những gì tôi muốn nói với hắn cũng chưa muộn. Tôi

tự nhủ lòng như thế!

Tàu đến, nhưng hắn đã không đứng đợi tàu ngừng như tôi. Hắn quày quả tiến về phía trước. Tôi không thể chạy theo hắn. Hắn biến mất cùng với những hành khách vội vã lên tàu. Tôi không biết hắn lên toa nào và sẽ xuống ga nào? Thôi đành.

Hắn là một trong những người tôi đã gặp và luôn làm tôi khó chịu. Hắn ở đâu? Chắc cũng gần khu tôi ở nên mới phải ra đường đón xe vào sáng sớm. Có thể ngày mai tôi sẽ gặp hắn. Nhưng ngày mai hắn có giống ngày hôm nay? Suốt đoạn đường tôi đã nghĩ về gã thanh niên này.

Tôi xuống xe, lướt theo dòng người đang rong rảnh nổi đuôi bước lên chiếc cầu thang quay. Ở kia, tôi lại nhìn thấy hắn. Cái lưng áo của hắn đập vào mắt tôi. Hắn chú còn ai nữa! Chẳng lẽ lại chung đường? Kỳ này tôi nhất quyết đuổi theo. Tôi không muốn mang nỗi ân hận, tự trách mình để vượt mất hắn. Những gì tôi muốn, nhất định lần này tôi phải thực hiện được. Chân dài, vai rộng, một bước của hắn bằng ba bước của tôi. Hắn bước mà như chạy. Sân ga Chatelet rẽ ra nhiều tuyến đường nên người qua kẻ lại nườm nượp. Tôi hực hơi nhưng vẫn chưa đến gần được hắn. Hay thôi bỏ cuộc. Tôi nghĩ thế, nhưng may thay hắn vừa đứng lại, như vừa quên một cái gì, hắn đang lục tìm túi áo.

Tôi tiến về phía hắn:

- Chào cậu!

Hắn chằm chằm nhìn tôi và lạnh lùng chỉ tay về phía quầy bán vé vắng ngắt, chỉ có người nhân viên có lẽ cũng đang sắp mặt với chiếc điện thoại. Giọng nói hắn khô lạnh:

- Xin lỗi, tôi không có thì giờ. Bà hỏi đường hả? Ra đó mà hỏi.

Hắn lại bỏ chạy theo đoàn người chen chúc đi trên lớp thang cuốn tự động, giúp cho hành khách đi được nhanh hơn.

Tôi bước đi. Chưa bao giờ tôi cảm thấy chán nản và thất vọng đến thế. Bộ vớ của tôi ngơ ngác như một bà nhà quê lên tỉnh mò mẫm tìm đường chẳng? Tôi nghĩ hắn chỉ trạc cỡ con tôi, một thằng con trai ngó hiền lành nhưng chẳng tử tế điểm đậm chút nào. Tôi lầm lũi bước theo đoàn người, và theo sau lưng hắn. Dĩ nhiên là hắn không biết. Còn tôi, dù cách hắn một khoảng xa, tôi vẫn nhìn rõ màu áo, lưng áo của hắn. Bước chân hắn dường như chậm lại. Hắn vừa đi vừa điện thoại nên chậm là phải, nhưng tôi vẫn giữ khoảng cách không đến gần hắn. Tôi không muốn hắn nhìn thấy tôi nữa.

Hóa ra hắn cũng đi métro số 1. Đường số 1 dẫn đến những địa điểm du lịch như vườn Tuilerie, công trường Concorde, những dinh thự, đền đài, bảo tàng, hí viện... Những khu phố có nhiều cửa hàng thương hiệu nổi tiếng mà những du khách thượng lưu không thể nào

không ghé vào mua sắm khi đến Paris.

Gã thanh niên bước lên xe, tôi cũng bước lên xe, nhưng không cùng toa với hắn. Tôi ghét hắn nhưng vẫn không ngừng nghĩ về hắn.

C h a m p s - E l y s é e s - Clemenceau. Tôi xuống xe, hắn cũng xuống xe.

Hắn làm gì ở khu vực này? Nếu làm việc ở đây và chỉ là một nhân viên quèn thì ít ra hắn cũng có một trình độ Anh Ngữ. Mà thôi, kệ hắn, mắc gì tôi nghĩ đến con người vô tâm này. Nhưng rồi tôi lại phùng phùng nổi giận... Nếu tôi có thể giáp mặt, mắng nhiếc hắn, tôi sẽ nói: Cậu ơi, nhiều lắm cậu cũng chỉ bằng tuổi đứa con đầu lòng của tôi thôi. Cậu không biết là tôi đã tội nghiệp cậu đến ngần nào. Cậu không thể nhếch nhác như thế được!

Tại sao không? Tôi nhất định phải thực hiện điều tôi ấp ủ ngay từ lúc nhìn thấy hắn ở ga tàu đầu tiên. Tôi cố đi nhanh và vượt qua mặt hắn.

Khi đã đứng trước mặt hắn, tôi gần giọng từng tiếng một:

- Này cậu, tôi không phải là người hỏi đường. Kiên nhẫn nghe tôi nói nè. Hãy nhìn lại cái áo khoác của mình đi! Cậu có cảm thấy khó chịu mỗi khi gài nút không? Áo ôm sát hông thế kia đã khiến phần eo của lưng sau nhô lên, nhìn xấu lắm. Nhưng không phải là vấn đề cậu mập hay

ốm đầu. Chỉ là khi mua áo, người bán hàng đã không biết, hoặc quên không nói với cậu là phải cắt bỏ hai đường chỉ lược được may téo như cái dấu thập to tướng nơi gấu áo. Những chiếc áo kiểu xẻ tà ở giữa thường phải có hai mũi may này để giữ cho đường xẻ nằm êm vị trí khi treo bán... cậu biết chưa!

Tôi nói một hơi dài và quay lại nhắc nhẹ vạt áo của hắn đưa lên:

- Chỗ này nè, bữa nay về nhà cậu nhìn kỹ đi. Chỉ một nhát kéo cắt hai mũi chỉ ra cậu sẽ thấy thoải mái hơn khi gài nút và lưng áo sẽ thẳng thớm hơn. Tin tôi đi. Tôi là... là thợ may. Tôi khó chịu khi nhìn thấy những cái áo vẹo vọ như thế.

Bây giờ thì hắn nhìn tôi kinh ngạc. Nhưng tôi không cho phép hắn được nói thêm gì nữa, như hắn đã chặn họng tôi khi nãy.

- Chào cậu, trễ giờ làm việc của tôi rồi. Tôi đi đây!

Tôi không nói dối hắn, tôi đã trễ hơn 15 phút vì một cuộc rượt đuổi, chặn đường. Và tôi còn phải băng qua 3 ngã đường, ít nhất là 5 phút nữa tôi mới đến được nơi làm việc. Đầu ngày, tôi biết sẽ chẳng có gì gấp cần tôi làm. Nhưng chưa bao giờ tôi đến trễ.

Tôi lặng lẽ bước vào Studio. Giờ này thì chẳng cần chào hỏi vì đâu có ai để ý đến tôi. Tất cả đang chăm chú làm việc. Những ngọn đèn

của các nhiếp ảnh gia sáng rực. Những nhà thiết kế đang chăm chú trên màn ảnh đôi theo từng bước đi đứng của các người mẫu. Tiếng lách cách của máy in hình. Tiếng nhạc xập xình. Tiếng rừ rừ của máy sấy tóc ở phòng make-up. Những người mẫu khoác áo choàng trắng, đi dép vải đang chờ trang điểm, thử quần áo. Tất cả diễn ra như bình thường. Nhưng tôi dừng chân khi nhìn thấy cô người mẫu đang đi tới, đi lui trên sàn diễn với chiếc áo khoác được dành cho bộ sưu tập mùa thu năm tới. Chiếc áo màu kem, có in hình những nhánh trúc xanh và cả những bông hoa mang dáng cúc-mai. Lạ thật! Người vẽ kiểu áo cho nhà thời trang nổi tiếng nhất nhì của xứ sở này là người Ý, người Pháp hay Á châu? Sao lại đậm nét Đông phương đến thế!

Anh bạn đồng nghiệp trẻ bước ra chào và hỏi tôi:

- Métro có vấn đề hả?

- Ừ, chuyện thường ngày mà! Tôi tới trễ có gì cần làm gấp không?

- Vài cái lật vạt thôi, tôi đã mang lên cho bà mấy thứ cần thay lại mẫu mã, gắn nhãn hiệu.

Tôi bước vào thang máy lên phòng làm việc. Những chiếc áo đẹp nào đang chờ tôi? Chẳng lẽ tôi nói với người đồng nghiệp rằng lý do tôi đến trễ chỉ vì chạy đuổi theo một chiếc áo cũ trên đường.

ĐML (ĐẦU ĐÔNG 2024)

Phương Ngũ

Miền Nam

HỒ ĐÌNH VŨ

Sơ lược về nguồn gốc một số địa danh miền Nam

Có nhiều nơi ở miền Nam mình đã đi qua, đã ở đó, đã nghe nói tới hoặc đã đọc được ở đâu đó... riết rồi những địa danh đó trở thành quen thuộc; nhưng chắc ít khi mình có dịp tìm hiểu tại sao nó có tên như vậy?

Bài viết này được hình thành theo các tài liệu

từ một số sách cũ của các học giả miền Nam: Vương Hồng Sển, Sơn Nam và cuốn Nguồn Gốc Địa Danh Nam Bộ của Bùi Đức Tịnh, với mục đích chia sẻ những hiểu biết của các tiên bối về tên gọi một số địa phương trên quê hương mình.

Xin mời các bạn cùng tham khảo và đóng góp ý kiến từ các nguồn tài liệu khác - để đề tài này được đầy đủ và phong phú hơn.

Tên do địa hình, địa thế

Bắt đầu bằng một câu hát dân gian ở vùng Ba Tri, tỉnh Bến Tre:

*"Gió đưa gió đẩy,
về rẫy ăn còng,
về bưng ăn cá,
về giồng ăn dưa..."*

Giồng là chỗ đất cao hơn ruộng, trên đó nông dân cất nhà ở và trồng rau, đậu, khoai củ cùng một số loại cây ăn trái. Bởi vậy nên mới có bài hát: "trên đất

giống mình trông khoai lang...”

Một con giống có thể bao gồm một hay nhiều xã. Ở Bến Tre, Giồng Trôm đã trở thành tên của một quận (huyện).

Lại nhắc đến một câu hát khác:

“Ai dzia Giồng Dứa qua truông

Gió rung bông sậy, bỏ buồn cho em...”

Giồng Dứa ở Mỹ Tho, khoảng từ chỗ qua khỏi ngã ba Trung Lương đến cầu Long Định, ở bên phải quốc lộ 4 là Giồng Dứa. Sở dĩ có tên như thế vì vùng này ở hai bên bờ sông có nhiều cây dứa. (Dứa đây không phải là loại cây có trái mà người miền Nam gọi là thơm, khóm. Đây là loại cây có lá gai dánh như lá thơm nhưng to hơn và dày hơn, màu xanh mượt. Lá này vắt ra một thứ nước màu xanh, có mùi thơm dùng để làm bánh, đặc biệt là bánh da lợn).

Vừa rồi có nhắc đến truông, hồi xưa về Giồng Dứa thì phải qua truông, vậy truông là gì?

Truông là đường xuyên ngang một khu rừng, lối đi có sẵn nhưng hai bên và phía trên đầu người đi đều có thân cây và cành lá bao phủ. Ở vùng Dĩ An có truông Sim. Ở miền Trung, thời trước có truông nhà Hồ.

“Thương em anh cũng muốn vô

Sợ truông nhà Hồ, sợ phá

Tam Giang”

Tại sao lại có câu ca dao này?

Ngày xưa truông nhà Hồ thuộc vùng Vĩnh Linh, tỉnh Quảng Trị, còn gọi là Hồ Xá Lâm. Nơi đó địa hình trắc trở, thường có đạo tặc ẩn núp để cướp bóc nên ít người dám qua lại.

Phá là lạch biển, nơi hội ngộ của các con sông trước khi đổ ra biển nên nước xoáy, sóng nhiều thường gây nguy hiểm cho thuyền bè. Phá Tam Giang thuộc tỉnh Thừa Thiên, phía bắc của phá Tam Giang là sông Ô Lâu đổ ra biển, phía nam là sông Hương

đổ ra cửa Thuận An.

Bàu là nơi đất trũng, mùa mưa nước khá sâu nhưng mùa nắng chỉ còn những vũng nước nhỏ hay khô hẳn. Khác với đầm, vì đầm có nước quanh năm. Ở Sài Gòn, qua khỏi Ngã Tư Bảy Hiền chừng 1 km về hướng Hóc Môn, phía bên trái có khu Bàu Cát. Bây giờ đường sá được mở rộng, nhà cửa xây rất đẹp nhưng mùa mưa vẫn thường bị ngập nước. Ở Long Khánh có Bàu Cá, Rạch Giá có Bàu Cò.

Đầm chỗ trũng có nước quanh năm, mùa mưa nước sâu hơn mùa nắng, thường là chỗ tận cùng của một dòng nước đổ ra sông rạch

hoặc chỗ một con sông lở bờ nước tràn ra hai bên nhưng dòng nước vẫn tiếp tục con đường của nó. Ở Cà Mau có Đầm Dơi, Đầm Cùn. Ở quận 11 Sài Gòn có Đầm Sen, bây giờ trở thành một trung tâm giải trí rất lớn.

Bưng từ gốc Khmer là bâng, chỉ chỗ đất trũng giữa một cánh đồng, mùa nắng không có nước đọng, nhưng mùa mưa thì ngập khá sâu và có các thứ lác, đưng... mọc. Mùa mưa ở bưng thường có nhiều cá đồng.

“...về bưng ăn cá, về giồng ăn dưa”.

Ở Ba Tri, tỉnh Bến Tre, có hai bưng là Bưng Trôm và Bưng Cốc.

Láng chỗ đất thấp sát bên đường nước chảy nên do nước tràn lên làm ngập nước hoặc ẩm thấp quanh năm. Ở Đức Hòa (giữa Long An và Sài Gòn) có Láng Le, được gọi như vậy vì ở lạng này có nhiều chim le le đến kiếm ăn và đẻ. Vùng Khánh Hội (quận 4 Sài Gòn) xưa kia được gọi là Láng Thọ vì có những chỗ ngập do nước sông Sài Gòn tràn lên. Người Pháp phát âm Láng Thọ thành Lãng Tô, một địa danh rất phổ biến thời Pháp thuộc.

Trảng chỗ trống trải vì không có cây mọc, ở giữa một khu rừng hay bên cạnh một khu rừng. Ở Tây Ninh có Trảng Bàng, địa danh xuất phát từ một cái trảng xưa kia có nhiều cỏ bàng vì ở vùng ven Đồng Tháp Mười. Ở Biên Hòa có Trảng Bom, Trảng Táo.

Đồng khoảng đất rất rộng lớn bằng phẳng, có thể gồm toàn ruộng, hoặc vừa ruộng vừa những vùng hoang chưa khai phá. Một vùng trên đường từ Gia Định đi Thủ Đức, qua khỏi ngã tư Bình Hòa, trước kia toàn là ruộng, gọi là Đồng Ông Cộ. Ra khỏi Sài Gòn chừng 10 km trên đường đi Lái Thiêu có Đồng Chó Ngáp, được gọi như thế vì trước kia là vùng đất phèn không thuận tiện cho việc cày cấy, bị bỏ hoang và rất vắng vẻ, trống trải. Ở Củ Chi có Đồng Dù, vì đã từng được dùng làm nơi tập nhảy dù. Và to, rộng hơn rất nhiều là Đồng Thập Mười.

Hố chỗ đất trũng, mùa nắng khô ráo nhưng mùa mưa có nơi nước lấp xấp. Ở Củ Chi có Hố Bò, vì bò nuôi trong vùng thường đến đó ăn cỏ. Biên Hòa có Hố Nai, là nơi những người Bắc đạo Công Giáo di cư năm 1954 đến lập nghiệp, tạo thành một khu vực sầm uất.

Tên bắt nguồn từ tiếng Khmer

Miền Nam, đặc biệt là khu vực đồng bằng sông Cửu Long, người Việt và người Khmer sống chung với nhau, văn hóa đã ảnh hưởng qua lại lẫn nhau. Điều đó biểu hiện rõ nét qua một số địa danh. Một số nơi, tên gọi nghe qua thì rất Việt Nam nhưng lại bắt nguồn từ tiếng Khmer; người Việt đã Việt hóa một cách tài

tình.

Cần Thơ

Khi đối chiếu địa danh Cần Thơ với tên Khmer nguyên thủy của vùng này là Prek Rusey (sông tre), không thấy có liên quan gì về ngữ âm, người nghiên cứu chưa thể vội vàng kết luận là Cần Thơ là một địa danh hoàn toàn Việt Nam và vội đi tìm hiểu căn cứ ở các nghĩa có thể hiểu được của hai chữ Hán Việt “cần” và “thơ”. Cần Thơ không phải là từ Hán Việt và không có nghĩa. Nếu dò tìm trong hướng các địa danh Việt hóa, người nghiên cứu có thể thấy ngữ âm của Cần Thơ rất gần với ngữ âm của từ Khmer “kintho”, là một loại cá hầy còn khá phổ biến ở Cần Thơ, thông thường được gọi là cá sặc rần, nhưng người ở Bến Tre vẫn gọi là cá “lò thơ”. Từ quan điểm vững chắc rằng “lò thơ” là một danh từ được tạo thành bằng cách Việt hóa tiếng Khmer “kintho”, người nghiên cứu có thể sưu tầm các tài liệu về lịch sử dân tộc, về sinh hoạt của người Khmer xa xưa trong địa phương này, rồi đi đến kết luận là địa danh Cần Thơ xuất phát từ danh từ Khmer “kintho”.

Mỹ Tho

Trường hợp Mỹ Tho cũng tương tự. Sự kết hợp hai thành tố có ngữ âm hoàn toàn Việt Nam, “mỹ” và “tho”, không tạo nên một

ý nghĩa nào theo cách hiểu trong tiếng Việt. Những tài liệu thích ứng về lịch sử và sinh hoạt của người Khmer trong vùng thời xa xưa đã xác định địa phương này có lúc đã được gọi là “Srock Mỹ Xó” (xứ nàng trắng). Minh gọi là Mỹ Tho, đã bỏ đi chữ Srock, chỉ còn giữ lại Mỹ Xó thôi.

Sóc Trăng

Theo cổ học giả Vương Hồng Sển, đúng ra phải gọi là Sóc Trăng. Sóc Trăng xuất phát từ tiếng Khmer “Srock Khléang”. Srock có nghĩa là xứ, cõi. Khléang là kho chứa vàng bạc của vua. Srock Khléang là xứ có kho vàng bạc nhà vua. Trước kia người Việt viết là Sóc Kha Lăng, sau nữa biến thành Sóc Trăng. Tên Sóc Trăng đã có những lần bị biến đổi hoàn toàn. Thời Minh Mạng, đã đổi lại là Nguyệt Giang tỉnh, có nghĩa là sông trắng (sóc thành sông, tiếng Hán Việt là giang; trắng là nguyệt). Đến thời ông Diệm, lại gọi là tỉnh Ba Xuyên, châu thành Khánh Hưng. Bây giờ trở lại là Sóc Trăng.

Bãi Xàu

Bãi Xàu là tên một quận thuộc tỉnh Sóc Trăng. Đây là một quận ven biển nên có một số người vội quyết đoán, cho rằng đây là một trường hợp sai chính tả, phải gọi là Bãi Sau mới đúng. Thật ra, tuy là một vùng bờ biển nhưng Bãi Xàu

không có nghĩa là bãi nào cả. Nó xuất phát từ tiếng Khmer “bai xao” có nghĩa là cơm sống. Theo truyền thuyết của dân địa phương, có địa danh này là vì nơi đây ngày trước, một lực lượng quân Khmer chống lại nhà Nguyễn đã phải ăn cơm chưa chín để chạy khi bị truy đuổi.

Kế Sách

Kế Sách cũng là một quận của Sóc Trăng. Kế Sách nằm ở gần cửa Ba Thắc (một cửa của sông Cửu Long), phần lớn đất đai là cát do phù sa sông Hậu, rất thích hợp cho việc trồng dừa và mía. Cát tiếng Khmer là K’sach, như vậy Kế Sách là sự Việt hóa tiếng Khmer “k’sach”.

Một số địa danh khác

Cái Răng (thuộc Cần Thơ) là sự Việt hóa của “k’ran”, tức cà rần, là một loại bếp lò nấu bằng củi, có thể trước kia đây là vùng sản xuất hoặc bán cà rần.

Trà Vinh xuất phát từ “prha trapenh” có nghĩa là ao linh thiêng.

Sông Trà Cuông ở Sóc Trăng do tiếng Khmer “Prek Trakum”, là sông rau muống (trakum là rau muống).

Sa Đéc xuất phát từ “Phsar Dek”, phsar là chợ, dek là sát.

Tha La, một địa danh nổi tiếng ở Tây Ninh (Tha

La xóm đạo), do tiếng Khmer “srala”, là nhà nghỉ ngơi, tu dưỡng của tu sĩ Phật giáo.

Cà Mau là sự Việt hóa của tiếng Khmer “Tuck Khmau”, có nghĩa là nước đen.

Địa danh do công dụng của một địa điểm hay do một khu vực sinh sống làm ăn

Đây là trường hợp phổ biến nhất trong các địa danh. Theo thói quen, khi muốn hướng dẫn hay diễn tả một nơi chốn nào đó mà thuở ban đầu chưa có tên gọi, người ta thường hay mượn một điểm nào khá phổ biến của nơi đó, như cái chợ cái cầu và thêm vào một vài đặc tính nữa của cái chợ cái cầu đó; lâu ngày

rồi thành tên, có khi bao trùm cả một vùng rộng lớn hơn vị trí ban đầu.

Chợ

Phổ biến nhất của các địa danh về chợ là chợ cũ, chợ mới, xuất hiện ở rất nhiều nơi. Sài Gòn có một khu Chợ Cũ ở đường Hàm Nghi đã trở thành một địa danh quen thuộc. Chợ Mới cũng trở thành tên của một quận trong tỉnh An Giang. Kế bên Sài Gòn là Chợ Lớn, xa hơn chút nữa là Chợ Nhỏ ở Thủ Đức. Địa danh về chợ còn được phân biệt như sau:

– Theo loại hàng được bán nhiều nhất ở chợ đó từ lúc mới có chợ, như: Chợ Gạo ở Mỹ Tho, Chợ Búng (đáng lý là Bún) ở Lái Thiêu, Chợ Đệm ở Long An, Chợ Đũi ở Sài Gòn.

– Theo tên người sáng lập chợ hay chủ chợ (độc quyền thu thuế chợ), như: chợ Bà Chiểu, chợ Bà Hom, chợ Bà Quẹo, chợ Bà Rịa. – Theo vị trí của chợ, như: chợ Giữa ở Mỹ Tho, chợ Cầu (vì gần một cây cầu sắt) ở Gò Vấp, chợ Cầu Ông Lãnh ở Sài Gòn.

Xóm

là một từ để phân biệt một khu vực trong làng hay một địa phương lớn hơn, về mục tiêu sản xuất, thương mại hay chỉ đơn thuần về vị trí.

Đơn thuần về vị trí, trong một làng chẳng hạn, có Xóm Trên, Xóm Dưới, Xóm Trong, Xóm Ngoài, Xóm Chùa, Xóm Đình...

Về các mục tiêu sản xuất và thương mại, ngày nay

cách phân biệt các xóm chỉ còn ở nông thôn mà không còn phổ biến ở thành thị.

Những địa danh còn sót lại về xóm ở khu vực Sài Gòn, Chợ Lớn: vùng phụ cận chợ Bà Chiểu có Xóm Giá, Xóm Gà. Gò Vấp có Xóm Thơm. Quận 4 có Xóm Chiểu. Chợ Lớn có Xóm Than, Xóm Cui, Xóm Voi, Xóm Trĩ (Trĩ là những nhánh cây hay thân cây suôn sẻ to cỡ bằng ngón chân cái, dài chừng 2 mét, dùng để làm rào, làm lưới hay làm bủa để nuôi tằm).

Thủ

là danh từ chỉ đồn canh gác dọc theo các đường sông, vì khá phổ biến thời trước nên “thủ” đã đi vào một số địa danh hiện nay hãy còn thông

dụng, như: Thủ Đức, Thủ Thiêm, Thủ Ngũ (Sài Gòn), Thủ Thừa (Long An), Thủ Dầu Một (Bình Dương). Đức, Thiêm, Ngũ, Thừa có lẽ là tên những viên chức được cử đến cai quản các thủ này và đã giữ chức vụ khá lâu nên tên của họ đã được người dân gắn liền với nơi làm việc của họ. Còn Thủ Dầu Một thì ở thủ đó ngày xưa có một cây dầu mọc lẻ loi.

Bến

ban đầu là chỗ có đủ điều kiện thuận tiện cho thuyền ghe ghé vào bờ hoặc đậu lại do yêu cầu chuyên chở, lên xuống hàng. Sau này nghĩa rộng ra cho cả xe đồ, xe hàng, xe lam...

Cũng như chợ, bến thường được phân biệt và đặt tên theo các loại hàng được cất lên nhiều nhất. Một số tên bến đặt theo cách này đã trở thành tên riêng của một số địa phương, như: Bến Cỏ, Bến Súc, Bến Củi ở Bình Dương. Bến Đá ở Thủ Đức, Bến Gỗ ở Biên Hòa.

Ngoài ra bến cũng còn có thể được đặt tên theo một đặc điểm nào ở đó, như một loại cây, cỏ nào mọc nhiều ở đó, và cũng trở thành tên của một

địa phương, như:

Bến Tranh ở Mỹ Tho, Bến Lức ở Long An (đáng lý là lút, là một loại cây nhỏ lá nhỏ, rễ dùng làm thuốc, đông y gọi là sài hồ).

Một số trường hợp khác

Có một số địa danh được hình thành do vị trí liên hệ đến giao thông, như ngã năm, ngã bảy, cầu, rạch... thêm vào đặc điểm của vị trí đó, hoặc tên riêng của một nhân vật có tiếng ở tại vị trí đó. Ở Sài Gòn có rất nhiều địa danh được hình thành theo cách này: Ngã Tư Bảy Hiền, Ngã Năm Chuông Chó, Ngã Ba Ông Tạ... Ở Trà Vinh có Cầu Ngang đã trở thành tên của một quận. Trường hợp hình thành của địa danh Nhà Bè khá đặc biệt, đó là vị trí ngã ba sông, nơi gặp nhau của 2 con sông Đồng Nai và Bến Nghé trước khi nhập lại thành sông Lòng Tàu. Lúc ròng, nước của hai con sông đổ ra rất mạnh thuyền bè không thể đi được, phải đậu lại đợi con nước lớn để nương theo sức nước mà về theo hai hướng Gia Định hoặc Đồng Nai.

“Nhà Bè nước chảy chia

hai,

Ai về Gia Định, Đồng Nai thì về.”

Tương truyền có ông Thủ Huồng là một viên chức cai quản “thủ” ở vùng đó, tham nhũng nổi tiếng. Có lần nằm mơ thấy cảnh mình chết bị xuống âm phủ phải đền trả những tội lỗi khi còn sống. Sau đó ông từ chức và bắt đầu làm phúc bố thí rất nhiều; một trong những việc làm phúc của ông là làm một cái bè lớn ở giữa sông trên đó làm nhà, để sẵn những lu nước và củi lửa. Những ghe thuyền đợi nước lớn có thể cập đó lên bè để nấu cơm và nghỉ ngơi. Địa danh Nhà Bè bắt nguồn từ đó.

Kết

Miền Nam là đất mới đối với người Việt Nam, những địa danh chỉ mới được hình thành trong vài thế kỷ trở lại đây nên những nhà nghiên cứu còn có thể truy nguyên ra nguồn gốc và ghi chép lại để lưu truyền. Cho đến nay thì rất nhiều địa danh chỉ còn lại cái tên mà ý nghĩa hoặc dấu vết nguyên thủy đã biến mất theo thời gian. Thí dụ, Chợ Quán ở đường Trần Hưng Đạo, Sài

Gòn, bây giờ chỉ biết có khu Chợ Quán, nhà thờ Chợ Quán, nhà thương Chợ Quán... chứ còn cái chợ có cái quán đồ ai mà tìm cho ra được. Hoặc Chợ Đũi (có một số người tưởng lầm là Chợ Đuối vì người buôn bán hay bị nhân viên công lực rượt đuổi) ban đầu chuyên bán đũi, là một thứ hàng dày dệt bằng tơ lớn sợi, bây giờ mặt hàng đó đã biến mất nhưng địa danh thì vẫn còn. Ngoài ra, đất Sài Gòn xưa sông rạch nhiều nên có nhiều cầu, sau này thành phố được xây dựng một số sông rạch bị lấp đi, cầu biến mất, nhưng người dân vẫn còn dùng tên cây cầu cũ ở nơi đó để gọi khu đó, như khu Cầu Muối. Và cũng có một số địa danh do phát âm sai nên ý nghĩa ban đầu đã bị biến đổi nhưng người ta đã quen với cái tên được phát âm sai đó nên khi ghi chép lại, vẫn giữ cái tên đã được đa số chấp nhận, như Bến Lức, chợ Búng (Lút là tên đúng lúc ban đầu, vì nơi đó có nhiều cây lút; còn chợ Búng nguyên thủy chỉ bán mặt hàng bún, sau này bán đủ mặt hàng và cái tên được viết khác đi).

HĐV

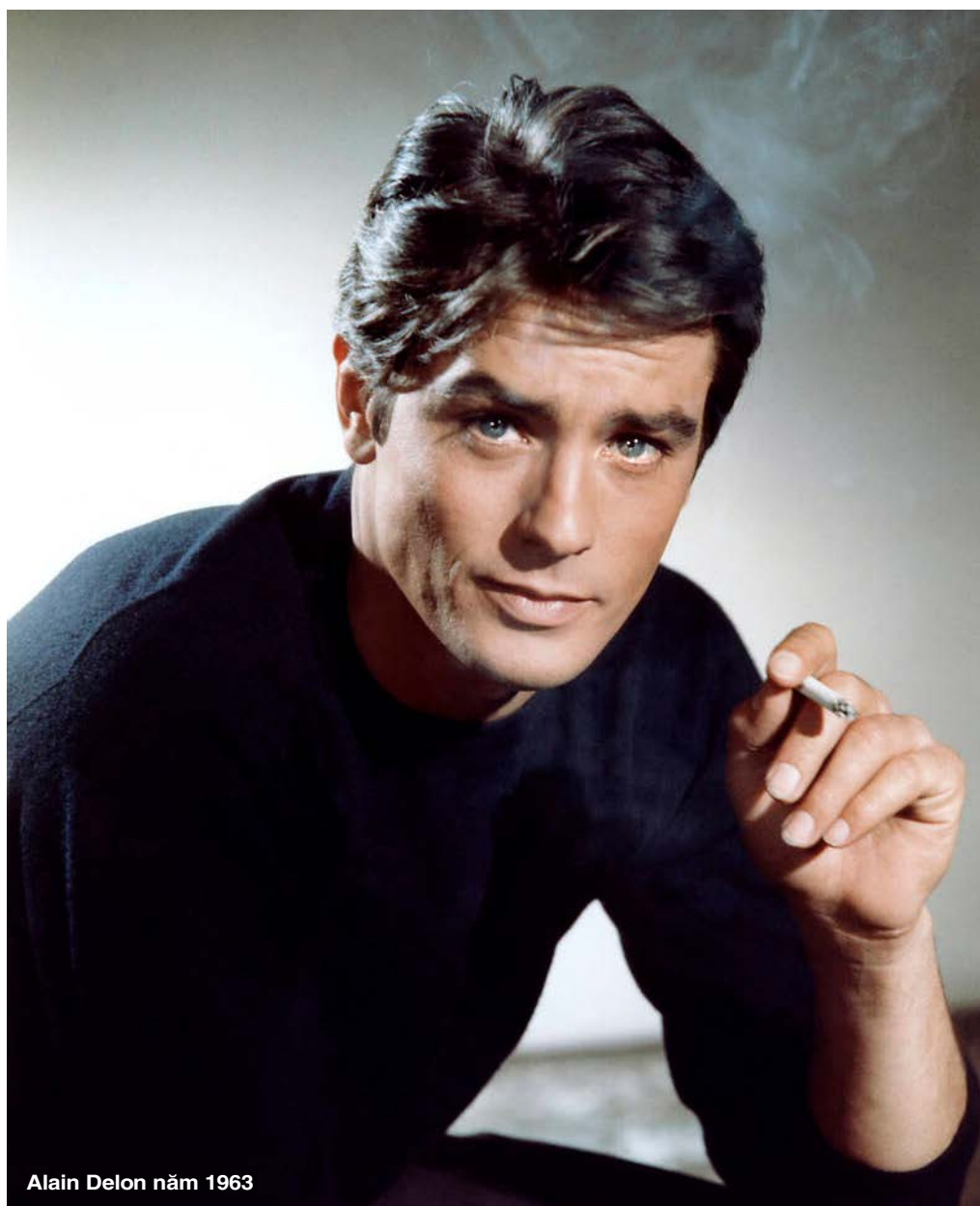

BIỆM HỌA

Cả nước Việt Nam như lên đồng sau khi hạ kỳ phùng địch thủ Thái Lan để giành cúp vô địch Đông Nam Á. Trong chiến thắng “lịch sử” này có công rất lớn của một cầu thủ ngoại nhập tên Việt là Nguyễn Xuân Sơn, tên Brasil là Rafaelson. Với đẳng cấp vượt trội, Rafaelson đã dễ dàng chơi trên cơ các cầu thủ “ao làng”, trong đó có Indonesia, Philippines, Lào, Cambodia, Thái Lan...

Cổ động viên Việt Nam từng bùng bao nhiêu thì cổ động viên bên Thái phần uất bấy nhiêu. Họ cho rằng, một cầu thủ Brasil đã “ăn hót” thành tích chứ không phải thực lực của bóng đá Việt Nam. Việc này gây một cơn sóng đã kích từ hai phía, nó đã bước ra khỏi làn ranh thể thao, thành sự cay cú ăn thua, công kích cả một dân tộc, ở Việt Nam đã được Ban Tuyên huấn “phát huy triệt để”, thổi lên thành tinh thần “yêu nước” và “ngạo nghễ Việt Nam”...

Alain Delon năm 1963

ĐÀO DUY HÒA
SYDNEY, AUSTRALIA

Làm sao chúng ta có thể cưỡng lại được ánh mắt xanh lơ sắc bén ẩn chứa bên trong biết bao bí ẩn và ham muốn? Từ thời thơ ấu, mẹ anh, Mounette, về mặt nào đó là người phụ nữ đầu tiên trong đời anh, đã biết rằng con trai bà sẽ quyến rũ mọi phụ nữ trên con đường đời của anh. Bà từng thừa nhận: *“Alain có đôi mắt sắc bén như tia chớp, sấm sét như loài sói có thể thôi miên mọi con mồi.”*

Mùa xuân năm 1956, Alain Delon trở về từ Đông Dương. Sau khi từ chối thu nhận và trông nom công việc kinh doanh cửa hàng thịt heo của bố dượng, anh đã thể hiện khiếu quyến rũ phụ nữ dù chưa có được mối tình lớn nào trong tay. Anh đến ở nhà một người bạn ở khu Pigalle mà không trả trước một xu nào. Anh có cuộc sống phóng túng, xen kẽ giữa mua bán và tiệc tùng vui vẻ, dưới sự chú ý và chu cấp của gái mại dâm. *“Tôi không phải là*

Những mối tình của **Alain Delon!**

Alain Delon yêu họ rất mực và họ đã có mặt bên anh vào những thời khắc quan trọng nhất của sự nghiệp. Cho đến giây phút cuối cùng, người quyến rũ vĩ đại này vẫn yêu phụ nữ một cách nồng nhiệt.

người xấu dù tôi kiếm sống nhờ sự quyến rũ của mình với những phụ nữ hàng xóm này,” anh thừa nhận trên báo Le Figaro.

Sau đó, Alain làm nhiều công việc lật vật, bồi bàn rồi nhân viên bốc vác ở khu chợ Les Halles, và thường gặp Dalida, cô Hoa hậu trẻ Ai Cập sống trong một căn phòng áp mái đối diện với căn phòng của Alain, đường Mermoz, gần Champs-Élysées. Cũng như Alain Delon, Yolanda Gigliotti, tên thật của Dalida, sống bằng công việc tạm bợ trong khi mơ trở thành người nổi tiếng và tin tưởng chắc chắn vào số mệnh của mình. “Chúng tôi mơ về vinh quang và ánh sáng,” Delon nói với Paris Match. Họ nói chuyện với nhau, nhưng không có gì hơn. Tình yêu sẽ nở hoa sau

này, khi họ đã chạm tay tới những vì sao. “Mười năm sau, cô ấy trở thành Dalida và tôi trở thành Delon. Chúng tôi gặp nhau ở Rome, chúng tôi yêu nhau, tránh xa ánh mắt và các tay săn ảnh, và những nhân chứng hiếm hoi về cuộc tình của chúng tôi vẫn giữ kín trong nhiều năm.”

Khi họ hát “Paroles, paroles”, bài hit năm 1972, sự dịu dàng của họ vẫn còn nguyên vẹn. “Tôi chỉ có một điều tiếc nuối, một niềm hối hận là đã không nói chuyện điện thoại với cô ấy trước khi cô ấy quyết định tự kết liễu đời mình”, Alain sau đó tâm sự.

Brigitte Auber, mối tình đầu của Alain

Tình yêu đích thực đầu tiên của Alain là Brigitte Auber, một ngôi sao lớn thời bấy giờ, đóng vai chính trong bộ

phim *La Main au collet* của Alfred Hitchcock. Anh tán tỉnh cô tại Club Saint-Germain. Cô hơn anh 7 tuổi và đưa chàng trai trẻ đầy tham vọng, khao khát vinh quang này về dưới trướng của mình. “Anh ấy bị thu hút bởi môi trường này”, nữ tài tử sau đó giải thích với nhà báo Bernard Violet. “Anh ấy liên tục nói với tôi: *Tôi sẽ đến! Tôi sẽ chọc tức tất cả bọn họ, chắc chắn tôi sẽ đến đó!* Anh ấy muốn trở thành người nổi tiếng.” Cô cố gắng khuyên can anh trở thành phóng viên ảnh, rồi cuối cùng tìm cho anh những bài học diễn xuất và đưa anh đến Liên hoan phim Cannes năm 1957, nơi anh kết bạn với Jean-Claude Brialy, nam tài tử, đạo diễn phim.

Brigitte Auber thậm chí còn làm hơn thế nữa: cô giới thiệu người mình

bảo trợ với Michèle Cordoue, vợ của đạo diễn Yves Allégret, người đang tìm kiếm một người Pháp “phong cách James Dean, nam tài tử người Mỹ”. Đây là cách chú sói non được chọn vào vai diễn đầu tiên trong *Quand la femme s'en mêle*, bên cạnh nữ tài tử Edwige Fenech.

Romy Schneider, một chuyện tình tuyệt vời

Khuôn mặt điển trai của Alain đã khiến anh được Romy Schneider, ngôi sao trong phim *Sissi*, nổi tiếng khắp châu Âu, chú ý. Brialy, đạo diễn, đang tìm tài tử nam cho Christine do Romy đóng vai nữ chính, và cô ấy chọn Delon qua một bức ảnh, “vì cô ấy thấy anh ấy hấp dẫn và đẹp trai, nhưng cũng vì cô ấy không biết anh ấy”, Brialy tâm sự. Nữ tài tử xinh đẹp, nền nếp, 20 tuổi nhanh chóng bị quyến rũ bởi chàng trai “hư đồn” Alain Delon, khiến mẹ cô, người đi theo giữ con gái, vô cùng thất vọng. Rồi Romy và Alain đính hôn, cô chuyển đến Paris ở trong căn hộ của anh, gần Parc Monceau. Romy đặt vào tay anh nhiều sách vở để anh trau dồi bản thân trong khi anh đi quay phim, trong đó có *Plein soleil*, bộ phim mang lại cho anh biểu tượng một chàng trai sexy hấp dẫn.

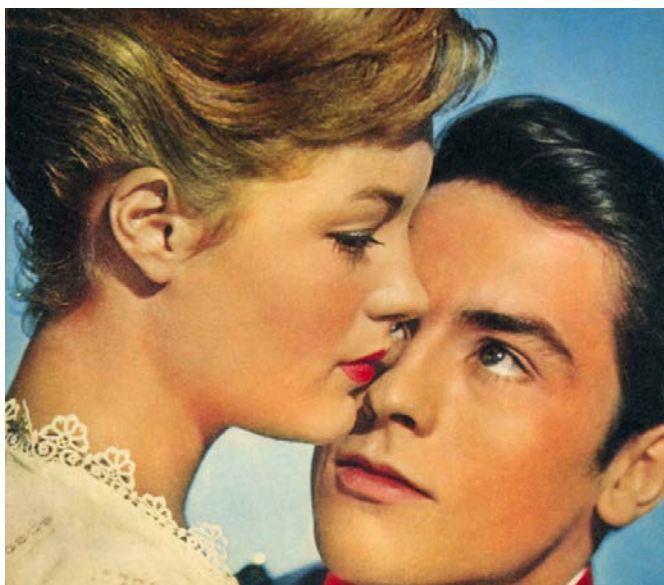
Delon lao vào con đường

Dalida và Alain Delon hát bài hit “Paroles Paroles” năm 1972,

hướng tới vinh quang, cả khi cầm lái chiếc Ferrari lần trên phim trường: nam tài tử đang làm việc với nhà làm phim Visconti trong phim *Rocco et ses frères*, với Antonioni trong phim *L'Éclipse* và Verneuil trong *Mélodie en sous-sol*. Đôi mắt xanh của Alain chiếu sáng trên mọi màn ảnh ở châu Âu, anh yêu một trong những người phụ nữ đẹp nhất thế giới, cặp đôi rạng ngời gây chú ý và được giới thiệu trên các trang báo hấp dẫn, nổi tiếng nhất thời bấy giờ.

Romy đang yêu, cô thường xuyên gặp người tình sắp cưới trên phim trường, nhưng sự nghiệp và tính cách trái ngược cuối cùng đã chia cắt họ. Một ngày nọ, vào năm 1963, Romy phát hiện ra bức ảnh paparazzi chụp một người phụ nữ quý trên đầu gối của một chàng đẹp trai, mắt

Romy Schneider và Alain Delon trong phim “Christine” năm 1958,

xanh, thế là kết thúc. Cuộc chia ly này khiến Romy suy sụp.

4 năm sau, Alain và Romy gặp lại nhau trong bộ phim *La Piscine*: Sự nghiệp của Delon thăng hoa, còn Romy bị đình trệ. Alain cảm thấy mắc nợ và đền đáp cô ấy qua vai nữ tài tử chính trong *La Piscine*. Đó là một sự trở lại vĩ đại của Romy Schneider. Delon nói với

tờ Paris Match: “Điều tôi giữ mãi trong tim là nụ cười của Romy. Khi nàng cười, mọi thứ bừng sáng, mọi thứ đều đổi khác...”

Nathalie và Alain Delon trong phim *Le Samourai*

Người phụ nữ mới của Delon tên là Nathalie. Họ gặp nhau tại News Jimmy's, câu lạc bộ Régine. Nathalie muốn

lấy chiếc túi của mình từ nơi có nhiều chàng trai trẻ đang ngồi, cô không nhận ra Delon, anh đuổi cô đi, cô lăng mạ anh, và câu chuyện của họ bắt đầu... Nathalie đã là mẹ của một bé gái, cô có cá tính và biết cách đương đầu trước đàn ông. Vậy mà Alain nhận thấy Nathalie rất hợp với mình. Họ kết hôn vào tháng 8 năm 1964 tại một thị trấn nhỏ ở Loir-et-Cher, để đánh lừa cánh báo chí vì Nathalie đã mang thai. Nathalie đang mong đợi đứa con đầu lòng của nàng với Alain Delon mà họ đặt tên là Anthony Delon.

Họ rời Paris để đi định cư

Romy và Alain Delon trong phim “La Piscine” năm 1969,,

ở Mỹ, Delon muốn chinh phục nước Mỹ, nhưng những cuộc tranh cãi nảy sinh giữa hai cá tính nóng như lửa này ngày càng gia tăng. “Alain và tôi thường xuyên trêu chọc, chỉ trích nhau, kêu gọi những con quỷ đang thiu thiu ngủ bên trong, mỗi người theo cách riêng của mình,” Nathalie tóm tắt trong cuốn tự truyện của mình (*Pleure pas, ce n'est pas grave*, do Flammarion xuất bản). Cả hai đã cùng nhau quay phim *Le Samourai*, nhưng sau những cuộc tái hợp thoáng qua đó là những cuộc chia tay, cho đến lần chia tay cuối cùng vào năm 1968. Nathalie Delon qua đời năm 2021, thọ 79 tuổi.

Mireille Darc, người bạn suốt đời

Một chuyện tình bắt đầu, câu chuyện này dài hơn, với người mẫu Mireille Darc. Cô gái tóc vàng mảnh mai bước vào cuộc đời Alain Delon trong lúc xảy ra vụ Markovic, người bạn đồng thời là người bảo vệ của Delon, bị sát hại một cách bí ẩn, gây ra một vụ bê bối chưa từng có. Thử thách này đã gắn kết họ một cách chính thức. Mireille luôn ở bên cạnh anh, chia sẻ một số bộ phim (*Borsalino*, *Les Seins de glace*, *L'Homme pressé*...), học cách kiên nhẫn trong khi phớt

Nathalie và Alain Delon chụp một ngày sau đám cưới năm 1964,

Nathalie và Alain Delon trong phim “Le Samourai” năm 1967

Mireille Darc và Alain Delon buổi tối tại sông bạc Ruhl ở Nice năm 1976

lờ sự ghen tuông trước ánh trăng hoa cố hữu không thể thay đổi của Alain. “Tôi không muốn biết phụ nữ cảm thấy thế nào về anh ấy,” cô tự biện minh. “Với tôi điều quan trọng là tôi cảm thấy thế nào về anh ấy.” Một tình yêu 15 năm không ràng buộc, có chung niềm đam mê chó và những ngôi nhà ở Douchy hay Marrakech, nơi họ thường gặp nhau, nhưng lại tiếc nuối vì không thể có con.

Thế rồi xuất hiện Anne Parillaud, cộng sự mới của anh trong bộ phim *Pour la peau d'un flic*. Tuy nhiên, Mireille, người qua đời vào năm 2017, vẫn sẽ là người bạn trung thành của anh, người hiểu anh nhất và là người mà anh sẽ luôn hướng về trong những ngày đen tối, khi bóng tối và bóng ma trở nên quá dai dẳng.

Rosalie van Breemen và hai con Anouchka và Alain-Fabien

Alain Delon đã biến giấc mơ làm cha của mình thành hiện thực với Rosalie van Breemen, một người mẫu Hòa Lan, vào cuối những năm 1980. Nam tài tử đã hơn 30 tuổi, nhưng điều đó không thành vấn đề: tình yêu vẫn còn đó, cuối cùng họ có 2 đứa trẻ, Anouchka, đứa con gái mà anh yêu mến nhất, và Alain-Fabien,

Anne Parillaud và Alain Delon trong “Pour la peau d'un flic” năm 1981,

con trai, người mà sau này mối quan hệ giữa hai cha con luôn gặp trắc trở. Delon luôn gặp khó khăn với các cậu con trai của mình.

Nhưng cuộc tình của cặp đôi này không bền vững đến rằng long đầu bạc. Cuộc sống của Delon không bao giờ dễ dàng. Bản thân anh cũng thừa nhận mình là người “dễ giận dữ, nóng nảy và đôi khi bất công”. Anh không ngần ngại nói ra sự thật này với những

người thân yêu... Delon đang gặp khó khăn với cuộc chia ly mới này sau 14 năm chung sống. “Tôi được lập trình để thành công chứ không phải để hạnh phúc,” Delon tâm sự.

Sau hai lần đột quỵ, Alain từ biệt cõi đời vào ngày 18 tháng 8 năm 2024 trong sự chia rẽ của 3 người con Anthony Delon, Alain-Fabien và Anouchka.

Bài và hình ĐDH

Rosalie Van Breemen và Alain Delon ở Nice năm 1992.

Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...

Tre Magazine

trẻ

BÁO TRẺ

ĐỀ CẮT
ĐỀ ĐỌC
ĐỀ THẤY
ĐỀ TÌM

RAO VẬT

TRÊN BÁO TRẺ

TIẾT KIỆM
THỜI GIAN & TÀI CHÁNH

ĐIỆN THOẠI
972.675.4383

Mua kính đeo mắt theo toa

Sau khi có toa của bác sĩ nhãn khoa, bạn nên theo chỉ dẫn sau đây để mua được kính thích hợp:

1 Đến trực tiếp

Mua sắm trực tuyến (on line) kính đeo mắt có thể tiết kiệm được nhiều. Nhưng toa mua kính do bác sĩ cấp càng phức tạp thì tốt nhất là nên mua trực tiếp tại tiệm kính. Đặc biệt là các progressive lenses, thường phải cần đến chuyên viên mới có độ đo phù hợp. Ngoài ra, tiệm kính do bác sĩ nhãn khoa điều hành cũng có thể giúp bạn chọn những khung kính thích hợp nhất với thấu kính của bạn. Ví dụ, thấu kính dày thì cần khung nặng.

2 Đến nhiều chỗ

Ngay cả khi bạn được khám mắt cho toa tại một cửa tiệm bạn yêu thích, cũng nên đem toa đến ít nhất một tiệm khác xem giá cả ra sao. Chẳng hạn, Costco và Warby Parker, là hai trong số tiệm kính được Consumer Reports (CR) đánh giá cao nhất, có thể cung cấp giá thấp hơn so với các tiệm khác hoặc văn phòng bác sĩ nhãn khoa của bạn.

XẾP HẠNG TIỆM KÍNH CỦA CR

3 tiệm này đạt được nhiều điểm tốt về phẩm chất, giá cả và dịch vụ khách hàng.

COSTCO OPTICAL

Điểm thỏa mãn

80

WARBY PARKER

Điểm thỏa mãn

74

SAM'S CLUB OPTICAL

Điểm thỏa mãn

73

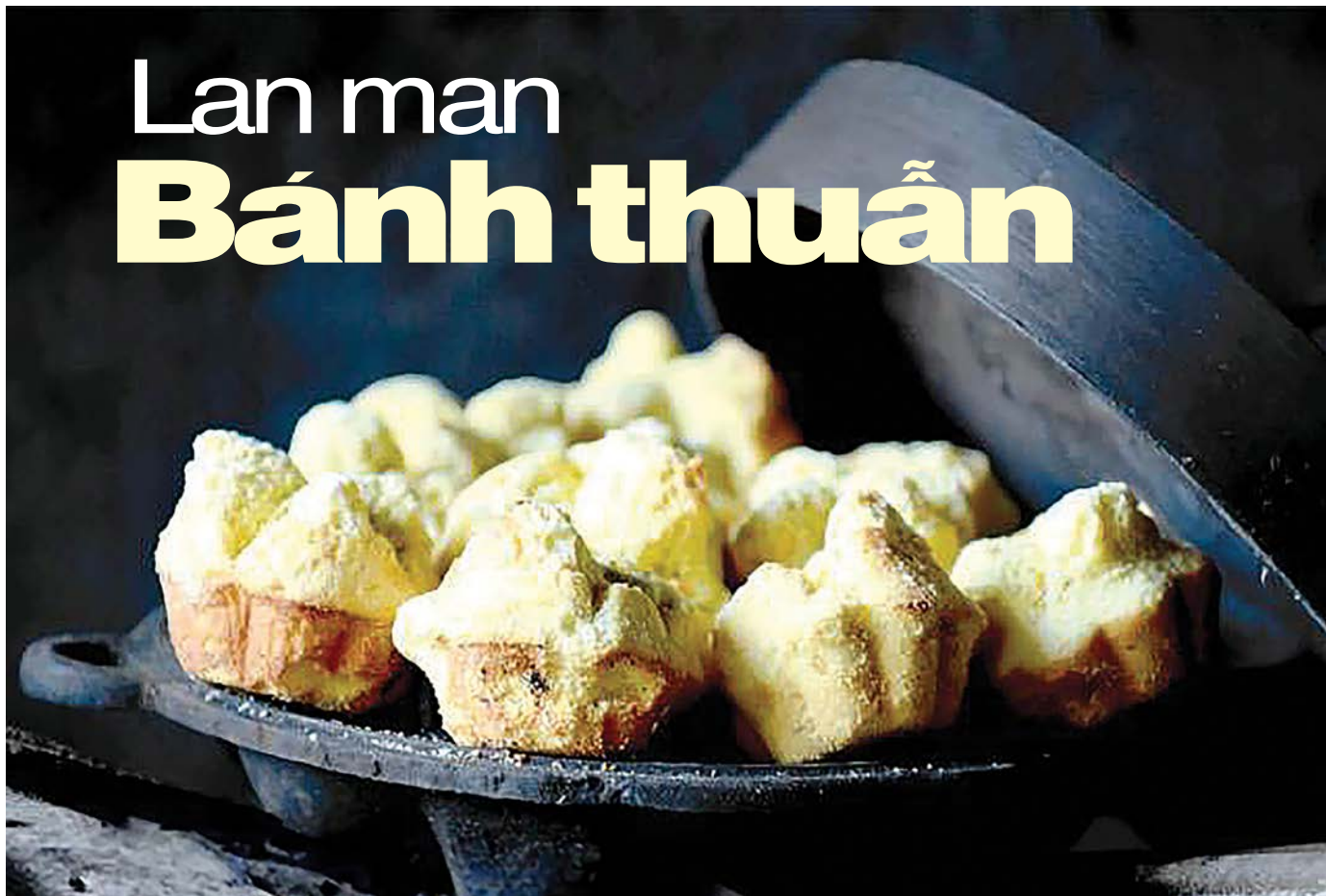
Xếp hạng dựa trên Khảo sát của CR, trong đó 11,450 thành viên CR đã đưa ra phản hồi về việc mua kính mắt được thực hiện trong vòng 2 năm tính đến tháng 10 năm 2022. Xếp hạng phản ánh kinh nghiệm của các thành viên CR, những người có thể không đại diện cho dân số Hoa Kỳ nói chung.

3 Hai lớp phủ

Hãy coi xem kính của bạn có 2 lớp phủ hữu ích sau đây không.

Nếu bạn gặp khó khăn khi lái xe ban đêm, thì một lớp phủ chất chống phản chiếu (anti-reflective coating) sẽ giúp ánh sáng đến đôi mắt của bạn nhiều hơn. Và trong khi hầu hết các thấu kính đều có sự bảo vệ khỏi tia cực tím, nếu kính của bạn không có, thì thêm lớp phủ UV cũng là điều quan trọng cần chú ý khi mua sắm.

Lan man Bánh thuẫn

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN
SÀI GÒN, VN

1
Sáng sớm mở điện thoại tôi thấy email của K., một người bạn đang sống ở Mỹ. Đọc thư vừa buồn cười vừa thấy rưng rưng nhớ Tết mùa xưa.

Chủ đề email: “Bánh thuẫn Quy Nhơn. Không nơi nào có trên thế giới”.

K. kể, bữa về Việt Nam, bạn thân thời thơ ấu ở Quy Nhơn là Tân gói để dành cho 15 cái bánh thuẫn. Túm bánh để ở nhà Lũ bị bốc khói hết 9 cái. Đem được qua Mỹ, cất tủ lạnh để dành, khi

nào nhớ nhà, nhớ bạn mới lấy ra ăn.

Sáng đi làm, tìm không thấy, hỏi ra mới hay mẹ vợ đem bỏ thùng rác, nói là hư rồi vì khô và cứng. Bạn hết hồn, chạy ra bối tung thùng rác, may còn nguyên trong bịch, vẫn màu vàng ươm, cửa vào nổi nhớ quê vết cắt thật sâu. Bạn sợ nó bị quăng rác lần nữa, không dám để ở nhà mà mang vô sở làm.

Ngồi ở cafeteria, nhâm nhi cái bánh thuẫn với ly trà gừng, lướt tin tức, facebook, vài trang giới thiệu món ăn Việt có hình bếp lò và khuôn bánh thuẫn mà như

thấy cả một quê nhà. Cuối thư bạn thêm hai câu thơ “con ếch”: “*Quê hương là mùi bánh thuẫn/Cho ta chợt nhớ mẹ già*”.

2

Bánh thuẫn hay còn gọi là bánh thuẫn, là bánh bột với trứng nướng, kiểu như bánh bông lan ổ, nhưng đổ trong khuôn thành những cái bánh nhỏ. Có lẽ do giọng nói vùng miền, dân Quy Nhơn, Phú Yên và một số nơi trong tỉnh Khánh Hòa gọi là thuẫn; nhưng tôi, từ nhỏ đã quen với

cách gọi theo má là bánh thuẫn, ngày xưa không thể thiếu trong bất cứ gia đình nào vào ngày Tết.

Tôi tìm nguồn gốc bánh thuẫn thì thấy không rõ ràng xuất xứ từ đâu. Nhiều người cho là từ miền Trung Việt Nam, các tỉnh xứ Quảng hay Bình Định.

Ca dao tục ngữ cũng có bài về:

Bà con cô bác, lẳng lẳng mà nghe

Tôi nói cái về, về các thứ bánh

Mấy tay phong tình huê nguyệt, thì sẵn có bánh trung thu

Mấy gã thầy tu, bánh sen thơm ngát

Ai mà hảo ngọt, thì có bánh cam

Những kẻ nhát gan, này là bánh tét

Còn như bánh ít, để mấy ông câu

Hủ lậu xưa nay, thì ưa bánh tổ

Mấy tay háo võ, bánh thuẫn sẵn sàng

Tôi mạn phép bàn thêm, Bình Định là xứ võ, bánh thuẫn có lẽ xuất phát từ nơi đây chăng?

Một status trên facebook có cả ngàn lượt thích và mấy trăm bình luận:

“Có giả thuyết theo lối chữ nghĩa cho rằng, vì đây là món bánh đơn giản nhưng cách thức làm thì lại khá phức tạp, đòi hỏi tay nghề cao

để đạt được phần nhìn lẫn phần vị. Sự “mâu thuẫn” này khiến bánh có tên là “thuần” (không chọn “mâu” vì “mâu” chỉ khí giới có mũi nhọn hướng ra ngoài; còn “thuần” chỉ cái khiến để che đậy có phần lôm vào bên trong, giống khuôn bánh hơn).

Theo một lý giải khác, vì bánh khá giống hình thuẫn nên gọi là bánh thuẫn. Vậy hình thuẫn là gì? Theo Việt Nam tự điển (Lê Văn Đức, Lê Ngọc Trụ), “thuần” có hình hơi giống chữ nhật mà thon nhọn phía dưới giống cái thuẫn (cái thuẫn là cái mộc, cái khiến dùng để đỡ thương, đỡ tên khi ra trận).

Tuy hai cách lý giải trên có hơi khác nhau, nhưng nhìn chung cả hai đều giải nghĩa từ “thuần” trong “bánh thuẫn” là

được gọi theo tên hình dạng (của bánh hoặc khuôn bánh) - hình giống cái thuẫn.”

Tôi chọn ra vài bình luận bên dưới:

- Bà ngoại tôi gốc Bình Định chuyên nghề bánh thuẫn thời cuối thập niên 50, hồi đó chưa có khuôn chày, mỗi khuôn rồi có dáng hình thuẫn xếp nhiều cái vào trong chậu đất đã đổ một lớp cát để khuôn khỏi nghiêng và tăng độ nóng. Bội tí dầu vào khuôn rồi đổ bột trứng đập dập, phía trên rắc bột than hồng nhiều hơn dưới lò. Theo tôi, tên bánh thuẫn là từ cái khuôn hình thuẫn ấy.

Có người cho rằng: “Quê tôi họ gọi bánh thuẫn là bánh xoài”.

Thì có một bình luận: “Mình cũng con nhà nghề. Mẹ nhờ khuôn bánh cúc, hột xoài thời

đó nuôi sống cả nhà. Má mình nói Thuần (Thủng) theo nghĩa trên. Bánh bột, đường, trứng đơn giản như bông lan nhưng làm thành công phải tươi màu, giòn xốp, nở 4-5 cánh rõ ràng và muốn được như vậy ngoài chuẩn bị bột bánh thì than lửa, cách đổ cũng làm hỏng hoặc giảm chất lượng bánh”.

Một bình luận khiến tôi khá “chối với” vì cả đời, tôi chỉ biết bánh thuẫn là bánh nướng:

- Bánh thuẫn miền Tây là bánh hấp có trong mâm quả tiệc cưới ngày xưa.

Tôi xáo tung Google “Bánh thuẫn miền Tây” mới biết rằng, về nguyên liệu cũng giống như bánh thuẫn quê tôi (trứng, bột, vani, bột nở, đường...) nhưng đổ bột vào chén (nhôm), xẻ đường ngang dọc rồi đem hấp, khi chín bánh nở thành cái hoa.

Một bạn bán bánh online chia sẻ: “Bánh này ngày xưa người làm phải cứng tay lắm mới được, vì khi mở nắp nồi thì bánh phải nở bung thành cánh hoa mới gọi là thành công”.

Như vậy, cũng gọi là bánh thuẫn, nguyên liệu và cách pha trộn giống nhau, nhưng thuẫn miền Tây thì hấp, thuẫn miền Trung thì nướng trong khuôn.

Bánh thuẫn miền Tây

Nướng bánh thuẫn

3

Hồi đó quê tôi hầu như nhà nào cũng có khuôn bánh thuẫn, thường được bày ra làm những đêm cận Tết. Lứa chúng tôi ai cũng biết đồ bánh thuẫn. Chậu sành, cây đánh trứng, khuôn bánh là những vật dụng quen thuộc một thời tuổi nhỏ. Trứng vịt (cho bánh có màu vàng đẹp), đánh cho đạt độ... tới (nổi bọt) rồi thêm đường, thêm bột...

Nhớ nhất là cái khuôn kim loại nặng trịch, mà quan trọng là phải biết gia giảm lớp than dưới lò (rất ít) và than trên nắp

khuôn sao cho cái bánh chín đều, lấy cây tăm xiên vô bánh, không còn bột ướt là bánh chín. Mùi bánh thơm ngọt ngào, một trong những mùi Tết thật khó quên

Hồi đó má tôi thường làm hai loại bánh thuẫn: mềm và cứng giòn. Thú thật, cảm giác được ăn cái bánh nóng hồi má vừa lấy bỏ xuống cái trần có lót giấy báo là cả một thiên đường. Để làm bánh giòn, má sấy trên lửa.

Có gia đình ra riêng, tôi chưa hề tự tay làm bánh thuẫn. Nhiều năm trước, khi con gái tôi và con gái em tôi vào tuổi mới lớn, gần Tết, em gái tôi ra chợ mua cái khuôn bánh thuẫn: “Cho tụi nhỏ biết và tập làm”. Người háo hức nhất có lẽ là má (bà ở với em gái tôi). Từ lúc em gái nói ý định mua khuôn bánh thuẫn, ngày nào má cũng điện thoại nhắc tôi nhớ qua tụ tập đồ bánh nhen.

Không hiểu vì không có kinh nghiệm hay đã qua cái thời thiếu thốn, một cục đường tán cũng thấy ngon, “ngày hội bánh thuẫn” hôm ấy làm ra những cái bánh không hấp dẫn như xưa. Lũ trẻ thất vọng ra mặt, không phải cái bánh mà chúng tưởng tượng qua các câu chuyện tôi hay em gái thường kể lại trong những đêm mưa, trời lạnh, thêm ăn cái gì có vị ngọt.

4

Bánh thuẫn có bán nhiều trong các chợ ở quê tôi. Một cái bếp lò bên trên là khuôn bánh thuẫn đang nướng, tô bột, trên cái mâm có lót lớp giấy lủ khủ bánh và người bán đang bỏ bánh vào bịch cho khách, mỗi bịch chục cái. Mùi bột nướng thơm ấm sực ngọt ngào, ký ức những đêm tháng Chạp xưa ulla về, thêm cái bánh má vừa lấy ra từ khuôn nóng... tôi ghé lại mua một chục và ăn tại chỗ 3 cái, không chút e dè. Bánh vẫn ngon như ngày nào, có lẽ đang đói bụng, hay vì có không khí Tết, tiết trời se lạnh nên thấy ngon chẳng?

Ở thời đại mà ai cũng sợ tăng ký và các chứng bệnh kéo theo từ bột, đường nên bánh thuẫn không được nhiều người chọn mua. Tôi cũng vậy. Chỉ vì lá thư khiến tôi nhớ cái mùi thơm tổng hợp từ: trứng, bột, va-ni và những ngày giáp Tết.

Mới hiểu ra chủ đề email của K., vốn đã từng đi rất nhiều nước: “Bánh thuẫn Quy Nhơn. Không nơi nào có trên thế giới” - Tôi biết, K. không cường điệu chút nào. Món ăn là kỷ niệm, vui - buồn, mẹ - cha, gia đình, mái nhà, hàng hiên, giếng nước, gốc cây... Thời thơ ấu qua nhanh, chỉ còn nỗi nhớ ở lại, chậm và buồn!

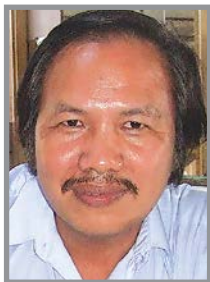
ĐTTT

Bầy lừa làm việc nước ngoài

Gần đây, nhu cầu ra nước ngoài làm việc của người lao động Việt Nam ở những thị trường có mức thu nhập cao tăng mạnh. Đây cũng là nguồn gốc của những đường dây thiếu minh bạch đang nở rộ khắp Nam, Trung, Bắc chuyên dẫn dụ đưa người qua một số nước làm việc nhưng mục đích chính là lừa đảo.

Hình ảnh những người chuẩn bị đi nước ngoài làm việc được bọn gian đưa lên trang thông tin của chúng để dụ dỗ, chèo kéo

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Ham rẻ, ham dễ... dễ mắc lừa!

Vừa qua, Công an Bạc Liêu bắt tạm giam Lê Phúc Thịnh (31 tuổi, ngụ Giá Rai) về hành vi “Lừa đảo chiếm đoạt tài sản”. Theo đó, từ đầu năm 2023, Thịnh lấy danh nghĩa nhà tuyển dụng của một công ty có địa chỉ tại Hà Nội nhằm thuyết phục những người có nhu cầu sang Nhật Bản làm việc. Sau khi nhận hơn 800 triệu VNĐ của 14 nạn nhân, Thịnh không thực hiện

cam kết, sau đó chiếm đoạt luôn số tiền nhận được. Tương tự, Công an Nghệ An cũng bắt giam Trần Thị Hằng Nga (40 tuổi, ngụ Diễn Châu) về hành vi lừa đảo. Dù không có khả năng đưa người ra nước ngoài làm việc nhưng Nga vẫn tự xưng mình là giám đốc một công ty chuyên đưa người đi làm việc tại Hàn Quốc, Úc, New Zealand, Canada, Mỹ... với mức giá rẻ hơn những nơi khác từ 200 - 300 triệu VNĐ/người. Theo đó, Nga tiếp nhận hơn 500 hồ sơ tham gia

từ các tỉnh thành trong cả nước cùng số tiền hơn 20 tỷ VNĐ, sau đó bất ngờ bỏ trốn, điện thoại khóa chặn mọi liên lạc. Tương tự, mới đây, ngày 14/8/2024, Công an Hậu Giang bắt tạm giam Lê Kim Uyên (39 tuổi, ngụ Tây Ninh), Giám đốc Công ty JINJU cũng về hành vi lừa đảo. Dù bản thân không có khả năng thực hiện các thủ tục đưa người VN sang Hàn Quốc làm việc theo diện thời vụ nhưng Uyên vẫn đăng thông tin quảng cáo rầm rộ trên mạng xã hội. Từ tháng

12/2023 đến 3/2024, Quyền thỏa thuận “hợp đồng miệng” với 48 trường hợp, nhận số tiền cọc gần 2.2 tỷ VNĐ sau đó cố tình chiếm đoạt nên bị khách hàng làm đơn tố giác công an.

Anh Hiệp (33 tuổi, quê Đồng Tháp) cho biết anh bị lừa đảo bởi một công ty có địa chỉ tại Hiệp Bình Chánh (Thủ Đức, Sài Gòn). Vào ngày 17/9/2023, Hiệp ký hợp đồng “vừa học nghề, vừa làm” với công ty này với số tiền trước sau 3 lần tổng cộng 140 triệu VNĐ. Thế nhưng sau gần 1 năm ròng rã nằm nhà chờ vẫn không thấy ai gọi “chuẩn bị hành lý sang Hoa Kỳ làm việc”. Hiệp nhiều lần thử nhắn tin, gọi điện thoại cho công ty nhưng chỉ được lời khuyên “sắp tới

đợt, bạn cứ yên tâm? (?). Như đã nói, hiện tượng lừa đảo đi lao động nước ngoài ở VN đang có dấu hiệu gia tăng. Nhiều tổ chức, cá nhân không có năng lực đưa người đi làm việc ở nước ngoài nhưng vẫn sử dụng các website tương tự những nơi có

giấy phép hoặc dùng các tài khoản mạng xã hội như Facebook, Zalo, Instagram, Telegram... để tìm kiếm, lôi kéo những người có nhu cầu. Họ sẵn sàng buông lời ngon ngọt hứa hẹn về cách thức ra nước ngoài làm việc với chi phí rẻ, thu nhập cao, làm visa bao đậu, đi dễ dàng...

Phiếu thu tiền cọc khi làm hồ sơ “xuất khẩu lao động”

để lừa đảo. Ngoài ra còn có một số người do muốn đi nhanh, không cần trải qua quá trình học ngoại ngữ, nâng cao tay nghề...cũng dễ dàng sập bẫy bộn lừa đảo này. Thông qua lời dụ dỗ nhiều người rất phấn khích, thậm chí còn vay mượn tiền người nhà, vay ngân hàng để làm thủ tục đi nước ngoài làm việc nhưng chờ đợi mãi vẫn không thấy gì. Cũng có trường hợp đi được nhưng khi đến xứ người mới biết đây chỉ là một chuyến đi kiểu “du lịch kết hợp tham khảo” không giống những gì đã được “công ty” hay các “chuyên viên” tư vấn đã nói trước đó.

Việc làm nước ngoài - KTV, CLUB, PUB, BAR

582 lượt thích • 705 người theo dõi

[Liên hệ với chúng tôi](#)

[Nhắn tin](#)

[Thích](#)

Một trang tuyển dụng người đi nước ngoài làm việc nhẹ, lương cao

Tỉnh táo để không mất tiền

Đã có nhiều người do thiếu thông tin, mong muốn sang nước ngoài làm việc với những thủ tục tối giản, chi phí thấp, bao đậu, việc nhẹ, lương cao...vì thế đã tìm đến các công ty môi giới hoặc cá nhân mà không tìm hiểu kỹ các vấn đề liên quan nên dễ bị bọn lừa đảo lợi dụng. Qua các thông tin phản ánh, được biết phần lớn người lao động thường ký hợp đồng tư vấn, dịch vụ với các nội dung thỏa thuận dễ bị đánh lừa, cứ nhảm tưởng mình được đưa đi làm việc ở nước ngoài. Song bản chất thật của sự việc này chỉ là tư vấn, giới thiệu cho người lao động xin thủ tục nhập cảnh các nước để làm việc theo hình thức cá nhân (giới thiệu các cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp ở nước ngoài đang có nhu cầu tiếp nhận lao động để hướng người lao động tự thỏa thuận trực tiếp với người sử dụng lao động) hoặc theo hình thức du học kết hợp làm việc...

Những kẻ môi giới bị bắt vì hành vi lừa đảo

Do vậy, để không “sụp bẫy” bọn gian manh, người lao động cần chú ý một số thông tin sau: Phải biết cách nhận diện các doanh nghiệp hoạt động đưa người VN đi làm việc ở nước ngoài, bởi đây là ngành nghề kinh doanh có điều kiện và phải được Nhà nước cấp phép chính thức.

Không đăng ký tham gia với bất kỳ tổ chức, cá nhân môi giới nào; tuyệt đối không tin tưởng các thông tin mời chào, hứa hẹn việc làm trên các

website, trang mạng xã hội không chính thống.

Tìm hiểu trước thông tin về công ty đang thực hiện quảng cáo và đối chiếu với danh sách doanh nghiệp đã có giấy phép hoạt động dịch vụ đưa người lao động làm việc ở nước ngoài được đăng tải trên trang thông tin điện tử của Cục Quản lý lao động ngoài nước VN (<http://www.dolab.gov.vn>).

Rà soát kỹ nội dung trên hợp đồng giữa các bên trước khi ký kết.

Hợp đồng cần có đầy đủ thông tin về quyền và trách nhiệm các bên, nội dung công việc, mức phí tổn. Hiện nay, các doanh nghiệp đưa người lao động đi nước ngoài làm việc có mức phí dành cho người chuẩn bị đi làm việc ở nước ngoài như khám sức khỏe, học ngoại ngữ, visa, vé máy bay và một số chi phí khác dao động từ 78 - 120 triệu VNĐ, tùy từng thị trường tiếp nhận lao động.

Bài và hình NS

giữ trẻ ...

share phòng ...

sang tiệm ...

tìm thợ ...

cái gì cũng có, mà sao thiếu món chuột rang muối vậy ta?

PHƯƠNG TIỆN TÌM KIẾM TỐT NHẤT...

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!! **Good news! Mua 10 lbs, tặng 1 lb !**

“kỹ thuật” nấu với tôm khô

MY ANN HA : Mẹ em rất thích chú Don, lần nào cũng dặn mua chỗ chú Don. Mấy năm nay rằng Mẹ yếu nên dặn em ngâm tôm và xay bằng máy xay sinh tố. Em làm biếng không ngâm, bỏ vô xay thì nó lều keng keng như xay cục gạch. Món này nấu canh rau dền rất thơm, nhưng không rõ lần nào em nấu cũng bị mặn, anh Don chỉ em bí quyết đi...

Mở tin nhắn ra thấy “Mẹ em rất thích chú Don...” làm anh giật mình :) Nấu ăn ngon thì không thể “làm biếng” được em gái à. Phải nghe lời Mẹ dặn. Em cần phải ngâm tôm trong nước ấm chừng vài phút, khi xay rất nhẹ nhàng, không kêu “keng keng” nữa, lý do tôm đã sấy rất khô. Chỉ xay vài giây là tôm sẽ tơi thành sợi ngay, nấu gì cũng ngon, nhất là bún riêu.

Anh Don không có bí quyết gì, nhưng em nhớ tôm khô Louisiana là tôm thiên nhiên, thịt sẽ ngọt hơn và có vị mặn của biển, do vậy khi nêm cần giảm muối. Nên nêm thử trước khi thêm các gia vị khác.

HỒNG PHƯƠNG : Hôm Tết cháu mua cho cả nhà, mỗi người 4 lbs tôm khô của chú Don. Nhưng giờ cuối cả nhà đổi ý, rủ nhau về Việt Nam ăn Tết, hôm nay tôm khô vẫn còn, ăn củ kiệu hoài cũng ngán. Chú Don có biết nấu được món gì nữa không?

Không rõ sao dạo này anh Don lên giá, ai cũng hỏi về bí quyết nấu nướng là sao? Tôm khô làm được vô số món chứ đâu phải chỉ trộn củ kiệu đâu hả cháu? Nấu tất cả các loại canh đều ngon, như: rau dền, mồng tơi, khổ qua, bí, mướp v.v... Tuyệt vời nhất là bún riêu, và các món ăn chơi, ngoài ra cháu có thể làm Muối tôm, Tôm khô rim nước mắm, Sa tế tôm khô, Tôm khô kho quẹt, Tôm khô rang muối, Bắp xào tôm khô, Tôm khô xào, Tôm khô sốt cà chua, Bánh quy tôm khô, Cơm ngũ sắc tôm khô, Thịt rim tôm khô, Tôm khô sả ớt, Gỏi rau càng cua tôm khô, Gỏi tôm khô dưa leo, Gỏi xoài tôm khô v.v... và còn nữa mà anh Don chưa biết. Chúc cả nhà ngon miệng!

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

HIỆN CHỈ CÒN 2 LOẠI: VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

MADE IN LA, USA

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : DON

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

MỖI TUẦN 1 CON SỐ

18

tuổi là tuổi bắt đầu được chính thức mua vé số và giải thưởng các vé số mà người dưới 18 tuổi mua sẽ bị hủy bỏ. Từ năm mới này, Texas bắt đầu áp dụng việc kiểm tra thẻ căn cước tại các máy bán vé số tự động.

1

phần 11 triệu là xác suất tử nạn của người Mỹ do rơi phi cơ. Theo Popular Mechanics, cơ hội hành khách ngồi về phần đuôi phi cơ được sống sót cao hơn phía đầu phi cơ và trong vụ tai nạn tại Nam Hàn vừa qua, hai nhân viên phi hành đoàn còn sống sót là ngồi ở đuôi phi cơ.

3.5

ngàn tỉ đô la là giá trị toàn cầu của tiền ảo, tăng gấp 4 lần trong năm qua. Với các hứa hẹn về luật lệ sẽ dễ dàng hơn trong việc giao dịch tiền ảo, năm 2025 sẽ là năm tiền ảo được giao dịch và đầu tư nhiều hơn.

1.3

triệu dân tại lãnh thổ Puerto Rico của Mỹ đã bị cúp điện ngay ngày giao thừa cuối năm do hệ thống cáp điện ngầm gặp trở ngại kỹ thuật. Puerto Rico là lãnh thổ tự trị tại vùng Caribbean và thuộc chủ quyền của Mỹ từ năm 1898.

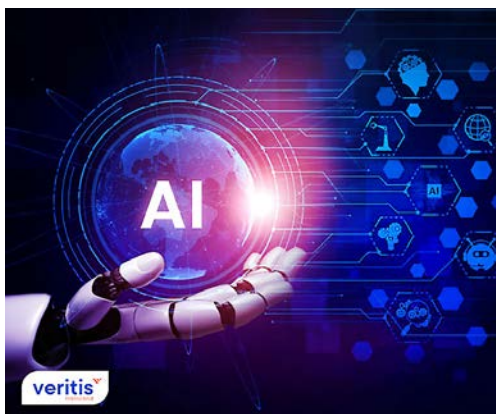
28%

là tỉ lệ phát triển việc làm của các y tá có chứng chỉ tiểu bang hay liên bang, là các y tá có bằng cao học hay tiến sĩ về điều dưỡng. Trong năm 2025 với mức lương trung bình khoảng 125 ngàn đô la.

75%

các hãng sẽ áp dụng trí tuệ nhân tạo AI và cơ sở dữ liệu vào hoạt động của mình trong vòng 3 năm tới, tạo ra nhu cầu việc làm to lớn cho nguồn nhân công có kỹ năng cao trong dữ liệu và toán học trong năm mới.

25

ngàn trạm sạc xe điện công cộng nằm trong kế hoạch được xây dựng khắp nước Mỹ trong vòng 5 năm tới. Hiện nước Mỹ có khoảng gần 70 ngàn trạm sạc công cộng và 64% dân Mỹ sống trong bán kính hai dặm từ các trạm này.

24%

là mức tăng của chỉ số chứng khoán S&P 500 trong năm vừa qua, tăng cao tổng cộng khoảng 60% trong 2 năm qua. Các chỉ số chứng khoán Dow Jones và Nasdaq cũng liên tiếp gia tăng trong các năm qua.

120

năm là số năm truyền thống đón giao thừa tại New York cho đến nay và việc quả cầu thả các bông giấy ngay đúng thời điểm giao thừa đã trở thành một biểu tượng đêm giao thừa của nước Mỹ trong hơn 100 năm qua.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Lê Xuân Phúc

Sinh năm 1951

Bị bắt: 05-02-2012

Án tù: 15 năm.

Tạ Khu

Sinh năm 1947

Bị bắt: 06-02-2012

Án tù: 16 năm.

Trần Phi Dũng

Sinh năm 1984

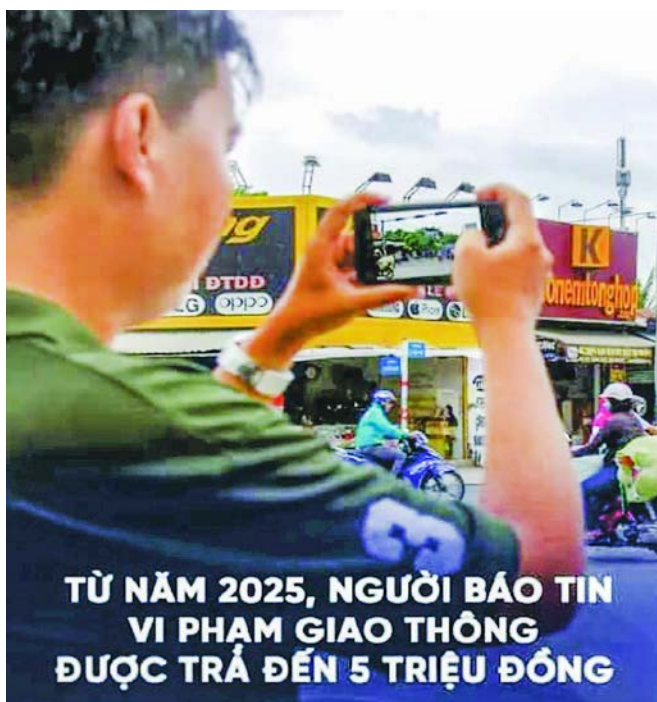
Bị bắt: 10-2-2012

Án tù: 13 năm.

Những cột đèn tín hiệu giao thông cà chớn như vậy có khắp Việt Nam (ẢNH: FACEBOOK)

Lương thì thấp, hoa hồng đầu tổ cao khiến nhiều người muốn "khởi nghiệp" cạnh chùng nhau (ẢNH: FACEBOOK)

Thập diện mai phục

Theo nghị định 176/2024/NĐ-CP vừa có hiệu lực ngày 1-1-2025, những cá nhân, tổ chức cung cấp thông tin phản ánh hành vi vi phạm hành chính về trật tự an toàn giao thông sẽ được thưởng không quá 10% số tiền xử phạt vi phạm hành chính và tối đa 5 triệu đồng/việc. Cư dân mạng xã hội đã nhộn nhịp rủ nhau đi làm "thợ săn tiền thưởng", nhà nhà, người người cầm điện thoại ra đường quay phim tố cáo người khác.

Có rất nhiều người dân đã chọn đứng yên một chỗ khi gặp những vấn đề về đèn tín hiệu giao thông, từ đó mà tình hình kẹt xe xảy ra ở khắp nơi. Nhiều xe không dám nhường đường cho xe cứu thương, xe cứu hỏa vì sợ bị phạt mất tiền mấy tháng lương oan mạng. Ví dụ như "Đèn đỏ trên quốc lộ 51 bị đơ, tài xế xếp hàng dài ùn tắc mà không dám chạy."

Cục Cảnh sát giao thông lại giải thích rằng những đèn tín hiệu đang xanh bỗng dừng đỏ ở khắp Việt Nam là do hệ thống điều khiển cũ kỹ nên phải dùng tay. Cam kết không phạt oan, phạt sai và khẳng định việc phạt vi phạm không ảnh hưởng đến tình hình kinh tế - xã hội của đất nước(?)

BÌNH LUẬN CONGLUC NGUYEN: Đối với luật pháp nước ngoài chụp hình quay phim mà không được phép của chủ xe là vi phạm pháp luật. Phạt xe vi phạm pháp luật là nhiệm vụ của cảnh sát không ai được quyền xâm phạm.

BÌNH LUẬN TRƯƠNG NHÂN TUẤN: Dân tố cáo dân: dân là công dân Xã hội chủ nghĩa - Dân tố cáo cán bộ: dân phạm tội lợi dụng quyền tự do dân chủ, chống phá nhà nước CSVN.

BÌNH LUẬN RELAX: Ngày xưa đặt bẫy trong rừng/Bây giờ đặt bẫy khắp từng ngã tư! Pháp luật CSVN lại cố tình tạo ra một xã hội người ăn thịt người.

Cướp của người nghèo chia cho người nhà

Ký tá, ăn chia hơn 1,000 tỷ VND trong vụ án sai phạm mua bán điện mặt trời xảy ra tại Tập đoàn Điện lực Việt Nam - EVN, nhưng Bộ trưởng Bộ Công Thương CSVN Trần Tuấn Anh và Phó Thủ tướng CSVN Trịnh Đình Dũng không bị truy cứu tội hình sự do được xác định là tuy có nhận tiền nhưng không có âm mưu gây thiệt hại, không biết "đồng bọn" đang phạm tội. Đưa tiền thì xài, đưa hồ sơ thì ký, rửa trôi.

BÌNH LUẬN HẢI NAM: Con mèo ăn vụng miếng cá kho thì bị đập chết. Con hổ ăn cả con bò thì chỉ bị dọa rồi tha cho nó chạy vào rừng.

BÌNH LUẬN THANH VĨNH: Có vậy mà cũng không hiểu hả đơn giản thôi mà vì đồng chí Trần Tuấn Anh là con đồng chí Trần Đức Lương - Nguyên chủ tịch nước CSVN.

BÌNH LUẬN NGUYỄN XUÂN HỒNG: Đói quá ăn cắp ổ bánh mì thì xử mấy năm tù. Ăn cướp cả ngàn tỷ thì nhón nhơ, phè phỡn... CSVN không bao giờ làm chúng ta có hy vọng.

Bộ trưởng Bộ Công Thương CSVN Trần Tuấn Anh và Phó Thủ tướng CSVN Trịnh Đình Dũng (Ảnh: BAOVEPHAPLUAT.VN)

Tiền trong dân còn nhiều

Luật của CSVN thì luôn khiến dân bất bình, nhưng riêng Nghị định 168 có hiệu lực từ ngày 1-1-2025 có nhiều điểm khiến dân vô cùng tức giận, nhất là quy định nếu vi phạm giao thông mà không đi chuộc xe ở cơ quan chức năng thì chủ xe có thể bị cưỡng chế trừ lương, trừ tiền trực tiếp vào tài khoản không cần báo. Kê biên tài sản có giá trị tương ứng với số tiền phạt để bán đấu giá...

Ngoài việc chính quyền đang tự cho phép mình được móc túi dân, dân lo sẽ mất quyền giữ riêng tư hay nói đúng hơn là các thông tin tài khoản, tài sản đều bị chính quyền nắm rõ, muốn sờ tới lúc nào cũng được. Thì chuyện này dễ dẫn tới tiêu cực, người có quyền có thể lợi dụng luật này trả thù riêng người dân nếu không vừa ý...

BÌNH LUẬN NGUYỄN NGỌC SƠN: Nói chung tận thu bằng mọi hình thức!

BÌNH LUẬN HOANGTRUNG HOANG: Vậy là người trong chính phủ CSVN có thể can thiệp theo ý mình vào giao dịch ngân hàng của một cá nhân nào đó?

BÌNH LUẬN A TÝ DECAL: Dân không chịu làm chủ thì làm nô lệ thôi.

(Ảnh: PHUNUTODAY.VN)

Chủ và tớ...

Trong khi sưu cao thuế nặng, tiền bị lạm phát mà mất giá thì thu nhập bình quân đầu người ở Việt Nam theo giá hiện hành năm 2024 đạt khoảng 5.4 triệu VND/người/tháng, mức sống tối thiểu khoảng 1.8 triệu VND/người/tháng, theo tính toán của Tổng cục Thống kê CSVN.

Dân số trung bình của Việt Nam năm 2024 là 101.3 triệu người, tăng hơn 1 triệu người so với năm 2023. Số lượng người từ 60 tuổi trở lên là hơn 14.2 triệu người, dự báo đến năm 2030, số người từ 60 tuổi trở lên sẽ xấp xỉ 18 triệu người, tăng gần 4 triệu người so với năm 2024.

BÌNH LUẬN THỊNH NGÔ: Theo số liệu này thì người ta ăn mồm hút dòi để sống bằng 1.8 triệu VND, nhưng ra đường gặp cái đèn đỏ ba trợn là bị phạt 6-20 triệu VND, nghĩa là phải hít không khí sống 4-10 tháng...

BÌNH LUẬN VCA NGUYEN: Tổng thu nhập bình quân đầu người ở Việt Nam đã thấp, nhưng tài sản (tiền bạc, bất động sản,...) lại nằm trong tay một nhóm nhỏ (là ai thì tự đoán), thành ra thu nhập thật sự của người dân nghèo lao động chân tay (công nhân, nông dân, người thất nghiệp hoặc công việc không ổn định, ...) có lẽ còn thấp hơn rất nhiều.

BÌNH LUẬN TUẤN KHANG: Sao không ai thống kê tham nhũng trong 1 năm qua là bao nhiêu? Thu hồi được bao nhiêu tiền từ tham nhũng và tiền thu hồi đó làm gì?

Thủ tướng CSVN Phạm Minh Chính "giản dị" trong một chiếc áo hiệu LV - mẫu mới nhất trong mùa Thu - Đông 2024. Chiếc áo thương hiệu quý tộc của Pháp có giá khoảng 7,000€ tới 10,000 € - trên 250 triệu

VND (ẢNH: FACEBOOK)

Dân nghèo quan giản dị... (ẢNH: FACEBOOK)

Đào núi và lấp biển...

"Siêu dự án lấn biển" Cần Giờ hơn 282,000 tỷ VND của Vingroup sắp khởi công là tổ hợp tòa nhà 108 tầng, sân golf 155 ha và hơn 27,000 căn nhà ở liền kề/biệt thự. Quy mô dự án 2,870 ha, trong đó 600 ha lấn biển.

Từ Bắc đến Nam, nơi nào Vingroup có mặt - nơi đó xuất hiện tình trạng thu mua đất giá rẻ và vẽ vờ dự án thổi giá gấp hàng chục lần, đất đai bị phân lô bán nền bằng sạch. Giờ trên đất liền không đủ, biển-đảo-sông hồ ở khắp Việt Nam cũng bị lấp để xây khu ăn chơi, nghỉ mát.

Ngoài việc phá hoại môi trường, cướp đất người dân, các doanh nghiệp lớn ở Việt Nam như Vin đã

dùng bài này để bán đất gián tiếp cho Tàu (bởi thiếu hụt vốn, đành phải bán lại dự án cho nước ngoài).

BÌNH LUẬN ĐOÀN LÃNG: Mảng chính của ông Vượng là "đào núi lấp biển". Còn làm xe điện chỉ là làm phụ

BÌNH LUẬN HOANG TRUONG: Thắng này là một thằng con ông cháu cha. Nó chỉ miếng đất nào là nó lấy với giá rẻ mạt. Xong rồi nó bán lại cho những tập đoàn nước ngoài. Thu lợi nhuận, nó báo lỗ nhưng vẫn còn tiền nuôi xe vinfast.

BÌNH LUẬN LÃO ANH MINH: Cái xứ sở "vinh quang muôn năm" này bất cứ thằng nào phát lên nhanh chóng đều từ "cạp đất" mà ra.

Biển ở khắp Việt Nam bị lấp để xây khu ăn chơi, nghỉ mát (ẢNH: DANVIET.VN)

Vị trí của "siêu dự án" lấn biển Cần Giờ (ẢNH: CAFEVN)

Tết Thái

TƯỚNG NĂNG TIẾN

Từ làng nổi Koh K'ek tôi giang ghe ra Pursat, rồi bắt xe đồ trở lại Phnom Penh. Đọc theo quốc lộ 5, thỉnh thoảng, thấy có nơi bày bán mai vàng. Nhìn những cành hoa vừa nhu nhú nụ mà (chợt) thấy nôn nao.

Tết đến rồi đa!

Vào đến thủ đô Nam Vang lúc chiều vừa tắt nắng. Ngang công viên Tượng Đài Độc Lập, đôi chỗ, thấy bán bóng bay. Những chùm bóng đủ màu rực rỡ, to hơn kích cỡ bình thường, với hàng chữ Việt (Cung Chúc

Tân Xuân - Chúc Mừng Năm Mới) khiến tôi thoáng ngẩn ngơ.

Không dưng thấy mắt hơi cay. Tôi nghĩ thừa tại khói xe nhưng lại nhớ đến lời kêu gọi thiết tha của ông Nguyễn Thiện Nhân hồi mấy năm trước: *"Tất cả đồng bào Việt Nam ở nước ngoài nếu trong 40 năm qua chưa có dịp về nước thì nên về... chắc chắn sẽ thấy nó phát triển."*

Năm nay, Ban Tuyên Giáo còn "tiếp sức" với ông Chủ tịch Mặt Trận Tổ Quốc bằng nguyệt san Di

Sản Việt Nam (Vietnam Heritage) với nội dung vô cùng phong phú. Tất cả những bài viết đều bằng Anh Ngữ, kèm nhiều hình ảnh sống động: đua thuyền, thổi cơm thi, đá gà, dựng nêu, múa lân, đốt pháo...

Xem mà nhớ quê hương muốn ứa nước mắt luôn, và chỉ ước ao sao mình có thêm đôi cánh (hay được cấp cái visa) để bay về quê tức khắc. Nước Việt thật là nên nã, an bình, và phú túc.

Đọc đến trang cuối mới thấy một mẩu tin ("Vietnam to slap higher fines on public urination") ngăn ngăn, khiến độc giả – dù là người Việt – cũng phải bàng hoàng:

"People who urinate in public will be fined VND 1-3 million (\$44-133) from February 1, 2017, according to a new government decree.

The fines have been raised significantly from the current \$9-13.

Public urination is nothing strange in Vietnam, where there is an acute shortage of public toilets...

Nhật mộ hương quan hà xứ thị/Yên ba giang thượng sử nhân sầu. Thôi Hiệu

Data from Hanoi's Department of Construction shows that the capital has 340 public toilets, but two thirds are located in residential areas and only 100 are situated along streets or at entertainment facilities.

Ho Chi Minh City faces the same problem with only 200 public toilets serving the needs of its 10 million residents and the 5 million foreign tourists that visit the city each year."

Úy, trời, đất, quỷ, thần, ời? Giữa Thủ Đô Của Lương Tri & Phẩm Giá Con Người và Thành Phố Hồ Chí Minh (Quang Vinh) mà mười lăm triệu người phải dùng chung chỉ có hai trăm cái nhà vệ sinh công cộng thôi sao? Nếu thế, nếu có bệnh tiểu đường thì sống làm sao ở một đất nước mà khắp nơi đều có bảng ghi "cấm đái". Đã thế, theo luật lệ mới, mỗi lần tè bậy là có thể bị phạt đến 144 Mỹ Kim thì chịu đời sao thấu.

Đ... mẹ, tiền (dollar) chớ bộ giấy lộn hay sao - mấy cha? Thảo nào mà nhà báo Lê Phú Khải đã phải nặng lời: "Có lẽ không có ở đâu trên trái đất này có một chính quyền cư xử với dân tệ tận như vậy."

Thế là "giấc mơ hồi hương" tan vỡ. Lại phải tiếp tục đi thôi, dù chưa biết sẽ đi đâu? Thôi, cứ ghé đại chỗ nào làm vài ly cái đã:

Dừng chân nơi quán lạ

Thèm cơm chiều hương quê

Chị ơi thôi đừng đợi

Chiều nay em chưa về
(tnt)

Chả quen biết ai ở Nam Vang, và cũng đã trải qua hai mấy cái Tết chán ngắt ở Xứ Chùa Tháp rồi nên tôi nghe lời rủ rê của một người bạn đồng nghiệp (đang làm thông tin viên thường trực cho RFA, ở Thái Lan) bay sang Bangkok, rồi đi xe về vùng quê nghỉ chơi vài bữa.

Anh kết hôn với một cô giáo Thái, người vùng Chai Nat. Họ sống cách thủ đô chỉ chừng hai trăm cây số mà khung cảnh nơi đây an bình và trầm lặng khiến tôi cảm thấy ngỡ ngàng. Nhà hai người nằm cạnh bờ sông. Dòng sông (Chao Phraya) mà mới chỉ thoát trông thôi tôi cũng đã "phải lòng" rồi: tĩnh lặng, hiền hoà và yêu

kiều quá!

Tôi sinh trưởng ở cao nguyên, nơi chả có biển rộng hay sông dài gù rảo trôi. Suốt thời thơ ấu, tôi chỉ quen với những buổi sáng rừng từng bừng (tiếng con vượn hú) và những đêm trăng tà ngáy ngất, hoang vu.

Mãi đến năm mười sáu – trong một chuyến giang hồ (vật) đầu đời – khi đặt chân đến Tân Châu, tôi mới được nhìn thấy một nhánh sông Tiền đang cuộn cuộn cuốn mau dưới ánh nắng chiều lấp lánh. Tôi đoán đó là "Giòng An Giang" của Anh Việt Thu mà ca sĩ Ánh Tuyết đã khiến cho nhiều người thương mến:

Giòng An Giang sông sâu nước biếc

Giòng An Giang cây xanh lá thắm

Lả lướt về qua Thất Sơn

Châu Đốc giòng sông uốn quanh

Soi bóng Tiền Giang Cửu Long...

Cô thôn quê đang giặt yếm trên sông

Tiếng sáo vắng trên đồng lúa xanh tươi

Trâu lang thang, đôi cò trắng tung bay dập dề.

Tôi không thấy cô gái Thái nào giặt yếm, hay phơi khăn, trên sông Chao Phraya cả. Cũng không nghe "tiếng sáo vắng trên đồng lúa xanh tươi" nhưng cò trắng và cò quăm thì (ôi thôi) không phải từng đôi mà dễ đến hàng ngàn, bay rợp cả bầu trời.

Đôi lúc, tôi cũng bắt gặp vài cánh cò lạc lõng ở California nhưng đến Chai Nat thì mới nhìn thấy tận mắt – lần đầu – cảnh vật an bình mà mình chỉ được nghe qua tiếng đàn và giọng hát (trầm ấm) của Phạm Ngọc Lân:

Con cò lại bay trên đồng ruộng xanh

Tre già bảo nhau cúi đầu trầm ngâm

Cùng mùi khói rơm quen thuộc...

Đồng xanh, cánh cò, khói rơm, và trâu bò giục mõ... tuy cũng quyến rũ nhưng chính nét diễm kiều và hiền dịu của dòng sông Chao Phraya mới khiến cho tôi say đắm. Chợ họp không đông, ngay tại

Sông Chao Phraya & những nhà vệ sinh công cộng cạnh bờ. Ảnh TNT

bến đò. Những con đò thừa khách, từ từ cập bến rồi chậm chậm rời bờ. Dù không đón, cũng chẳng đưa (ai) mà cũng thấy bận lòng và chút băng khuâng.

Người dân Chai Nat đều có dáng vẻ chậm rãi và khoan thai y như con sông và bến đò của họ. Ở đây, rõ ràng, chẳng ai có việc gì phải vội. Tôi cũng thế, tôi cũng “chậm” lại (luôn) mà chẳng hiểu tại sao và tự lúc nào?

Sáng, chiều thơ thẩn đi dọc bờ sông. Nhìn nắng, nhìn nước, nhìn trời, nhìn mây; ngó lá, ngó hoa, ngó cây, ngó trái. Chao ơi, xứ sở gì mà thơ

mộng và trù phú dữ vậy nè? Đu đủ, mía, xoài, vú sữa, chuối, dừa... mọc tá lả khắp nơi - kể cả ở những khúc sông hoang dã. Thiệt là quá đã! Đã nhứt là đứng sau bất cứ bụi tre, bụi chuối nào cũng có thể vạch quần tề mà không sợ làm bận mắt tha nhân. Tuy thế, đái bậy đường như chỉ là thói quen của người dân Việt (và người dân Miên nữa) chứ người Lào và người Thái thì không.

Dọc theo bờ sông Chao Phraya, tại những khoảng cách nhất định, đều có những nhà vệ sinh chung. Tuy chỉ nhỏ nhắn thôi nhưng

xinh xắn và sạch sẽ nên dân chúng không ai bị bệnh... đái đường!

Vợ chồng anh bạn còn cho tôi biết thêm rằng phong trào xây dựng nhà vệ sinh công cộng ở Thái Lan đã phát khởi từ 20 năm trước. Bởi thế, những chiếc ghế đá đặt cạnh bên cho khách nghỉ chân đều đã nhuộm rêu nhưng bồn tiểu và bồn cầu thì vẫn trắng tinh vì được thay thế định kỳ và cọ rửa thường xuyên.

Nghe mà lại nhớ đến lời khẳng định về sự “phát triển đất nước” của ông Nguyễn Thiện Nhân,

và những bài viết (dùng toàn những lời có cánh) trên Vietnam Heritage mà không khỏi thổ dài!

Loài vật có thể tiểu tiện hay đại tiện bất cứ nơi đâu vì chúng không có ý thức gì về ngoại cảnh. Ép buộc con người phải sinh hoạt gần như cầm thú – trong những đô thị với hàng trăm ngàn người mới có một nhà vệ sinh chung – là điều chỉ có thể xảy ra trong một chế độ bất nhân, nơi mà những kẻ nắm quyền “ăn không từ một thứ gì” – kể cả những cái cầu tiêu hay bồn tiểu.

TNT

giữ trẻ ...
share phòng ...
sang tiệm ...
tim thơ ...

cái gì cũng có, mà sao thiếu món chuột rang muối vậy ta?

PHƯƠNG TIỆN TÌM KIẾM TỐT NHẤT....

TPB LƯƠNG VĂN TƠ

Sinh năm 1945

Số quân 65/147.761. Binh 1

ĐƠN VỊ: Đại đội 3, Tiểu đoàn 4/46, SĐ 25/BB. Bị thương cụt chân phải, mù mắt phải, gãy liệt chân trái, tàn phế 100% vào ngày 31/8/1969. Cần Đức, Long An.

HOÀN CẢNH: Vợ chồng không có con, bán vé số ở Saigon mùa dịch Covid trở về quê, vợ làm thuê mướn, chồng bị nhiều thứ bệnh tiêu tiểu không biết, cuộc sống rất nghèo khổ.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Lương Văn Tơ:

ĐỊA CHỈ: 18/6 ấp Bà Rịa, xã Phước Tân, huyện Xuyên Mộc, tỉnh Bà Rịa Vũng Tàu.

ĐIỆN THOẠI: 032 703 6063
038 5334 834

TPB TRẦN VUI

Sinh năm 1950

Số quân 70/213.337.

Binh 1

ĐƠN VỊ: Đại đội, Tiểu đoàn 1/5, SĐ 2/BB. Bị thương mù 2 mắt tháng 9/1973.

HOÀN CẢNH: Bị tai biến nằm một chỗ từ năm 2021, không vợ sống nhờ người em trai, hoàn cảnh rất khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Trần Vui:

ĐỊA CHỈ: Tổ 3, thôn Châu Xuân Tây, xã Bình Định Nam, huyện Thăng Bình, Quảng Nam.

ĐIỆN THOẠI: em dâu: 036 547 9981

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BDQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreravot.com>

tài

Bà Tám đến nhà bà Sâm chơi thấy chung nhiều bằng khen bèn hỏi:

- Của ai vậy?
- Thằng Bảnh nhà tôi chứ ai.
- Nó làm gì vậy?
- Kể từ khi nó có bằng lái xe thì các trại hòm tăng vọt doanh thu, và mấy bệnh viện cũng có thêm vô số khách hàng.

LÊ LỮU (Fancy Nails- sưu tầm)

BẢO HUÂN

khác nhau

Sau khi khám, bác sĩ thấy bộ đồ lòng của bệnh nhân không mấy tốt, bèn hỏi:

- Ông có uống rượu không. Whisky, Cognac, Wine?
- Trong đời tôi chưa bao giờ uống một giọt.
- Lạ quá, không hiểu sao gan của ông có vấn đề. Thế thường thì ông uống gì?
- Đế!

NGUYỄN VĂN SÂM (Đồng Nai- sưu tầm)

BẢO HUÂN

chúc mừng

Một bạn thân nghe tin bạn mình đám cưới ngày mai, bèn gọi điện chúc mừng:

- Hi Bon, chúc cậu một ngày vui nhất trong đời nhe.
- Hi hi, mai mình mới đám cưới mà?
- Ừ, thì ngày vui duy nhất còn lại.

LIÊN TIỆM (sưu tầm)

BẢO HUÂN